

TJÄNSTESKRIVELSE

2016-10-14

Kommunstyrelsens kontor

Kommunstyrelsen

Kommunfullmäktige

Delårsrapport per den 31 augusti 2016 och helårsprognos för Södertälje kommun

Dnr: KS 16/324.

Sammanfattning av ärendet

Resultatet för kommunen efter åtta månader är 318mkr. Exklusive jämförelsestörande poster är resultatet 162 mkr. Prognosen för helåret 2016 är 265 mkr, 229 mkr är jämförelsestörande poster. Balansresultatet förväntas uppgå till 225 mkr.

I den sammanställda redovisningen har kommunkoncernen ett resultat på 744 mkr. Det starka resultatet har påverkats av effekter av engångskaraktär. Totalt i kommunkoncernen är de jämförelsestörande posterna 334 mkr per sista augusti. Helårsprognosen för kommunkoncernen ligger på 896 mkr.

Uppföljning och prognos på uppfyllelse av kommunfullmäktiges mål och inriktning i Mål och budget 2016-2018 redovisas. En samlad bild av verksamhetsmålen – med utgångspunkt i delårsbokslutet per augusti – pekar på att kommunen kommer att klara God Ekonomisk hushållning 2016 med den sammanfattande lägesbedömningen **Ok**. Den sammanvägda bedömningen av faktorn ekonomi 2016 i God Ekonomisk Hushållning är **Bra**. Både kommunen och SKF- koncernen prognostiserar överskott.

Kommunstyrelsen föreslås bevilja tekniska nämnden kompensation för deponier, samt uppdra åt Enhörna kommunaldelsnämnd att i samband med årsbokslutet återkomma med redogörelse för hur de ska uppnå budget i balans 2017. Äldreomsorgsnämnen uppdras i årsbokslutet redovisa effekter på ekonomin till följd av kommunals nya avtal för undersköterskor.

Kommunfullmäktige föreslås godkänna delårsbokslutet. Vidare att bevilja socialnämndens och omsorgsnämndens hemställan om att gå med underskott, och därmed avslå socialnämndens tidigare begäran om utökat kommunbidrag, samt att uppdra Telge Bostäder och socialnämnden att i årsbokslutet återkomma med förslag på åtgärder som leder till en förbättrad process för kommunkontrakt samt att utöka stadsbyggnadsnämndens och tekniska nämndens

investeringsramar enligt beslutspunkterna, och uppdra åt berörda nämnder att i årsbokslutet avrapportera på programmet med mål och riktlinjer för privata utförare 2016-2018.

Beslutsunderlag

Kommunstyrelsens kontors tjänsteskrivelse 2016-10-14
PM 2016-10-14 med bilagor (nr 1-5)

Ärendet

God Ekonomisk Hushållning – prognos

Den sammanvägda bedömningen av faktorn ekonomi i God Ekonomisk Hushållning blir **Bra**. Både kommunen och SKF- koncernen prognostiserar överskott. Nettokoncernskulden per invånare har minskat och fastän investeringstakten kommer att tillta i slutet av året kommer målet enligt prognosen att uppnås. Soliditeten har ökat med nästan fem procentenheter jämfört med föregående år. Måluppfyllelsen är god men med reservation för att soliditetsnivån i jämförelse med andra kommuner fortfarande är låg.

För kommunens nio områden för verksamhetsmål visar åtta lägesbedömningen **Ok** och ett område visar att det finns **brister**. Sammantaget för *verksamhetsmålen* är läget **Ok**.

För området Södertälje kommun som *arbetsgivare* visar läget **Ok**

Sammanfattande lägesbedömning för de tre områdena *ekonomi, verksamhetsmål och Södertälje kommun som arbetsgivare* är **Ok**.

Delårsresultat

Delårsresultatet per augusti för Södertälje kommun är 318 mkr. Resultatet exklusive jämförelsestörande poster är 162 mkr. Den sammanställda redovisningen för kommunkoncernen visar på ett resultat på 744 mkr. De jämförelsestörande posterna uppgår till 334 mkr.

Investeringsutfallet uppgår per den 31 augusti till 69 mkr (36 mkr), varav 32 mkr är nya KF - investeringar och resten är nämndbeslutade. Investeringar totalt i kommunkoncernen uppgår till 429 mkr.

Nettokoncernskulden per invånare per sista augusti uppgår till 153,3 tkr, vilket är 10 000 kr lägre per invånare än vid samma tidpunkt förra året.

Helårsprognos

Helårsprognosen per den 31 augusti pekar på ett resultat för kommunkoncernen på 896 mkr. För kommunen pekar prognosen på ett resultat på 265 mkr, vilket är en positiv budgetavvikelse med 139 mkr. Jämförelsestörande poster beräknas uppgå till 229 mkr. Balanskravsresultatet förväntas uppgå till plus 225 mkr.

Prognosen pekar på en positiv budgetavvikelse om 139 mkr efter åtgärder och kommunstyrelsens kontors bedömning. Nämnderna står för en avvikelse om -16 mkr (-1,2 procent), och de centrala posterna står för en positiv avvikelse om 155 mkr (2,9 procent).

Socialnämnden prognosticerar ett underskott på -37 mnkr efter åtgärder. Underskottet beror i huvudsak på ökade kostnader för placeringar. Socialnämnden har påbörjat ett effektiviseringsarbete och fler åtgärder ska tas fram. Sammantaget väntas effektiviseringsarbetet ge full effekt och en budget i balans 2017.

Omsorgsnämnden prognostiserar ett underskott om totalt - 5 mkr efter åtgärder. Underskottet härleds i huvudsak till bostad med särskild service enligt LSS och personlig assistans enligt SFB. Nämnden arbetar nu fram en strategi för att säkerställa att en ändamålsenlig och kostnadseffektiv verksamhet bedrivs. Arbetet med strategin och de åtgärder som nu är framtagna förväntas ge full effekt och en budget i balans först 2017.

Utbildningsnämndens bedömning är ett prognostiserat årsutfall på 4 mkr före höstens volymavstämning, helårsprognosen pekar på en budget i balans efter volymavstämning.

Äldreomsorgsnämnden prognostiserar ett överskott på 6,5 mkr. Hemtjänstens ekonomi är i fortsatt obalans, för hemtjänsten totalt prognostiseras ett överskott på 3 mkr. Det består av ett överskott för köp av verksamhet på 11 mkr som uppstått genom myndighetens arbete med att följa upp alla hemtjänstbeslut, ett underskott för egen regi på 14 mkr samt ett överskott för projektet morgondagens hemtjänst på 6 mkr. För korttidsvård och särskilt boende uppgår det förväntade överskottet till ca 3 mkr.

Arbetslivsnämnden prognostiserar ett stort överskott, 13 mkr avseende vuxenutbildningen. Det beror dels på en felaktig periodisering från årsboks slutet (8 mkr) som i år påverkar resultatet positivt, dels på låga antagningsnivåer under 2015 vilket påverkat kostnadsnivån 2016 samt att statsbidragen förväntas bli högre än planerat. Det är av största vikt att nämnden tar fram en plan för att säkerställa att verksamheten nyttjar de resurser man erhållit fullt ut och på så sätt bidrar till att fler Södertäljebor ökar sin konkurrenskraft och egenförsörjning.

De fyra kommundelarna prognostiserar en ekonomi i balans eller ett överskott för sin verksamhet. I tre av de fyra hänförs dock överskottet till verksamhetsområdet äldreomsorg, vilket medför ett behov av ett fokuserat arbete på att skapa förutsättningar för en budget i balans 2017.

För de centrala posterna (kassaföretaget) prognostiseras ett överskott med 154 mkr. Skatter och utjämningsystem beräknas ge ett underskott på närmare 14 mkr och för specialdestinerade statsbidrag förväntas ett underskott på 44 mkr, på grund av lägre schablonintäkter än planerat. Mark och exploatering inkl fastighetsförsäljningar beräknas ge ett överskott om cirka 115 mkr. De ofördelade anslagen beräknas ge ett överskott på 84 mkr, där det främst handlar om anslagen för volymökningar inom funktionshinder (-35 mkr), lokalkompensation (+10 mkr) och reservanslag för ett högt flyktingmottagande (+8 mkr).

Investeringarna prognostiseras nå en nivå på 170,5 mkr för helåret 2016 vilket motsvarar 70 procent av budgeterad volym.

Utifrån uppdaterade investeringsprognoser, kassflöden och den nya befolkningsprognosen prognostiseras nettokoncernskulden per invånare uppgå till 162 tkr för 2016.

Enligt Mål & Budget är låne- och borgensramen satt till 14,5 miljarder, (varav 13,0 miljarder för Telgekoncernen). Totalt har 11,9 miljarder utnyttjats vid delårsbokslutet (2015 12,8 mdr), varav Telgekoncernen 10,6 miljarder.

Förslag till kommunstyrelsen

Äldreomsorgsnämnden fick i samband med delår april i uppdrag att i augusti redovisa de effekter kommunals avtal för undersköterskor fått på årsprognosen samt om nödvändigt återkomma med förslag på åtgärder för att nå en budget i balans. I delårsrapporten saknas en redovisning av effekterna av undersköterskornas avtal. Även om nämnden har en positiv prognos borde det vara intressant för nämnden att analysera hur avtalet har och fortsättningsvis kommer att påverka personalkostnaderna som redan har ökat mer än planerat. Nämnden får därför i uppdrag att i årsbokslutet återkomma med vilka effekter kommunals nya avtal för undersköterskor får på nämndens ekonomi.

Enhörna kommundelsnämnd har ett underskott om 1,6 mkr vilket helt hänförs till den pedagogiska verksamheten, vilket idag vägs upp av ett överskott inom äldreomsorgsverksamheten om 2,1 mkr. I delårsbokslut april fick nämnden i uppdrag att återkomma med ytterligare åtgärder för att under innevarande år uppnå en budget i balans. Arbetet med åtgärder pågår men då verksamheten sedan 2014 dragits med underskott trots åtgärdsplaner är det av största vikt att nämnden noggrant följer den åtgärdsplan som presenterats samt bevakar verksamhetens kostnadsutveckling noga. Detta är synnerligen viktigt då äldreomsorgsverksamheten som balanserat underskottet hos nämnden från och med 2017 överförs centralt.

Tekniska nämnden begär att nämnden kompenseras med 1 300 tkr för arbete med deponier. Kommunstyrelsens kontor föreslår att begäran beviljas och att finansiering sker från kommunstyrelsens anslag för deponier.

Förslag till kommunfullmäktige

Förslaget är att kommunfullmäktige godkänner delårsbokslutet.

Stadsbyggnadsnämnden ansöker om 700 tkr i utökat anslag för GIS-plattformen. I budgeten för i år finns 360 tkr för GIS-plattformen och i förvaltningens underlag finns det upptaget 1 mkr för 2017. Nu har arbetet kommit igång, som är ett samarbete mellan Södertörnskommunerna, efter diverse förseningar. Som konsekvens behövs 700 tkr mindre i budgeten för 2017.

Tekniska nämnden ansöker om utökad nämndbudget/reinvesteringsbudget med 4 mkr för nya P-automater och skyltar. Behovet har uppstått med anledning av omorganisation av parkeringsövervakningen som tidigare bedrivits i två separata organisationer sedan kommunen förde över delar av fastighetsbeståndet till de kommunala bolagen. Den allmänna platsmarken samt kvartersmark som ägs och förvaltas av kommunen har parkeringsövervakats i egen regi. De kommunala bolagen Telge Fastigheter AB samt Telge Bostäder AB har handlat upp tjänsten för bolagens parkeringsanläggningar. En gemensam organisation underlättar en samsyn på parkeringsövervakningen och ger en ökad potential att se över trafikregleringen i respektive område.

Tekniska nämnden ansöker om utökad investeringsram med 1,5 mkr för iordningsställande av vägen till det nya naturreservatet i Brandalssund. I enlighet med kommunfullmäktiges beslut 4 april 2016 §31 har samhällsbyggnadskontoret förhandlat med Brandalssunds samfällighetsförening samt lämnat en ansökan om deltagande i föreningen genom lantmäteriförrättning.

Tekniska nämnden ansöker om utökad investeringsram med 1,4 mkr för köp av fastigheten Tuna 5:1 i Överjärna för framtida bostadsbyggande.

Omsorgsnämnden fick i samband med delår april i uppdrag att presentera åtgärder för att kunna nå en budget i balans. Under flera års tid har nämnden haft i uppdrag att ta fram en strategi för att säkerställa att en ändamålsenlig och kostnadseffektiv verksamhet bedrivs, ett arbete som fortfarande pågår. Arbetet med strategin och de åtgärder som presenteras förväntas ge full effekt och en budget i balans först 2017. Nämnden hemställer därför om att få gå med underskott om maximalt 5,3 miljoner kronor 2016. Kommunens samlade ekonomi medger att omsorgsnämnden kan gå med det begärda underskottet 2016, dock är det högst nödvändigt att omsorgsnämnden noggrant följer den totala kostnadsutvecklingen under hösten för att kunna vidta ytterligare åtgärder om utvecklingen pekar på ett större underskott än prognostiserat.

Socialnämnden har påbörjat ett effektiviseringsarbete som tillsammans med nya åtgärder väntas ge full effekt och en budget i balans 2017. Nämnden hemställer i delår augusti om att få gå med underskott motsvarande 36,7 mkr. Kommunens samlade ekonomi medger att nämnden kan gå med det begärda underskottet 2016 och förslaget är att nämndens hemställan tillstyrks. Nämndens tidigare begäran om en uppräkningsavslås därmed avslås. Det är av stor vikt att nämnden fattar beslut om framtagna effektiviseringsåtgärder och samtidigt noggrant följer den totala kostnadsutvecklingen under hösten för att i tid kunna vidta ytterligare åtgärder om det är nödvändigt för att nämnden ska kunna gå in med en budget i balans 2017

Socialnämnden fick också i uppdrag att återkomma med en analys av ökningen av personer med vårdbehov samt analys och konkreta förslag på hur omsättningen inom interna boenden och för brukare med kommunkontrakt kan öka. Inom psykiatri finns en problematik när det gäller kommunkontrakt. Problematiken verkar både vara kopplad till tilldelningen av och omsättningen på kommunkontrakt. Frågeställningen är komplicerad och behöver utredas vidare. Nämnden föreslås få i uppdrag att tillsammans med Telgebostäder se över regelverk och rutiner för att i årsbokslutet kunna återkomma med förslag på åtgärder som leder till en förbättrad process.

Kommunfullmäktige har antagit ett program med mål och riktlinjer för privata utförare 2016-2018. Enligt programmet ska berörda nämnder säkerställa att utförare som nämnden anlitar för att utföra kommunal angelägenhet bedriver verksamheten enligt de mål och riktlinjer som fullmäktige, och respektive nämnd inom sitt ansvarsområde, fastställt för verksamheten. Verksamhetens totala måluppfyllelse (oberoende av utförare) ska redovisas av nämnden för fullmäktige i delårs- och årsbokslut. Det kan konstateras att samtliga berörda nämnder brister i uppföljning av detta program. Förutom att uppföljning av externa utförare är en viktig komponent för att kunna göra en samlad bedömning av nämndens förmåga att bedriva en ändamålsenlig och kostnadseffektiv verksamhet, är det antagna programmet dessutom en viktig del i kommunens arbete för att gynna sund konkurrens när privata utförare anlitas. Berörda nämnder uppdras att i samband med årsbokslutet inkludera externa utförare i sin redovisning av måluppfyllelsen i enlighet med programmet.

Ekonomiska konsekvenser och finansiering

Efter föreslagna beslut blir den totala budgeten 2016 för nya KF-investeringar 144 493 tkr och den totala ramen för nämndinvesteringar 104 000 tkr. Prognosen på de totala investeringsnivåerna är dock lägre än de budgeterade ramarna, varför inget nytt finansieringsbehov uppstår.

Kompensation för deponier har ingen resultatpåverkan då medel finns avsatt centralt.

Tack vare höga engångsintäkter finns utrymme i kommunens sammanlagda prognos på resultatet i år att inrymma att Socialnämnden och Omsorgsnämnden beviljas gå med ett underskott om maximalt 36,7 mkr respektive 5,3 mkr.

Kommunstyrelsens kontors förslag till kommunstyrelsen:

1. Kommunstyrelsens kontors förslag till kommunfullmäktiges beslut tillstyrks.
2. Enhörna kommundelsnämnd ges i uppdrag att till årsbokslutet 2016 återkomma till kommunstyrelsen med redogörelse för hur nämnden avser uppnå en budget i balans 2017.
3. Äldreomsorgsnämnden uppdras att i samband med årsbokslutet 2016 redovisa de effekter kommunals nya avtal får på nämndens ekonomi framåt och om nödvändigt vilka åtgärder som vidtas för att gå in med en budget i balans för 2017
4. Tekniska nämnden beviljas kompensation för arbetet med deponier under året genom ett utökat kommunbidrag med 1 300 tkr 2016. Finansieras genom ianspråktagande av 1 300 tkr från kommunstyrelsens öronmärkta anslag för deponier.

Kommunstyrelsens kontors förslag till kommunfullmäktiges beslut:

1. Delårsbokslutet per den 31 augusti 2016 godkänns.
2. Stadsbyggnadsnämndens ram för KF-investeringar utökas med 700 tkr 2016. Finansiering sker inom likviditeten.
3. Tekniska nämndens reinvesteringsbudget/nämndsbudget utökas med 4 mkr 2016. Finansiering sker inom likviditeten.
4. Tekniska nämndens investeringsram, exklusive stadskärnan, utökas med 1,5 mkr för iordningsställande av väg till nya naturreservatet i Brandalssund. Finansiering sker genom att det öronmärkta anslaget för Södertälje City i samverkan hos tekniska nämnden minskas med 1,5 mkr.
5. Tekniska nämndens investeringsram, exklusive stadskärnan, utökas med 1,4 mkr för köp av fastigheten Tuna 5:1 i Överjärna. Finansiering sker genom att det öronmärkta anslaget för Södertälje City i samverkan hos tekniska nämnden minskas med 1,4 mkr.
6. Omsorgsnämndens hemställan om att få gå med ett underskott motsvarande -5,3 mkr för 2016 beviljas.
7. Socialnämndens hemställan om att få gå med ett underskott motsvarande -36,7 mkr för 2016 beviljas.
8. Socialnämndens begäran om uppräkningsbidraget 2016 med 21 mkr avslås.
9. Socialnämnden får tillsammans med Telgebostäder i uppdrag att se över regelverk och rutiner avseende kommunkontrakt för att i årsbokslutet kunna återkomma med förslag på åtgärder som leder till en förbättrad process.
10. Berörda nämnder uppdras att i samband med årsbokslutet inkludera externa utförare i sin redovisning av måluppfyllelsen i enlighet med programmet "Mål och riktlinjer för privata utförare 2016-2018".

Camilla Broo

Tf Stadsdirektör

Handläggare: Vivian Ichu
Ekonomistrateg
Ledningsstöd ekonomi
Telefon (direkt): 08-523 020 95
E-post: vivian.ichu@sodertalje.se

Beslutet skickas till

*Kommunfullmäktige
Nämnderna
KsK/Redovisning och Ekonomisupport
Telge Bostäder
Akten*

Rapport | 2016-10-14

Delårsrapport augusti 2016

Södertälje kommun

Innehållsförteckning

1. Ekonomin	4
Finansiell analys.....	4
Sammanställd redovisning koncernen	4
Finansiell analys kommunen	7
Investeringar	19
2. Uppföljning KF-mål och inriktning	22
3. Södertälje kommun som arbetsgivare	22
4. Sammanfattande GEH-bedömning	24
5. SKF-koncernen	24
6. Nämnderna	27
Järna kommunalnämnd.....	27
Hölö-Mörkö kommunalnämnd	28
Vårdinge-Mölnbo kommunalnämnd	29
Enhörna kommunalnämnd	30
Arbetslivsnämnden	31
Omsorgsnämnden	32
Socialnämnden	34
Äldreomsorgsnämnden	36
Överförmyndarnämnden	37
Utbildningsnämnden	38
Kultur- och fritidsnämnden	39
Stadsbyggnadsnämnden	40
Miljönämnden	41
Tekniska nämnden	42
KS/Ksk och politisk ledning	43
Kommunstyrelsen/centrala poster	44

Bilagor:

Bilaga 1	RR, FR och BR per 31 augusti
Bilaga 2	Prognos helår
Bilaga 3	Nämndernas rapporter (Finns tillgängliga på stadskansliet)
Bilaga 4	Lån- och borgensram
Bilaga 5	Verksamhetsmål och inriktning 2016-2018

Sammanfattning

Ekonomi: **Bra**
Verksamhetsmål: **Ok**
Kommunen som arbetsgivare: **OK**

Sammanfattande lägesbedömning för kommunen totalt: **OK**

Resultatet i kommunkoncernen efter åtta månader uppvisar ett positivt resultat på 744 mkr. Delårets resultat hänförs till bland annat att kommunen uppvisar ett positivt resultat på 318 mkr. SKFAB-koncernen har ett positivt resultat efter skatt på 419 mkr.

Prognosen för helåret ligger på 896 mkr, varav 624 mkr för SKFAB-koncernen, 265 mkr för Södertälje kommun och ca 7 mkr i justeringar.

Av kommunens resultat på 265 mkr beräknas jämförelsestörande poster uppgå till 229 mkr. Balanskravsresultatet förväntas uppgå till 225 mkr. I prognosen på en positiv budgetavvikelse om 139 mkr efter åtgärder och kommunstyrelsens kontors bedömning, står nämnderna för en avvikelse om -16 mkr (-1,2 procent), och de centrala posterna står för en positiv avvikelse om 155 mkr (2,9 procent).

Den sammanvägda bedömningen av faktorn *ekonomi* i God Ekonomisk Hushållning blir **Bra**. Bedömningen utgår från det aktuella läget 2016 där indikatorerna pekar på stora resultatförbättringar i verksamheterna och lägre nettokostnadsökningar jämfört med samma period förra året. Även om nettokostnaderna kommer att öka något i slutet på året kommer skattetillväxten likväl överstiga den samlade nettokostnadsökningen. Kommunens nettokoncernskuld minskar vilket beror på låg investeringstakt, högre resultat än budgeterat och lägre låneskuld. Soliditeten har förbättrats men ligger i jämförelse med andra kommuner, både riket och kategorin större städer, på en mycket låg soliditetsnivå. Oaktat kvarstår det betydande osäkerheter i ekonomin. Södertälje kommuns ekonomi har under många år präglats av kraftiga och snabba svängningar. Ett fortsatt arbete måste göras för att möta eventuella konjunkturförändringars försämring av skatteutveckling ständigt pågå.

Kommunkoncernens investeringar uppgår till 429 mkr per 31 augusti 2016 jämfört med 548 mkr samma period föregående år. Prognosen för helåret är 1014 mkr.

Utifrån uppdaterade investeringsprognoser, kassflöden och den nya befolkningsprognosen prognosticeras nettokoncernskulden per invånare uppgå till 162 tkr för 2016.

För kommunens områden för *verksamhetsmål* visar åtta av nio områden lägesbedömningen **Ok** ett område visar att det finns **brister**. Sammantaget för verksamhetsmålen är läget **Ok**. För området Södertälje kommun som *arbetsgivare* visar läget **Ok**. Den sammanfattande lägesbedömningen för kommunen är således **Ok**.

1. Ekonomin

Finansiell analys

En bedömning av kommunens finansiella situation grundar sig på flera aspekter. Ofta läggs fokus på enbart resultatet, inte minst efter statens krav på kommunerna att uppnå balans mellan intäkter och kostnader. Andra lika viktiga aspekter är kapacitetsutvecklingen på lång sikt, riskförhållandena samt kommunens förmåga att styra och kontrollera den ekonomiska utvecklingen. Bedömningen måste göras utifrån hela kommunkoncernens perspektiv.

Sammanställd redovisning koncernen

Södertälje kommunkoncern består av ett trettiofem företag som tillsammans med kommunen utgör en ekonomisk enhet gentemot omvärlden. Koncernen omfattar kommunen samt de företag i vilka kommunen har ett väsentligt inflytande. I RKR's rekommendation för delårsbokslut för kommunkoncerner är ambitionsnivån lägre än i årsbokslutet. I Södertälje redovisas resultat- och balansräkning för koncernen, men inte finansieringsanalys eller notförteckning i delårsbokslutet. Kommunen konsoliderar inte Söderenergi per 31 augusti, däremot finns Söderenergis resultat och andelar med via Södertälje Kommuns Förvaltnings AB (SKFAB).

Positivt resultat

Södertälje kommunkoncern uppvisar ett positivt resultat på 744 mkr per 31 augusti 2016. Resultatet för samma period föregående år var 438 mkr. Av det positiva resultatet står Södertälje kommun för 318 mkr (146 mkr) och SKFAB-koncernen för 419 mkr efter skatt (284 mkr). Söderenergi redovisar ett negativt resultat på 71 mkr. Då SKFAB äger Söderenergi till 42 procent innebär det att ett negativt resultat om 30 mkr ingår i SKFAB-koncernen. I kommunkoncernen görs också interna justeringar som påverkar resultatet positivt med cirka 6 mkr.

Resultatet påverkas positivt av effekter av engångskaraktär. Totalt för kommunkoncernen uppgår de jämförelsestörande posterna till 334 mkr att jämföra med föregående års 84 mkr. Det innebär att resultat exklusive jämförelsestörande poster är 410 mkr (354 mkr). I kommunen finns jämförelsestörande poster på 157 mkr (79 mkr) och i SKFAB-koncernen är dessa poster på 178 mkr (6 mkr).

Jämförelsestörande poster	Delårsbokslut 31 aug 2013	Delårsbokslut 31 aug 2014	Delårsbokslut 31 aug 2015	Delårsbokslut 31 aug 2016
Kommunen	- 72,0	22,1	-78,7	-156,6
SKFAB	-186,0	-144,0	-5,7	-177,5
Totalt	-258,0	-121,9	-84,4	-334,1

Det totala resultatet för kommunkoncernen är 306 mkr bättre jämfört med samma period föregående år. Om jämförelsestörande poster exkluderas är resultatet 56 mkr bättre än föregående år samma period. Södertälje kommuns resultat exklusive jämförelsestörande poster är 94 mkr bättre och SKFAB:s är 37 mkr sämre.

Kommunens höga jämförelsestörande poster beror framförallt på stora exploateringsvinster. SKFAB:s höga jämförelsestörande poster beror framförallt på stora reavinster. Dessutom gynnas SKFAB av låg ränta och låga uppvärmningskostnader i Telge Fastigheter och Telgebostäder precis som föregående år. *Se vidare förklaringar i avsnitten för Södertälje kommun respektive Telgekoncernen*

Prognosen för kommunkoncernens resultat ligger på 896 mkr, varav 624 mkr för SKFAB-koncernen, 265 mkr för Södertälje kommun och cirka 7 mkr i justeringar. Prognosen kan jämföras med 2015 års faktiska resultat som blev

548 mkr, och innebär en förbättring med 348 mkr. Däremot är prognosen exklusive jämförelsestörande poster för kommunkoncernen beräknat till 337 mkr vid årets slut. En försämring med 108 mkr jämfört med faktiskt resultat exklusive jämförelsestörande poster 2015.

Resultat för kommunkoncernen, mkr

	Aug 2013	Aug 2014	Aug 2015	Helår 2015	Aug 2016	Prognos 2016
Totalt resultat	491	489	438	548	744	896
Resultat exkl. jämförelsestörande poster	233	367	354	445	410	337

Finansnetto

Kommunkoncernens finansnetto är 63 mkr per 31 augusti 2016 att jämföra med föregående års -148 mkr. En förbättring med 211 mkr. En stor orsak till förbättringen är att SKFAB-koncernen har sålt andelar i bolag för 196 mkr. Både SKFAB och kommunen har också erhållit utdelning från Glasberga KB om vardera 7,5 mkr.

Tabell över finansnettots utveckling 5 år, mkr

Aug 2013	Aug 2014	Aug 2015	Aug 2016	Aug 2017
0	-38	-148	63	

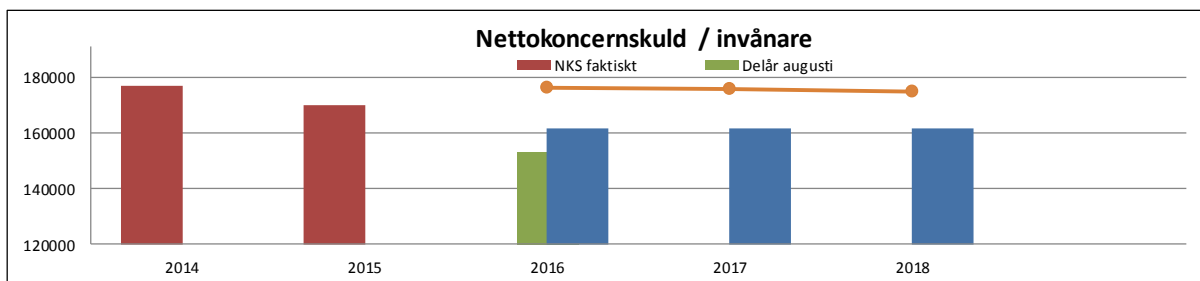
Den genomsnittliga räntesatsen på all upplåning i Södertälje kommuns namn uppgår till 2,5 procent per sista augusti jämfört med 2,3 procent föregående år. Kommunen begränsar sin ränterisk genom att sprida räntebindningen över tiden. Per sista augusti är räntebindingstiden i genomsnitt 2,5 år, föregående år samma tid var den 2,3 år. Kapitalbindingstiden är 3,4 år, vilket är något lägre jämfört med samma period föregående år då den var 3,7 år.

KF-mål 3

Kommunens nettokoncernskuld per invånare ska inte öka under perioden. och högst uppgå till 176,3 tkr per invånare 2016, 175,5 tkr per invånare 2017 och 174,6 tkr per invånare 2018.

Uppföljning:

I augusti var nettokoncernskulden 153,3 tkr/invånare, att jämföra med augusti förra året 163,2 tkr/invånare. Vid årsskiftet 2015/2016 var skuldalet 169,8 tkr/invånare. Minskningen under året beror på låg investeringstakt, högre resultat än budgeterat och lägre låneskuld. Under resterande del av året väntas investeringstakten tillta. Prognosen för helåret är 161,6 tkr/invånare och KF:s målnivå är 176,3 tkr/invånare. Målet kommer att uppnås.

Soliditet

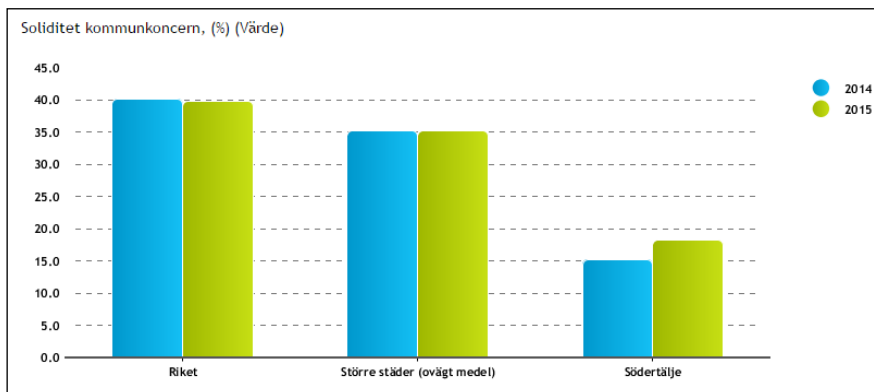
KF-mål 4

Soliditeten i kommunkoncernen ska öka under budgetperioden

Uppföljning:

Koncernens balansomslutning är 16 108 mkr per 31 augusti 2016 jämfört med 15 701 samma period föregående år. Soliditeten exklusive pensionsåtaganden uppgår till 24,2 procent jämfört med samma period föregående år då den låg på 19,5 procent. Måluppfyllelsen är därmed god i delårsbokslutet. Ökningen beror på positiva resultat.

Även om måluppfyllelsen är god och soliditeten förbättrats är soliditetsnivån fortfarande låg. I jämförelse med andra kommuner, både riket och kategorin större städer, framstår Södertäljes soliditetsnivå som mycket låg enligt uppgifter från Kolada avseende år 2015.

Kommunkoncernens investeringar

Sedan kommunens verksamhetsfastigheter flyttats till bolag inom Telgekoncernen görs merparten av investeringarna i bolagen.

Kommunkoncernens investeringar uppgår till 429 mkr per 31 augusti 2016 jämfört med 548 mkr samma period föregående år. I kommunen görs investeringar i huvudsak i infrastruktur, inventarier och transportmedel. Per sista augusti uppgår investeringarna i kommunen till 69 mkr (36 mkr). Telgebolagen står för 358 mkr (501 mkr), vilket är cirka 83 procent av kommunkoncernens investeringar. Av dessa har 70 mkr investerats via Telge Fastigheter i kommunala verksamhetslokaler (234 mkr). De bolag som har högst investeringar är Telge Nät 122 mkr, Telge Bostäder 108 mkr och Telge Fastigheter 93 mkr.

Större investeringar i SKFAB är fortsatta investeringsprogram inom infrastruktur, att byta ut elledningar, fjärrvärmeledningar och VA-ledningar. I Dammkärr/Vattubrink/Lerhaga har omvandling från lokala vatten och avloppslösningar ersatts av kommunalt vatten och avlopp. Inom fastighetsbolagen har man fortsatt att renovera lägenheter. Inom verksamhetslokaler har investeringar gjorts i Björkängens förskola, Cederströmska gården, Viksbergs grundskola och Björkmossens vård och omsorgsboende. Inom det kommersiella beståndet så har det största projektet varit energieffektiviseringar i Kringlan.

Investeringar som är pågående nyanläggningar börjar inte avskrivas förrän de är färdigställda, vilket medför att för viss del av investeringarna har avskrivningar inte börjat belasta resultatet än. De totala avskrivningarna är per sista augusti 335 mkr jämfört med 329 mkr föregående år. En ökning med 1,8 procent.

Redovisningsprinciper – förändringar

Sedan 2014 ska bokslutet upprättas enligt det nya K3-regelverket. Den största förändringen innebär att bolagen behöver ha komponentavskrivning för alla sina investeringar, både nya och äldre investeringar. Avskrivningar i fastighetsbolagen samt planerat underhåll i Telge Bostäder och Telge Hovsjö påverkas.

Kommunen började med komponentavskrivning för nya investeringar år 2013. Kommunen fick då också i uppdrag att titta på alla äldre investeringar och i efterhand dela upp i komponenter. Sedan dess har alla investeringar med ett bokfört värde över 5 mkr gått igenom och komponentuppdelats. För 2016 är målsättningen att gå igenom alla investeringar som har ett bokfört värde mellan 2-5 mkr. En stor del av detta är genomfört. Hitintills i år beräknas detta påverka resultatet så att det blir 1,6 mkr bättre. Efter att vi nu komponentuppdelat stor del av de äldre investeringarna på 2 mkr eller mer så har 70 % av anläggningstillgångarna gått igenom.

VA-redovisning

Ett VA-bokslut görs bara helårsvis i SKFAB-koncernen, så resultatet för VA-verksamheten kan inte utläsas per sista augusti. Vid årsbokslutet nollställs inte resultatet, däremot öronmärks det egna kapitalet för VA-delen.

Kommentarer kring säsongsvariationer

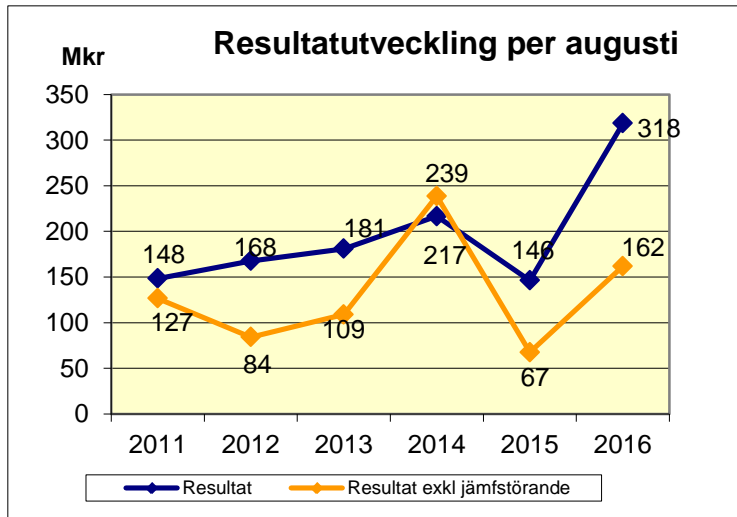
För bolagens del är resultatet cykliskt genom att en stor del av koncernens värmeförsörjning sker på vintertid.

I kommunen är delårsbokslutet per augusti alltid väsentligt bättre än vad det slutliga resultatet för året sedan blir. Orsaken till detta är att vissa verksamheter är kostnadstunga på hösten och att periodiseringen av personalens semester ger en positiv bild i augusti, eftersom en stor del av semestern tas ut innan den tjänats in. Enbart semesterkostnaderna har uppskattningsvis påverkat augustiresultatet med +71 mkr. Erfarenhetsmässigt brukar semesterkostnaderna vid årets slut påverka resultatet med +/- 10 mkr.

Finansiell analys kommunen

Delårsresultat per augusti 2016

Resultatet efter åtta månader är plus 318 mkr jämfört med plus 146 mkr förra året, en resultatförbättring med 172 mkr. De jämförelsestörande posterna uppgår i år till 156 mkr och har även detta år påverkat resultatet betydande. Exkluderas de jämförelsestörande posterna är resultatet 162 mkr och har förbättrats med 94 mkr jämfört med delårsbokslutet 2015. Den stora resultatförbättringen har skett i verksamheten genom att nettokostnaderna har en betydligt lägre ökningstakt än skatterna. Nettokostnaderna har ökat med 35 mkr (1,1 %) och skatterna med 124 mkr (3,7 %) (exkl. jämförelse störande poster). Finansnettot exklusive jämförelsestörande utdelningar (Glasberga KB) har påverkat resultatutvecklingen med 6 mkr.

Ekonomi utvecklas åt rätt håll

Det förbättrade resultatet beror på en låg ökning av nettokostnaderna, framförallt genom att lokalhyrorna minskat genom omräkningen av självkostnadshyrorna för tre år framåt. Men även en mycket försiktig ökning av köp av verksamhet från andra utförare är en förklaring. Det är inom SoL.-området och äldreomsorgen som minskningen är störst genom lägre volymer. Även personalkostnaderna utvecklas något långsammare än skatterna. Kostnaderna för bidrag till enskilda fotsätter att minska om än i lägre takt. Verksamhetens intäkter utvecklas relativt bra och ligger i nivå med skatterna. Skattetillväxten som fortfarande är god överstiger den samlade nettokostnadsökningen med marginal, vilket ger grunden till resultatförbättringen i år. Enligt SKL's skatteprognos (okt 2016) når skatteunderlagstillväxten sin kulmen detta år men ligger kvar på en hög nivå 2017 för att därefter falla till svagare utvecklingstal.

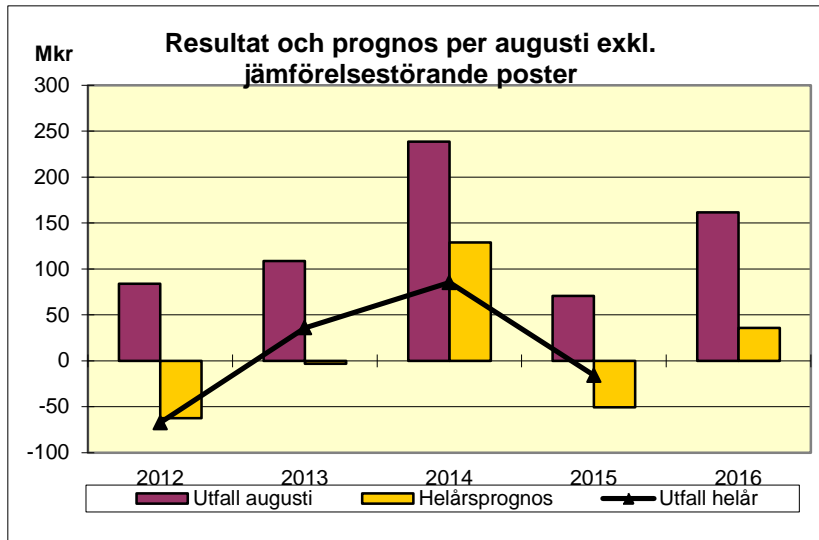
Helårsprognosen visar också på ett positivt resultat för året, men innebär samtidigt att nettokostnadsutvecklingen ska öka under hösten.

Det är positivt att kommunen lyckas hålla nere sina kostnader i verksamheten i en tid med god utveckling i samhällsekonomin och därmed skattetillväxten. Detta arbete måste fortsätta för att möta den försämring av skatteutvecklingen som förväntas. Historiskt sett karakteriseras Södertäljes ekonomi av kraftiga och snabba kast i resultatnivåer. Det kan snabbt vända igen.

Augustiboksluten brukar alltid uppvisa ett bra resultat ...

Delårsbokslutet per augusti är alltid väsentligt bättre än vad det slutliga resultatet för året sedan blir. Orsaken till detta är att vissa verksamheter är kostnadstunga på hösten och att periodiseringen av personalens semester ger en positiv bild i augusti, eftersom en stor del av semestern tas ut innan den tjänats in. Enbart semesterkostnaderna har påverkat augustiresultatet positivt med 70 mkr. Erfarenhetsmässigt brukar semesterkostnaderna vid årets slut påverka resultatet mellan åren med +/- 10 mkr. Fyra av de fem senaste åren har de anställda inte tagit ut all semester man tjänat in under året, utan sparar till senare tillfällen. Detta innebär ökade kostnader för kommunen för dessa år.

... även prognosen visar ett positivt resultat

Helårsprognosen visar på ett totalt resultat på +265 mkr, medan det budgeterade resultat är +126 mkr.

I de jämförelsestörande posterna sker betydande förändringar från föregående år. Årets stora intäktsförstärkningar förväntas bli 229 mkr jämfört med fjolårets 171 mkr.

KF-mål 1:

Finansiellt mål för Södertälje är att kommunen ska uppnå ett resultat exklusive jämförelsestörande poster på 79,0 mkr 2016 (1,5 %), 105,6 mkr 2017 (2,0 %) och med 122,2 mkr 2018 (2,2 %).

Uppföljning:

Kommunens prognos för helåret 2016 är 36 mkr exklusive jämförelsestörande poster, vilket motsvarar 0,7 %. Målet kommer inte att uppnås.

Resultatet exklusive jämförelsestörande poster är enligt prognosen +36 mkr, en förbättring med 55 mkr gentemot årsbokslutet 2015. Förändringar i finansnettot förväntas medföra en förbättring av resultatet på +4 mkr. Enligt prognosen kommer verksamheten att bidra med ett förbättrat resultat på 55 mkr jämfört med helår 2015. Det beror på att nettokostnaderna även vid årets slut förväntas ha en lägre utvecklingstakt än skatteintäkterna, 2,6 procent mot skatterna 3,7 procent. Prognosen innebär att det finansiella målet om att resultatet ska uppgå till minst 1,5 procent av skatteintäkterna kommer inte att uppnås (0,7 %).

En successiv resultatförsämring kommer att ske under hösten när kostnader för årets intjänande av semester bokförs. Om periodiseringseffekterna av semesterkostnaderna exkluderas innebär prognosen att resultatet kommer att försämrats med ytterligare 56 mkr fram till årsskiftet, d.v.s. med 14 mkr per månad.

Träffsäkerheten i prognoserna varierar mellan åren. Under 2014 blev det slutliga resultatet drygt 40 mkr sämre än augustiprognosen, vilket berodde på att nettokostnadsutvecklingen tog fart under hösten. För 2015 var prognosen för pessimistisk, vilket troligen beror på att nettokostnadsökningen sjönk under hösten. Årets prognos innebär att nettokostnaderna kommer att öka från nuvarande 1,1 procent till 2,6 procent vid årets slut, ingen förbättring kan alltså förväntas.

Balanskravsbedömning + 225 mkr

Balanskravet innebär att kommunens intäkter måste överstiga kostnaderna varje år. Realisationsvinster från försäljningar av anläggningstillgångar får inte räknas in i resultatet. Om ett negativt resultat uppstår måste kommunen hämta in underskottet under de närmast följande tre åren. Det ackumulerade balansresultatet sedan år

2000, då balanskravet infördes, uppgår till plus 494 mkr efter årsbokslut 2015. Helårsprognosen för 2016 visar på ett positivt resultat på 265 mkr, som efter justering för reavinster uppgår till 225 mkr. Under 2016 beräknas medel för utsatta stadsdelar och den sociala fonden vara oförändrade mot delårsbokslutet. Det ackumulerade balansresultatet förväntas därmed sluta på 727 mkr.

Balanskravsutredning, mkr	2011	2012	2013	2014	2015	2016 aug	2016 prognos
Resultat enl. resultaträkning	59	25	140	116	153	318	265
<i>Balanskravsjusteringar:</i>							
Reavinster försäljning av anläggningstillgångar	-9	-18	-6	-10	-18	-21	-40
Orealiserade förluster i värdepapper				1			
Resultat efter balanskravsjusteringar	50	7	134	107	135	297	225
Reservering/användning resultatutjämningsreserv			0	0	0	0	0
Balanskravsresultat	50	7	134	107	135	297	225
<i>Justering av synnerliga skäl:</i>							
Sänkning av diskonteringsränta pensioner	22		34				
Resultat efter synnerliga skäl	72	7	168	107	135	297	225
<i>Avsättning/disposition av resultat</i>							
Avsättning till/ ianspråktagande av social fond	-24					+3	+3
Avsättning/användning av medel 2013 till utsatta stadsdelar			-19	+6	+7	+5	+5
Ackumulerat balansresultat	83	90	239	352	494	799	727

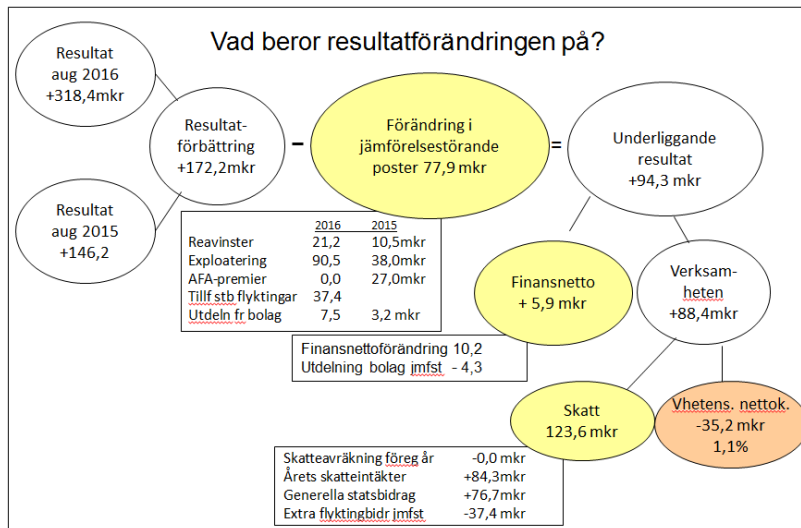
De jämförelsestörande posterna påverkar resultat positivt med 156 mkr

De jämförelsestörande posterna uppgår till 156 mkr och förbättrar resultatet för perioden. Jämfört med föregående år har förändringen av dessa poster inneburit att resultatet per augusti förbättrats med 94 mkr. I år har kommunen stora intäkter av engångskaraktär genom stora exploateringsvinster (91 mkr) samt realisationsvinster på 21 mkr. I delårsbokslutet inkluderas de extra statsbidragen på 37 mkr som periodiserats från förra året. Dessutom har en utdelning från Glasberga KB på 8 mkr för exploatering erhållits.

Resultat mkr	Delår aug 2012	Delår aug 2013	Delår aug 2014	Delår aug 2015	Delår aug 2016	Prognos helår 2016	Helår 2015
Resultat enligt resultaträkning	+168	+181	+216	+146	+318	265	+153
<i>Justering för jämförelsestörande poster:</i>							
Reavinster (netto)	-18	-4	-6	-10	-21	-40	-18
Exploateringsresultat	-2	-40	-3	-38	-91	-125	-60
Återbetalning av AFA-försäkring	-64	-58		-27			-28
Sänkning av diskonteringsräntan pensioner		+30					
Flyktingschablon från 2011/2012							-12
Extra stb för flyktningmottagning					-37	-56	-50
Utdelning från våra bolag				-3	-8	-8	-3
Nedskrivning fordran			+31				
<i>Summa jämförelsestörande poster</i>	<i>-84</i>	<i>-72</i>	<i>+22</i>	<i>-78</i>	<i>-156</i>	<i>-229</i>	<i>-171</i>
Underliggande resultat i verksamheten	+84	+109	+238	+68	+162	+36	-18

(I sammanställningen ovan innebär en negativ justering att tillfälliga intäkter och kostnader räknats bort från resultatet)

Resultatförändring augusti 2016

Jämförelsestörande poster = Poster av engångskaraktär eller poster som fluktuerar kraftigt mellan åren.

Underliggande resultat = ger en bild av hur den ordinarie verksamheten, mestadels bestående av kärnverksamheten, utvecklas när de jämförelsestörande posterna exkluderas.

Verksamhetens låga nettokostnadsökning är en viktig förklaring till resultatförbättringen

Den största orsaken till resultatförbättringen kan hänföras till den löpande verksamheten i och med att nettokostnaderna har en betydligt lägre ökningstakt än skatterna. Nettokostnaderna har ökat med 35 mkr eller 1,1 procent (exkl. jämförelsestörande poster), medan skatterna ökat med 124 mkr eller 3,7 procent. Den egna kommunalskatten har ökat med 84 mkr medan de övriga statsbidragen ökat med 40 mkr. Skatteintäkterna baserar sig på SKL:s augustiprognos.

I augustibokslutet har det särskilda statsbidraget för nyanlända betraktats som jämförelsestörande och så kommer att göras även i årsbokslutet. Från och med 2017 då detta statsbidrag bakas in i de generella statsbidragen kommer det att betraktas som ordinarie skatteintäkter, uppgifterna för 2015 och 2016 kommer att räknas om så att jämförelser mellan åren kan göras.

Enligt prognosen förväntas skatteintäkterna öka med 3,7 procent under 2016 och nettokostnaderna med 2,6 procent.

Nettokostnaderna ökar mindre än förra året och betydligt mindre än skatterna

Verksamhetens totala nettokostnader för perioden uppgår till 3 219 mkr och är i stort sett oförändrade jämfört med förra året. Exkluderas de jämförelsestörande posterna uppgår nettokostnadsökningen till 1,1 procent.

Helårsprognosen visar på en ökning med 2,6 procent. Tittar man på föregående år var nettokostnadsökningen väsentligt högre, 6,8 procent i augusti och 4,4 procent för hela året. De budgeterade nettokostnaderna tillåter en ökning med 3,2 procent mot förra året.

Utveckling i procent	Delår aug 2012	Delår aug 2013	Delår aug 2014	Delår aug 2015	Delår aug 2016	Prognos helår 2016	Helår 2015
Skatteintäkter	5,5	4,4	4,4	3,1	4,8	3,8	4,6
Skatteintäkter exkl. extra flyktingbidrag					3,7	3,7	3,6
Verksamhetens nettokostnad	4,5	3,1	4,6	3,7	0,0	1,7	2,8
Verksamhetens nettokostnad exkl. jämförelsestörande poster	6,7	3,6	0,4	6,8	1,1	2,6	4,4

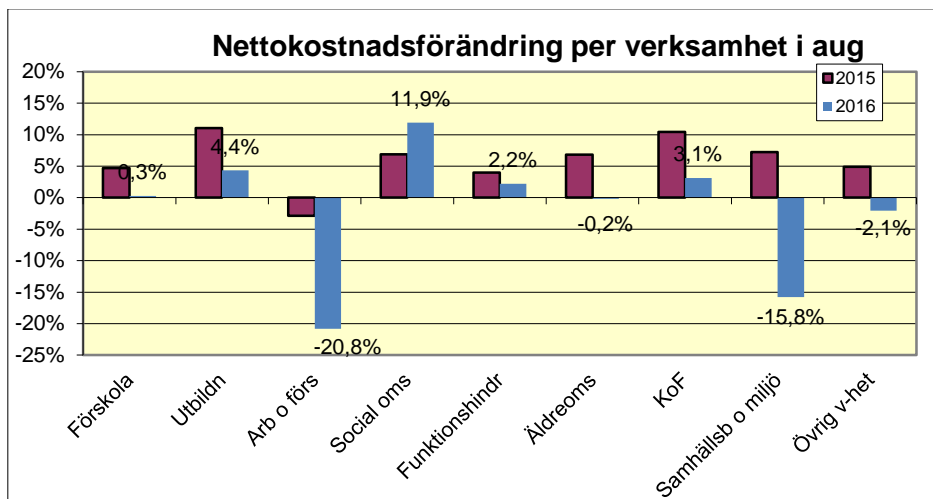
I diagrammet nedan visas skatte- och nettokostnadsutvecklingen över tiden vid delårsboksluten i augusti. Nettokostnadsökningen är i år den näst lägsta på 5 år, samtidigt som skatteutvecklingen har legat på en relativt jämn nivå tidigare år. Både under 2012 och 2015 var nettokostnadsutvecklingen högre än skatteutvecklingen, vilket inte är bra för en sund och hållbar ekonomisk utveckling.

Vid delårsboksluten under den senaste 10-årsperioden har sex av åren uppvisat en högre nettokostnadsutveckling än skatterna, vilket är den grundläggande förklaringen till kommunens fortfarande svaga ekonomiska läge.

Nettokostnadsutvecklingen per verksamhetsområde

Samtliga verksamhetsområden har en lägre nettokostnadsutveckling än skatteintäkterna förutom den sociala omsorgen och utbildning. Nedan följer en redovisning per verksamhetsområde utifrån tillväxttakt. Jämförelsestörande poster har exkluderats.

Den verksamhet som ökat mest är området **social omsorg** som ökat med 11,9 procent (22 mkr). Här är det barn och ungdomsvård som står för ökningen med 15,7 procent (22 mkr). Personalkostnaderna har ökat med 15 procent (13 mkr), för framförallt socialsekreterare/assistenter/ administration, familjehemsvård, jourhem samt inom öppna insatser. Även köp av platser har ökat med 27 procent (11 mkr). Här är det framförallt jourhem, behovsprövad öppenvård samt institutionsvården som ökat. Vuxenvården har ökat med 1 mkr, med minskade personalkostnader och ökade externa köp. Det har varit fler kostsamma LVM dygn (lagen om vård av missbrukare) i år än under 2015. De gemensamma nettokostnaderna för individ och familjevård har minskat med -1 mkr.

Därefter är det **utbildning** som ökat med 4,4 procent (46 mkr), fördelat på grundskola 16 mkr, vuxenutbildning och gymnasieskolan om vardera 14 mkr medan särskolans nettokostnader ökat med 1 mkr. *Grundskolans* elevantal har ökat med cirka 3 procent, och fler väljer annan utförare än kommunen. Personalkostnader har ökat med 5 procent, medan lokalkostnaderna minskat med 7 procent. Kostnaderna för köp av platser från extern utförare har enbart ökat med 1 procent till följd av en felkalkylering av skolpengen 2015. *Vuxenutbildningens* nettokostnadsökning beror främst på en felaktig periodisering på 8 mkr som gjordes förra året och även får effekt i år. Dessutom har det varit låga antagningsnivåer till vuxenutbildningen som medfört att kostnaderna minskat med 17 mkr. Intäkter har minskat med 32 mkr till följd av att schablonintäkter för flyktingar numera redovisas centralt och sedan fördelas via kommunbidrag. *Gymnasieskolans* elevantal har ökat med ca 100 elever (3,5 %) som främst beror på en stor ökning av antalet språkin introduktionselever. Personalkostnader och köp av externa platser har vardera ökat med 5 procent, medan lokalkostnaderna minskat med hela 19 procent. *Särskolan* har ökat med 1 mkr vilket motsvarar 2,2 procent och består av ökade kostnader för köp av platser då fler väljer extern utförare. I och med att fler väljer externa utförare har personalkostnaderna minskat.

Kultur och fritid har ökat med 3,1 procent (4 mkr). Intäkterna för lokalupplåtelse har ökat med 5 mkr (167 %) genom ökade intäkter för bland annat elitfotbollsplan, Axa sportcenter, Castor teatern, gamla flickskolan med flera. På kostnadssidan så har bidragen ökat med 37 procent (5,2 mkr) beroende främst på utbetalt bidrag till Axa sportcenter (4,4 mkr). Personalkostnaderna har ökat med 8 procent (3,9 mkr) och har skett främst inom biblioteken och kulturskolans undervisning. De så kallade övriga kostnader har ökat med 51 procent (7 mkr) med större befarade kundförluster (+2 mkr) till bl a olika fotbollsföreningar samt att man betalat 1 mkr till Grafikens hus. Däremot har lokalkostnaderna minskat med 8 procent (-4,8 mkr).

Därefter är det nettokostnaderna inom **funktionshindrade** som ökat med 2,2 procent (11,6 mkr). Den största ökningen i kronor mätt har skett inom *omsorg och service enligt LSS* (13,3 mkr) med framförallt minskad ersättning från Försäkringskassan för personliga assistenter, - 14 procent (- 8,7 mkr) på grund av färre brukare. På kostnadssidan har personalkostnaderna ökat med enbart 1,8 procent då man aktivt arbetat med övertaligheter som volymförändringarna medfört. På myndighetssidan har man tagit hjälp av bemanningstjänster som ökat med 45,6 procent (2 mkr) för att klara uppföljningar, nya ärenden och för att handlägga svåra ärenden, allt i syfte att säkerställa rätt beslut till rätt kostnad. Inom området *psykiskt funktionshindrade* har nettokostnaderna ökat med 7,8 procent (4,2 mkr) Här är det främst de externa intäkterna som minskat då kommunen förra året erhöll mer i projektmedel från bl a Samordningsförbundet som inte erhölls i år, 1,7 mkr. Dessutom har målgruppen utvidgats till att också omfatta personer med ADHD-diagnos som kräver stöd och behandling. Personalkostnaderna har ökat med enbart 1,1 procent, men samtidigt har bemanningstjänsterna ökat. Även köp av verksamhet har ökat, 8 procent (0,6 mkr). *Omsorg och service enligt SoL* har däremot minskat med 11,5 procent och motsvarar -6 mkr. Här har de externa intäkterna nästan halverats samtidigt som kostnaderna för framförallt personal (-5,5 %) och köp av verksamhet (-23,6 %) minskat. Bidragen har däremot ökat med 5,2 procent.

Förskolan har ökat med 0,3 procent (1,1 mkr), med låga personalkostnadsökningar, 1,3 procent (3,4 mkr) medan köp av platser å andra sidan ökat med 7,4 procent (3,2 mkr). Lokalkostnaderna har minskat med 13 procent (-9,8 mkr).

I övrigt så har det skett nettokostnadsminskningar inom de andra verksamhetsområdena. *Arbete och försörjning har minskat med -20,8 procent*, vilket till stor del beror på ändrat redovisningssätt för finansieringen av SFI och Komvux, motsvarande ökning finns inom utbildningsområdet. Nettokostnadsminskningen har även påverkats av högre statsbidrag för flyktingar. *Samhällsbyggnad och miljö* har minskat med -15,8 procent och beror framförallt på att kommunen inför 2016 tog bort internräntan som förra året var 17,5 mkr. I övrigt finns ökade intäkter och lägre lokalkostnader som i stort möter övriga kostnadsökningar. I övrig verksamhet redovisas bl a gemensam administration och politisk verksamhet som sammanlagt minskat med -2,1 procent. *Äldreomsorgen* har en nettokostnadsminskning på -0,2 procent. Antalet hemtjänst timmar inom äldreomsorgen har minskat med 11,3 procent och beror på att myndigheten arbetar med att brukarna ska ha rätt beslut genom täta uppföljningar.

Verksamhetens intäkter

Verksamhetens intäkter uppgår till 681 mkr per augusti. Intäkterna har hittills i år ökat med 8,8 procent och beror på de jämförelsestörande posterna som i år ligger 36 mkr högre än föregående år. Exkluderas detta så har intäkterna ökat med 3,4 procent. Ökningen ligger framförallt på ökade intäkter för hyror och arrenden, försäljning av entreprenader och övriga försäljningar. Statsbidragen har minskat bland annat från Försäkringskassan för personlig assistans(- 8,8 mkr) och anställningsstöd (-9,3 mkr) i jämförelse med samma period förra året.

Verksamhetens bruttokostnader

Störst betydelse för den låga nettokostnadsökningen har bruttokostnaderna som ökat med enbart 1,5 procent. Verksamhetens bruttokostnader uppgår till 3 841 mkr och har ökat med 56 mkr.

Tabell: Förändring av externa kostnader perioden januari till augusti

Typ av kostnad	Ökning 2016		Ökning 2015	
	%	mkr	%	mkr
Personal	2,8	55	6,6	119
- varav löner	3,3	44	5,6	71
Lokaler och anläggningar	-8,6	-43	4,1	19
Inventarier o utrustning	9,2	8	4,6	4
Material och tjänster (inkl bemanningstjänster)	9,1	17	-9,5	-20
Köp av verksamhet/entreprenader	1,1	10	9,6	78
Transfereringar	4,2	9	0,9	2
Summa	1,5	56	5,6	202

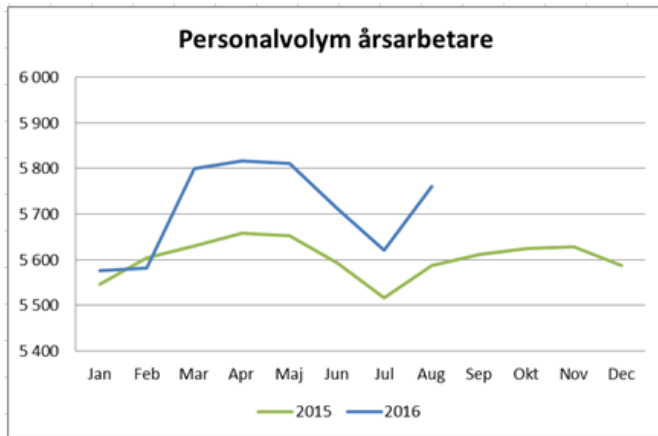
Personalkostnader

Kostnadssidans största post – personalkostnaderna - har ökat med 55 mkr (2,8 %) för perioden januari-augusti 2016 jämfört med samma period 2015. Lönekostnaderna har ökat med 44 mkr (3,3 %), både beroende av fler anställda och högre löner. Semesterkostnaderna är i år 6 mkr högre inklusive personalomkostnadspålägg då antal uttagna semesterdagar är färre än förra året. Lönekostnaderna har framförallt ökat inom grundskolan och den centrala förvaltningsadministrationen. Det senare på grund av det nya lönesystemet där kostnader om 14 mkr bokförts upp centralt eftersom det inte går att härleda vilken förvaltning de tillhör.

Sjuklönekostnaderna har för kommunen minskat med 1,5 procent från 23,5 mkr till 23,2 mkr.

Skillnaden mellan personalkostnadsökningen och lönekostnadsökningen kan förklaras av att pensionskostnaderna förra året var höga. Det berodde framförallt på kraftiga lönesatsningar för vissa grupper av anställda vilket har gjort att de blivit berättigade till en förmånsbestämd ålderspension då lönen överstiger 7,5 inkomstbasbelopp.

Personalvolymförändringar är svåra att jämföra beroende på förändringar i statistiken sedan kommunen i mars bytt lönesystem. I siffrorna för visstidsanställda fanns tidigare inte arbetstagare >67 år med i statistiken och inte heller obehöriga enligt skollagen. Att jämföra personalsiffrorna mot förra året är därför meningslöst, men utvecklingen månad för månad är mer intressant.

Maskiner och utrustning är den kostnadspost som ökat mest, med 9,2 procent (8 mkr). Den största ökningen ligger på drift, service och underhåll av datorer 16 procent (5 mkr), samt anskaffning av licenser/applikationer (1,7 mkr). Driftsinköpen av maskiner och inventarier har minskat (-1 mkr) samtidigt som hyror/leasingavgifterna ökat dubbelt så mycket som inköpen minskat. Att leasa är betydligt mer kostsamt än att äga själv (förutom fordon, där momsreglerna gör det mer fördelaktigt).

Kategorin **material och tjänster** har ökat med 9,1 procent (17,1 mkr). Sett över en 2-års period har dock dessa kostnader minskat med 3 mkr. I jämförelse med förra året så har konsultarvodena ökat med 41 procent (5,1 mkr). Detta har framförallt skett på kommunstyrelseförvaltningen, hos enheten säkerhet och beredskap 1,7 mkr, näringslivsenheten för projektet ”Matlust” (1,1 mkr) och för en förstudie för Södertälje Science Park (0,5 mkr). Dessutom har vi haft konsultkostnader för upphandlingen av nytt lönesystem (0,7 mkr). Bemanningstjänsterna har ökat med 4,1 mkr (51,2 %). Det gäller framförallt inom Äldreomsorgen (2,4 mkr), men även LSS har haft en ökad extern bemanning (1,8 mkr). Äldreomsorgkontoret har under året fått betala 2 mkr till Konkurrensverket i upphandlingsskadestånd. Föreläsare och artistkostnaderna inom kultur och fritid har ökat med 83,4 procent (2,2 mkr).

Bidrag och transfereringar har ökat med 4,2 procent (8,8 mkr). Det ekonomiska biståndet har minskat med -0,6 procent (-0,8 mkr), däremot så har bidragen till företag och organisationer ökat med 54,6 procent (3,3 mkr), varav ca 3 mkr har lämnats till Kungliga tekniska högskolan för satsning på hållbar produktion i Södertälje. Bidrag till föreningar och stiftelser har ökat med 49,3 procent (6,1 mkr), varav 4,4 mkr har betalats ut till Axa Sportcenter, samt att 1 mkr extra har utbetalats till studieförbund i syfte att få nyankomna att förkovra sig i framförallt det svenska språket.

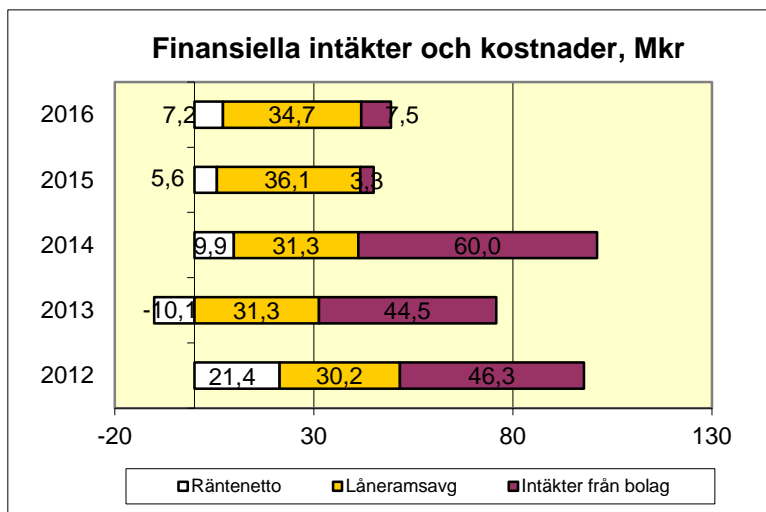
Kommunens **köp av verksamhet** från externa utförare har i år enbart ökat med 1,1 procent (9,6 mkr). Ökningen vid delårsboksluten har aldrig varit så låg vid augustiboksluten under hela 2000- talet bortsett från 2004. För helåret 2015 var ökningen 8 procent. Köpen från den offentliga sektorn har ökat med 6,1 procent (7,3 mkr) och köp från privata utförare har ökat med 0,3 procent (2,3 mkr). Under början av 2015 bokfördes inte de ensamkommande barnen på rätt verksamhetskod, men om man slår ihop köpen för barn och unga (inklusive ensamkommande barn) så har dessa ökat med 62,5 procent (28,4 mkr) mot förra årets delårsbokslut. Köp av ”platser för vuxna har ökat med 18,8 procent (0,9 mkr). Inom skolbarnsomsorg/ förskola har kostnaderna för köpen ökat med 8,5 procent (4,7 mkr) För området utbildning har kostnaderna totalt minskat med 1,4 procent (- 4,8 mkr). Minskningen beror på de minskade köpen av vuxenplatser (-14,1 mkr) som förra året var felperiodiserade varför det ser ut som en minskning i år, medan gymnasieskoleplatser (7,5 mkr) och särskoleplatser (1,6 mkr) ökar. Området funktionshindrade minskar köpen med 2,0 procent (-5,5 mkr) och beror uteslutande på minskningen inom SoL. Köpen inom äldreomsorgen har minskat med 9,8 procent (-14,1 mkr) och beror bl a på att Cederströmska Gården (extern regi) togs över av Solgläntan i egen regi samt att alla platser på Mariekällgården nu är i drift.

Drift och underhåll av lokaler och anläggningar har däremot minskat med 8,6 procent (- 42,7 mkr). Det är framförallt lokalhyrorna som minskat med 7,6 procent (-33,7 mkr) och förväntas minska med 50 mkr för hela året genom uppdatering av självkostnadshyran för 2016. Det är främst den pedagogiska verksamheten som har fått minskade lokalhyror med 10,3 procent (-24,2 mkr) uppdelat på gymnasieskolan (-19,5 %), förskolan (-13,1 %), grundskolan (-7,4 %), kommunal vuxenutbildning (-1,4 %) och särskolan har en liten ökning på 1,8 procent. Driftkostnaderna har minskat med 17,3 procent (-4,9 mkr), varav -4,2 mkr i minskade kostnader för vinterväghållningen. Även anläggnings/reparations-underhåll har minskat, -219,1 procent (-4,0 mkr)

Fortsatt positivt finansnetto

Kommunens finansnetto är positivt, dvs. de finansiella intäkterna överstiger de finansiella kostnaderna. I finansnettot ingår intäkter från kommunens bolag i form av utdelningar, borgens- och låneramsavgifter från bolagen och in-/ utlåningsränta samt andra finansiella kostnader och intäkter.

I augustibokslutet uppgår finansnettot till 50 mkr, vilket är en förbättring med 10 mkr jämfört med förra året. Förbättringen kan delvis förklaras av att en större utdelning från Glasberga KB på 8 mkr (3 mkr 2015) erhållits i år samt en utdelning från Kommuninvest på 1 mkr. Räntenettet har ökat med 6 mkr, men låneramsintäkterna har samtidigt minskat med 1 mkr. I helårsprognosen förväntas finansnettot öka med 8 mkr och helårsprognosen bli 11 mkr bättre än budget.

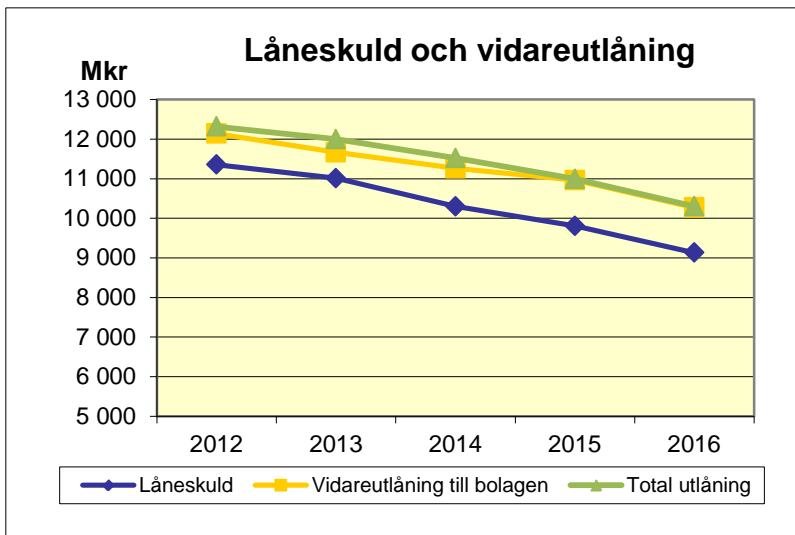

Låneskulden i kommunens balansräkning minskar, så även kommunens vidareutlåning av egna medel

Kommunens totala låneskuld till kreditinstitut per sista augusti uppgår till 9,1 miljarder kronor. Låneskulden har minskat med 688 miljoner kronor sedan augusti förra året. Vidareutlåningen till kommunens bolag uppgår netto till 10,3 miljarder. Till föreningslivet har kommunen lånat ut 31 mkr. Kommunen lånar ut 1,2 miljarder av egna medel. En minskning har skett med 14 mkr kronor de senaste tolv månaderna. Bolagens nettolåneskuld har minskat med 691 miljoner kronor. I stort sett alla bolag har minskat sina lån, framförallt Telgebostäder AB (-285 mkr), Telge AB (-227 mkr) och Telge Nät AB (- 101 mkr). Det är tre bolag som ökat sina lån och det är Telge Kraft AB (27 mkr), Telge Hovsjö AB (9 mkr) och KB Maren (6 mkr).

Enligt Mål & Budget är låne- och borgensramen satt till 14,5 miljarder, (varav 13,0 miljarder för Telgekoncernen). Totalt har 11,9 miljarder utnyttjats vid delårsbokslutet (2015 12,8 mdr), varav Telgekoncernen 10,6 miljarder.

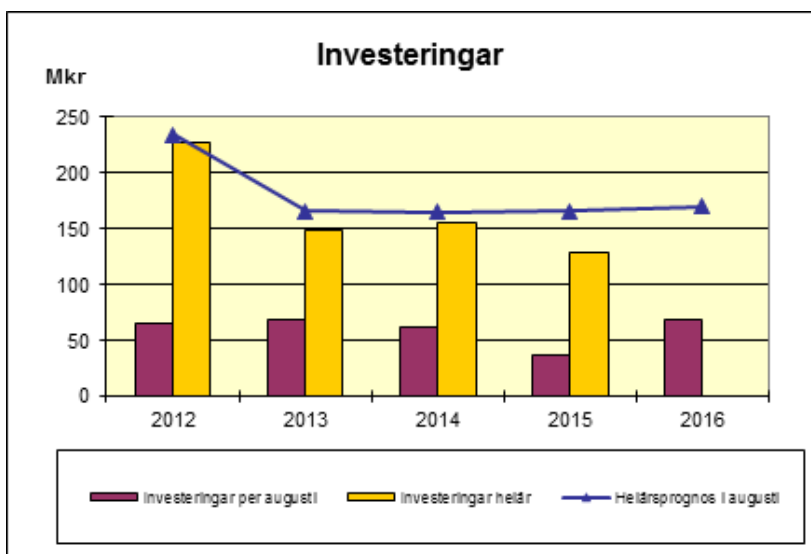

Soliditet

Soliditeten för kommunen uppgår till 25,7 procent, vilket är en förbättring med 3,0 procentenheter sedan augusti 2015. Ökningen beror främst på positiva resultat och lägre vidareutlåning till bolagen. Å andra sidan har soliditeten påverkats negativt av ökade anläggningstillgångar till följd av investeringar. I jämförelse med årsbokslutet har soliditeten ökat med 3,6 procentenheter. Förbättringen av soliditeten sedan årsskiftet beror främst av det stora positiva resultatet för augusti.

Investeringar

Investeringarna hittills i år uppgår till 69 mkr, vilket är 33 mkr mer än förra året vid samma tidpunkt. Årets budget är på 244 mkr. Nämnderna har rapporterat att man inte kommer att göra av med alla investeringsmedel. Prognosen för kommunens egna investeringar är 171 mkr, vilket ger ett budgetöverskott på 73 mkr. Hittills har 40 procent av de prognostiserade investeringarna förbrukats. Vid 2015 års delårsbokslut hade 22 procent utnyttjats jämfört mot prognosen. Investeringarna vid årsbokslutet uppgick till 78 procent av prognosen som ställdes vid delårsbokslutet 2015.

Helårsprognos

Helårsprognosen per den 31 augusti, se bilaga 2, visar på ett positivt resultat på 265 mkr, och resultatet mot balanskravet ligger på 36 mkr. Kommunens budgeterade resultatnivå uppgår till 126 mkr. Prognosen pekar på en positiv budgetavvikelse om 139 mkr efter åtgärder och kommunstyrelsens kontors bedömning, där nämnderna står för en avvikelse om -16 mkr (-1,2 procent), och de centrala posterna står för en positiv avvikelse om 155 mkr (2,9 procent).

Socialnämnden prognosticerar ett underskott på -37 mnkr efter åtgärder. Underskottet beror i huvudsak på ökade kostnader för placeringar. Kostnadsökningen beror både på att fler barn har varit i behov av placering men också på att det under perioden har varit dyrare att placera på grund av brist på familjehem. En låg omsättningen i de interna boendena inom Vuxen psykiatri leder dessutom till att verksamheten köper fler externa platser med kostnadsökning som följd. Socialnämndens har påbörjat ett effektiviseringsarbete och fler åtgärder ska tas fram. Sammantaget väntas effektiviseringsarbetet ge full effekt och en budget i balans 2017.

Även omsorgsnämnden prognostiserar ett underskott om totalt - 5 mkr efter åtgärder. Underskottet härleds i huvudsak till bostad med särskild service enligt LSS och personlig assistans enligt SFB, vilket i det senare fallet beror på färre brukare och därmed mindre intäkter från Försäkringskassan samtidigt som verksamheten har kostnader för övertalig personal. Nämnden arbetar nu fram en strategi för att säkerställa att en ändamålsenlig och kostnadseffektiv verksamhet bedrivs. Arbetet med strategin och de åtgärder som nu är framtagna förväntas ge full effekt och en budget i balans först 2017.

Utbildningsnämndens bedömning är ett prognostiserat årsutfall på 4 mkr före höstens volymavstämmning, helårsprognosen pekar på en budget i balans efter volymavstämmning.

För äldreomsorgsnämnden prognostiseras ett överskott på 6,5 mnkr. Hemtjänstens ekonomi är i fortsatt obalans, för hemtjänsten totalt prognostiseras ett överskott på 3 mkr. Det består av ett överskottför köp av verksamhet på 11 mkr som uppstått genom myndighetens arbete med att följa upp alla hemtjänstbeslut har lett till att antalet timmar minskat, ett underskott för egen regi på 14 mkr samt ett överskott för projektet morgondagens hemtjänst på 6 mkr. För korttidsvård och särskilt boende uppgår det förväntade överskottet till ca 3 mkr.

Arbetslivsnämnden prognostiserar ett stort överskott, 13 mkr avseende vuxenutbildningen. Det beror dels på en felaktig periodisering från årsbokslutet (8 mkr) som i år påverkar resultatet positivt, dels på låga antagningsnivåer under 2015 vilket påverkat kostnadsnivån 2016 samt att statsbidragen förväntas bli högre än planerat.

De fyra kommundelar na prognostiserar en ekonomi i balans eller ett överskott för sin verksamhet. I tre av de fyra hänförs dock överskottet till verksamhetsområdet äldreomsorg, vilket medför ett behov ett fokuserat arbete på att skapa förutsättningar för en budget i balans 2017.

Kommunstyrelsen prognostiserar ett överskott på 2 mkr för helåret. Överskottet beror huvudsakligen på huvudsakligen beror på vakanser och försenade projekt.

För de centrala posterna (kassaföretaget) prognostiseras ett överskott med 154 mkr. Skatter och utjämningsystem beräknas ge ett underskott på närmare 14 mkr och för specialdestinerade statsbidrag förväntas ett underskott på 44 mkr, på grund lägre schablonintäkter än planerat. Mark och exploatering inkl fastighetsförsäljningar beräknas ge ett överskott om cirka 115 mkr. De ofördelade anslagen beräknas ge ett överskott på 84 mkr, där det främst handlar om anslagen för volymökningar inom funktionshinder (-35 mkr) lokalkompensation (+10 mkr) och reservanslag för ett högt flyktningmottagande (+8 mkr) som ger de största överskotten.

Investeringar

Kommunens investeringar

Kommunen har investerat för 69 mkr de åtta första månaderna 2016 att jämföras med 36 mkr samma period föregående år. Investeringsbudgeten 2016 uppgår till 243,8 mkr där 143,8 mkr avser KF/KS-beslutade investeringar och 100 mkr avser nämndbeslutade investeringar. Prognosen för helåret är 170,5 mkr, en budgetavvikelse med 73,3 mkr. Prognosen innebär att nämnderna tillsammans kommer att förbruka ca 102 mkr de sista fyra månaderna.

Utförda investeringar för hela 2015 uppgick till 130 mkr, vilket innebar en ökning med 93 mkr från första september till sista december att jämföras med prognosen som var 129 mkr för de fyra sista månaderna. Utfallet i augusti 2015 motsvarade 28 procent av förbrukningen på helår. Hittills har 40 procent (22 procent 2015) av de prognostiserade investeringarna genomförts men erfarenhetsmässigt brukar förbrukningen vara väsentligt högre sista tertiet på året.

	Budget	Förbrukat	Prognos	Förbrukat
	tkr	tkr	tkr	av prognos %
Järna kommunalnämnd	6 284	2 497	5 984	41,7
Hölö-Mörkö kommunalnämnd	2 288	671	1 438	46,6
Vårdinge-Mölnbo kommunalnämnd	1 209	91	959	9,5
Enhörna kommunalnämnd	26 187		1 187	0,0
Arbetslivsnämnd	515	54	415	13,1
Omsorgsnämnd	1 636	304	1 636	18,6
Socialnämnd	4 588	301	2 231	13,5
Äldreomsorgsnämnd	4 376	87	2 000	4,4
Utbildningsnämnd	15 543	3 274	9 900	33,1
Kultur- och fritidsnämnd	18 405	2 017	12 850	15,7
Stadsbyggnadsnämnd	810	642	1 469	43,7
Tekniska nämnden	144 130	52 613	116 630	45,1
Kommunstyrelsens kontor	17 822	6 421	13 822	46,5
Markeringsbelopp				
TOTALT	243 793	68 971	170 521	40,4

Tekniska nämnden svarar för 68 procent av förbrukade investeringsmedel (52,6 mkr). Bland annat har 13,3 mkr lagts på exploateringsvägar, 6,9 mkr satsats på Södertälje City i samverkan, ett projekt som försenats och prognosen 2016 är 17,5 mkr att jämföras med budgeterade 44 mkr. Dessutom har 25,3 mkr lagts på nämndinvesteringar, t e x upprustning av Storgatsviadukten, fordon och maskiner samt upprustning av övriga befintliga anläggningar.

Exempel på övriga utförda investeringar är bland annat trådlösa nät för omsorgen, 2,5 mkr och en ny idrottsplats i Östertälje för 1,6 mkr.

KF/KS-investeringar

Budgeten för KF/KS-beslutade investeringar är 143,8 mkr och prognosen är 87,8 mkr. Utnyttjade investeringsmedel uppgår per sista augusti till 32,4 mkr vilket motsvarar ca 37 procent av prognosen på helår.

Budgetavvikelser

Den totala budgetavvikelsen är 56 mkr och finns bland annat på tekniska nämnden med 27 mkr samt Enhörna kommundelsnämnd 25 mkr. Den huvudsakliga förklaringen är att projektet Södertälje city i samverkan har försenats och ger ett överskott på 26 mkr samt att vägen som ska byggas med anledning av ny skola i Enhörna är försenad som bidrar till överskottet med 25 mkr.

Nämndbeslutade investeringar

Budgeten för nämndbeslutade investeringar uppgår till 100 mkr för 2016. Prognosen från nämnderna är 82,7 mkr, vilket innebär ett överskott på 17,3 mkr. Förbrukningen t o m augusti är 36,6 mkr, vilket motsvarar 44 procent av årsprognosen. Förra året var förbrukningen t o m augusti 17,7 mkr, vilket motsvarade 32 procent av helårsförbrukningen. De största avvikelserna finns på kommunstyrelsen (kommunstyrelsens kontor) 4 mkr, kultur- och fritidsnämnden 5,6 mkr samt utbildningsnämnden 5,5 mkr. Överskotten beror huvudsakligen på att nämnderna inte har behövt reinvestera i samma omfattning som budgetutrymmet medger.

Reviderad investeringsbudget

Stadsbyggnadsnämnden ansöker om 700 tkr i utökat anslag för GIS-plattformen. I budgeten för i år finns det 360 tkr för GIS-plattformen och i förvaltningens underlag finns det upptaget 1 mkr för 2017. Nu har arbetet kommit igång, som är ett samarbete mellan Södertörnskommunerna, efter diverse förseningar. Innebär att det behövs 700 tkr mindre i budgeten för 2017.

Kommunstyrelsens kontors förslag

Stadsbyggnadsnämndens ram för KF-investeringar utökas med 700 tkr 2016. Finansiering sker inom likviditeten. Då detta är detta enda som inryms i stadsbyggnadsnämndens investeringsram finns ingen möjlighet till omprioritering inom nämndens ram. Det är även svårt att påverka införandetakten, då det är ett samarbete mellan Södertörnskommunerna.

Tekniska nämnden ansöker om utökad nämndbudget/reinvesteringsbudget med 4 mkr för nya P-automater och skyltar. Behovet har uppstått med anledning av omorganisation av parkeringsövervakningen som tidigare bedrivits i två separata organisationer sedan kommunen förde över delar av fastighetsbeståndet till de kommunala bolagen. Den allmänna platsmarken samt kvarterersmark som ägs och förvaltas av kommunen har parkeringsövervakats i egen regi. De kommunala bolagen Telge Fastigheter AB samt Telge Bostäder AB har handlat upp tjänsten för bolagens parkeringsanläggningar. En gemensam organisation underlättar en samsyn på parkeringsövervakningen och ger en ökad potential att se över trafikregleringen i respektive område.

Kommunstyrelsens kontors förslag

Nämndsbudgeten/reinvesteringsbudgeten för tekniska nämnden utökas med 4 mkr 2016. Finansiering sker inom likviditeten.

Tekniska nämnden ansöker om utökad investeringsram med 1,5 mkr för iordningsställande av vägen till det nya naturreservatet i Brandalssund. I enlighet med kommunfullmäktiges beslut 4 april 2016 §31 har samhällsbyggnadskontoret förhandlat med Brandalssunds samfällighetsförening samt lämnat en ansökan om deltagande i föreningen genom lantmäteriförrättning.

Kommunstyrelsens kontors förslag

En utökning av tekniska nämndens investeringsram, exklusive stadskärnan, med 1,5 mkr godkänns. Då prognosen för det öronmärkta anslaget för Södertälje city i samverkan är ett överskott på 26,5 mkr 2016 föreslås finansiering ske genom att det öronmärkta anslaget för Södertälje City i samverkan minskas med 1,5 mkr. Sammanfattningsvis innebär detta att tekniska nämndens totala investeringsram är oförändrad.

Tekniska nämnden ansöker om utökad investeringsram med 1,4 mkr för köp av fastigheten Tuna 5:1 i Överjärna för framtida bostadsbyggande.

Kommunstyrelsens kontors förslag

En utökning av tekniska nämndens investeringsram, exklusive stadskärnan, med 1,4 mkr godkänns.

Finansiering föreslås ske genom en minskning med 1,4 mkr av det öronmärkta anslaget för stadskärnan. Detta med anledning av att prognosen för det öronmärkta anslaget för Södertälje city i samverkan är ett överskott på 26,5 mkr 2016. Sammanfattningsvis innebär detta att tekniska nämndens totala investeringsram är oförändrad.

Efter ovanstående beslut blir den totala budgeten 2016 för nya KF-investeringar 144 493 tkr och den totala ramen för nämndinvesteringar 104 000 tkr.

Investeringar per bolag

Investeringar Mkr	Års-budget	Förbrukning tom 31 aug år 2016	Helårs-prognos år 2016
Telge AB Moderbolag	5,0	2,3	
Telge Bostäder	288,3	107,5	
Telge Fastigheter, kommersiella	39,9	22,2	
Telge Fastigheter, Kommunen	400,0	70,3	
Telge Hovsjö	52,1	15,6	
Telge Nät	336,4	122,4	
Telge Energi			
Telge Återvinning	15,0	6,8	
Södertälje Hamn	16,5	9,9	
Tom Tits	2,0	0,9	
Telge Brandalsund			
Telge Almnäs			
Telge Hamn			
Telge Tillväxt			
Eliminering interna förvärv			
Totala investeringar Telgekoncernen	1 155,2	357,9	842,9

Koncernens totala investeringar t o m augusti uppgår till 357,9 mkr (558,1 mkr) budget inom parantes.

Telge Bostäder

Den lägre investeringstakten beror i huvudsak på förseningar av förnyelseprojektet i Fornbacken där krav på hissar till översta våningen försvårar projekteringen och lönsamheten i projektet. Förseningar av Stockholmsberget, där kombinationen av krav på parkeringsplatser och utformning av detaljplan inte är förenliga.

Telge Hovsjö

Den lägre investeringstakten beror på en lägre efterfrågan/behov av standardhöjande åtgärder. Även ombyggnationen av lokaler till lägenheter har skjutits på framtiden för att säkerställa investeringsmedel till de brandskadade parkeringshusen.

Telge Fastigheter

Den lägre investeringstakten beror på tidsoptimistisk beställning från kommunen, på försenade projekt till följd av överklagan av bygglov samt upptäckt av sällsynta djurarter på exploateringsytor.

Telge Nät

Den lägre investeringstakten beror på några fördröjda projekt inom V/A.

Sammanfattande lägesbedömning för ekonomin utifrån de finansiella målen: *Bra*
 -----

2. Uppföljning KF-mål och inriktning

Uppföljning av KF-målen och inriktningar i Mål och budget återfinns i bilaga 5

Sammanfattande lägesbedömning GEH för verksamhetsmålen: **Ok**

Verksamhetsområde	Läge
Ekologisk, ekonomisk och social hållbarhet	Ok
Utbildning	Ok
Näringsliv och högskola	Ok
Arbete och försörjning	Ok
Omsorg om barn ungdomar och vuxna	Har brister
Verksamhet för personer med funktionsnedsättning	Ok
Äldreomsorg	Ok
Kultur- och fritid	Ok
Samhällsbyggnad och offentlig miljö	Ok

3. Södertälje kommun som arbetsgivare

Personal

Den 31 augusti 2016 hade Södertälje kommun 5 881 månadsavlönade medarbetare. Omräknat i antal årsarbetare var antalet 5 581. Detta är en ökning i statistiken som delvis går att hänföra till en redovisningsteknisk förändring efter lönesystembytet, avseende statistik gällande antalet obehöriga lärare. En fördjupad analys kring detta görs vid årsbokslut.

KF-mål 1

Den hållbara arbetshälsan ska öka och leda till att fler medarbetare är friska och i arbete

Sjukfrånvaron per december 2015 uppgick till 8,2 procent för kommunen totalt. Sjukfrånvaron har därefter minskat och var den 31 augusti 7,4 procent. Trenden med fortsatt ökning av sjukfrånvaron har således vänt under 2016. Även om minskningen är tydlig så är det för tidigt att dra slutsatser om orsakerna till detta. Stort fokus på aktivt arbete, genom projektet Hållbar arbetshälsa, har förhoppningsvis bidragit. Fördjupad analys görs vid årsbokslut.

	2013-12-31	2014-08-31	2014-12-31	2015-08-31	2015-12-31	2016-08-31
Ålder						
-29	7,6	8,0	7,8	8,0	8,4	6,5
30 - 49 år	6,6	7,2	7,5	7,9	7,8	6,9
50-	7,6	7,6	7,7	8,3	8,5	8,3
Kön						
Kvinnor	7,8	8,2	8,4	9,0	9,1	8,2
Män	4,8	4,9	4,9	5,0	4,9	4,3
Totalt	7,1	7,4	7,6	8,1	8,2	7,4

Sjukfrånvaron i alla åldersgrupper minskar. I åldersgruppen 50 år och äldre är dock minskningen marginell. Både mäns och kvinnors sjukfrånvaro minskar dock är kvinnors sjukfrånvaro fortsatt mycket högre än männens.

Andel långtidssjukfrånvaro, mer än 60 dagar					
2013-12-31	2014-08-31	2014-12-31	2015-08-31	2015-12-31	2016-08-31
46,3	48,8	49,1	50,3	50,1	49,5

Andel korttidssjukfrånvaro, dag 1-14					
2013-12-31	2014-08-31	2014-12-31	2015-08-31	2015-12-31	2016-08-31
38,1	36,3	35,9	35,7	34,9	33,6

Andelen långtidssjukfrånvaro minskar för första gången sedan 2012, samtidigt som också korttidssjukfrånvaron upp till 14 dagar fortsätter att minska.

Sjukfrånvaro i procent	2013-12-31	2014-08-31	2014-12-31	2015-08-31	2015-12-31	2016-08-31
Arbetslivskontoret	6,0	6,0	6,2	6,9	7,2	5,8
Kommunstyrelsens kontor	4,5	4,4	4,4	5,4	5,7	5,2
Kultur o Fritidskontoret	6,2	5,2	4,5	4,9	5,4	5,4
Miljökontoret	3,3	3,0	4,3	5,5	5,4	5,2
Samhällsbyggnadskontoret	5,3	4,8	5,1	5,2	5,1	3,8
Social o Omsorgskontoret	8,4	8,7	8,8	9,4	9,3	8,5
Utbildningskontoret	6,8	7,2	7,5	7,8	8,0	7,3
Kommunen totalt	7,1	7,4	7,6	8,1	8,2	7,4

Från årsskiftet har alla kontor sänkt eller hållit kvar sin sjukfrånvaro på samma nivå som tidigare.

Sjukfrånvaron per verksamhet i kommunen kompletteras och bryter ner sjukfrånvarostatistiken ytterligare. Den ger en tydligare bild av hur det ser inom kontorens olika verksamheter.

Verksamhet	Sjukfrånvaro 2014-08-31	Sjukfrånvaro 2015-08-31	Sjukfrånvaro 2016-08-31
Förskola	8,9%	10,4%	10,1%
Grundskola	6,2%	6,4%	5,6%
Gymnasieskola	5,5%	5,5%	4,8%
Vuxenutbildning och högskola	2,5%	3,5%	3,7%
Särskola	6,6%	6,5%	8,3%
Arbete och försörjning	8,5%	8,4%	7,8%
Barn och ungdomsvård	5,9%	5,9%	6,3%
Vuxenvård	8,9%	9,6%	8,4%
Omsorg och service till funktionshindrade enl LSS	7,8%	9,9%	8,4%
Omsorg och service till funktionshindrade enl SoL	12,9%	11,0%	6,2%
Omsorg och service till psykiskt funktionshindrade	6,3%	7,3%	9,8%
Äldreomsorg	10,4%	11,2%	9,5%
Kultur, fritid, idrott	5,2%	5,0%	5,0%
Samhällsbyggnad	4,7%	5,6%	4,0%
Miljö o Hälsoskydd	3,3%	4,9%	4,6%
Ofördelat inom IFO	0,5%	0,1%	0,8%
Övrig verksamhet	5,6%	5,8%	5,6%

Åtgärder

Ett treårigt projekt, Hållbar Arbetshälsa, startade hösten 2015. Syftet med projektet är att vända trenden med ökande sjukfrånvaro genom att identifiera faktorer för kommunens arbetsplatser och medarbetare för att förbättra arbetshälsan.

Lägesbedömning för området Södertälje kommun som arbetsgivare: *Ok*
 -----

4. Sammanfattande GEH-bedömning

Ekonomi:	Bra
Verksamhetsmål:	Ok
Kommunen som arbetsgivare:	OK

Sammanfattande lägesbedömning för kommunen totalt: OK

5. SKF-koncernen

KF-mål 2

Finansiellt mål för SKF- koncernen är att koncernen ska uppnå ett resultat efter skatt på 361,6 mkr 2016, 313,4 mkr 2017 och 226,6 mkr 2018.

Uppföljning:

Bolagskoncernens resultat efter beräknad skatt till och med augusti uppgår till 418,8 mkr och prognosen på helåret är 624,2 mkr. Det positiva resultatet hänförs till högre reavinster än budgeterat. Måluppfyllelsen är god men med reservation för att resultatet till stor del beror på reavinster. Dessutom har koncernen en mycket stor låneskuld och gynnas i dagsläget av väldigt låga räntor.

Förvaltningsberättelse

Koncernen

Koncernens resultat efter beräknad skatt t o m augusti 2016 uppgår till 418,8 mkr (352,0 mkr). Siffror inom parantes avser budget t o m augusti.

Väsentliga händelser

- Telge Bostäder har sålt 384 lägenheter i Ronna och Fornhöjden.
- Under sommaren har likvidationen av AB Fotbollsarena i Södertälje avslutats.
- Telge Nät har sålt ett mindre markområde i Nykvarn med tillhörande värmepanna till Nykvarns kommun.
- Telge Fastigheter har sålt Telleby förskola i Järna.
- Syvab har fått sitt nya tillstånd som innebär att utsläppen av kväve, fosfor och syreförbrukande ämnen måste minskas.
- Söderenergi har under året inte producerat någon el till följd av ett turbinhaveri i slutet av förra året. Skadan uppgick till närmare 100 mkr. I dagsläget har 55 mkr bokats upp som försäkringsersättning för skadan. Turbinen är åter i drift.
- Under året har första etappen av förnyelseprojektet i Fornhöjden fortlöpt och andra etappen börjat projekteras.
- Koncernen har fortsatt projekteringen av hyresfastigheter vid Stockholmsberget, Björkmossens förskola samt utbyggnad av Soldalaskolan.

Koncernens upplåning sker genom Södertälje kommuns internbank. I dagsläget uppgår den genomsnittliga räntebindingstiden till 2,5 år. Vid budgettillfället var bedömningen att räntan skulle uppgå till 1,8 % i snitt för koncernen. Utfallet uppgår till 2,02 %, vilket ger en negativ avvikelse på räntekostnaderna med 5,7 mkr.

Det har inte framkommit några nya händelser efter delårsperiodens slut som påverkar koncernens rapporterade resultat.

Koncernens resultat är cykliskt under året genom att en stor del av koncernens värmeförsäljning sker vintertid. Denna effekt märks tydligast i Söderenergi där resultatet varierar stort under året, men även Telge Nät uppvisar högre resultat vintertid. Detta medför att resultatutvecklingen för det sista tertialet inte kommer nå upp i samma takt som de två inledande tertialen.

De fem största jämförelsestörande posterna jämfört med budget är (budget inom parentes):

- 1) Ett sämre räntenetto: -166,6 mkr (-160,9 mkr)
- 2) En outnyttjad koncernreserv: 0 mkr (-31,1 mkr)
- 3) Försäljning av fastigheter: 181,4 mkr (232,1 mkr)
- 4) En utdelning i TB från Glasberga KB: 7,5 mkr (0 mkr)
- 5) En uppskjuten skatt: -77,6 mkr (-104,5 mkr)

Moderbolaget

Telge ABs marknad är dotterbolagen i koncernen. Efterfrågan är relativt konstant och förutsägbar. Det förbättrade resultatet jämfört med budget beror till största delen på att försäljningen inom koncernen har ökat. Den största ökningen avser intäkter till IT. Räntenettet visar fortfarande en positiv avvikelse. Den positiva inledningen på året bedöms bestå och bolaget kommer att leverera ett resultat över budget.

Telge Bostäder

Telge Bostäders marknad för hyreslägenheter är mycket gynnsam. I princip 100 % av bolagets lägenheter är uthyrda och många står i kö för att få en lägenhet. Moderniseringen av miljonprogrammet har under året stått i fokus, där Fornbacken-projektet har fortsatt. Även projekteringen av 130 nya lägenheter vid Stockholmsberget har fortskridit. För att finansiera dessa projekt har försäljning av 384 lägenheter i Ronna och Fornhöjden genomförts. Det förbättrade resultatet förklaras av högre hyror, lägre driftskostnader och en ej budgeterad utdelning från Glasberga KB. Den positiva inledningen på året bedöms bestå och bolaget kommer att leverera ett resultat över budget.

Telge Fastigheter

Telge Fastigheters kommersiella marknadsandel minskar till följd av försäljningar och uppgår till 9 % av Telge Fastigheters totala bestånd. I och med den planerade avyttringen av Kringlan kommer denna marknadsandel att minska ytterligare. Bolaget har under året sålt Brandalsund och planerar att starta nyproduktion av Björkmossens vård- och omsorgsboende samt utbyggnad av Soldalaskolan. Vakansgraden i det kommersiella beståndet är relativt lågt. Det positiva resultatet beror främst på en effektivisering av yttre skötsel. Prognosen för helåret bedöms överstiga budget, där reavinster från försäljningen av Brandalsund överträffar budget till följd av det höga försäljningspriset.

Södertälje Hamn

Bolagets marknad är diversifierad. Inom RORO så har Södertälje Hamn blivit många kunders förstahandsval på ostkusten. Inom bränslehantering så kommer en ökad volym vara förknippad med stora investeringar. Inom sjöcontainer har bolaget tappat volymer. En ny marknad som bolaget under senare tid framgångsrikt bearbetat är marknaden för betongelement. Det positiva resultatet är en effekt av rekordvolymer inom RORO samt nya marknadsandelar inom betongelementimport. Den positiva utvecklingen förväntas bestå och innebära att budgeten kommer att överträffas.

Tom Tits

Bolaget har ett mycket starkt varumärke och kändedomen hos allmänheten är hög. Dock är besöksfrekvensen beroende av omvärldsfaktorer. En trasig motorvägsbro, fri entré på Stockholmsmuseer samt nya leklandet Exploria har satt avtryck i besöksfrekvensen. Antalet besökare var 15 500 färre än budgeterat. Det lägre besöksantalet minskar entréintäkterna men även kringintäkter i restaurang och butik, vilket förklarar det negativa resultatet. Möjligheten att parera för de lägre intäkterna är små. Bolaget har dock hittat besparingar som håller nere förlusten på helårsbasis.

Telge Nät

Telge Nätets marknad är stabil, och karaktäriseras till stora delar av en monopolliknande situation inom VA och elnät. Inom fjärrvärme finns konkurrens främst från värmepumpsleverantörer. Inom bredband möter bolaget konkurrens från andra aktörer som vill gräva ner fiber, men också från mobila leverantörer. Bolagets leveranssäkerhet är mycket hög och kunderna är till mycket stor del nöjda med leveransen. Det positiva resultatet förklaras dels av en reavinst vid försäljning av mark och en värmepanna i Nykvarn, men också av den ökade exploateringsgraden i kommunen som leder till fler anslutningsavgifter. Den positiva resultatavvikelsen prognostiseras att bestå året ut.

Telge Energi

Telge Energis marknad för bolagets tjänster kännetecknas av hård konkurrens. Ett bra varumärke är en stor konkurrensfördel vid försäljning av en ”commodity”. Enligt SIFOs undersökning 2015 har Telge Energi det bästa anseendet i branschen. Bolaget har en nettotillväxt på 500 nya privatkunder i år. Trots det varma vädret inledningsvis i år som gör att leveransvolymerna minskar, så ligger bolaget bättre än budget genom att man lyckats höja marginalerna. Bedömningen är att denna positiva resultat effekt kommer att bestå året ut.

Telge Kraft

Marknaden för portföljförvaltning i Sverige växer inte. Trots detta är ambitionen ändå att ta en större marknadsandel. Nyförsäljningen har gått trögt under den inledande delen av året. Tappet av kunder har också varit lägre, vilket ändå medfört en nettotillväxt. Resultatet är sämre än budgeterat och beror på en engångseffekt från elcertifikathandeln. Rensat för denna effekt går bolaget enligt budget. Ett avtal om försäljning av Telge ABs aktier i Telge Kraft är undertecknat men den nya ägaren erlägger köpeskillingen och tillträder först under hösten.

Telge Återvinning

Telge Återvinnings marknad är dels hushållsmarknaden i Södertälje som är en självkostnadsaffär, dels en konkurrensutsatt del som främst riktar sig mot företag. Bolaget har förlängt avtalet om hantering av Nykvarns sophantering. Det kraftigt förbättrade resultatet är i huvudsak en effekt av att man kört ut aska från anläggningen till en kostnad som understiger den kostnad som reserverades i årsbokslutet. Denna effekt kvarstår året ut och innebär att även årsresultatet kommer att överstiga budget.

Telge Hovsjö

Telge Hovsjös marknadsläge för bostäder är mycket bra. I princip 100 % av bostadsbeståndet är uthyrt. Marknaden för lokaler är dock tuffare men trots det har man lyckats höja uthyrningsgraden i Hubben. Hovsjösommars har återigen lett till att ungdomar fått ett första arbete. Det försämrade resultatet jämfört med budget beror på att bolaget inte avslutat försäljningen av radhusen som var budgeterat. Orsaken är svårigheter för den bildade bostadsrättsföreningen att få lån till köpet. Rörelseresultatet är dock en aning bättre än budgeterat och beror på ett positivt driftnetto från de fastigheter som inte sålts. Den positiva utvecklingen bedöms fortsätta året ut.

Telge Inköp

Telge Inköps marknad är i huvudsak koncernens bolag och kommunförvaltningen, men även vissa närliggande kommuner. Avtalstroheten inom påverkbar inköpsvolym har fortsatt att förbättras och uppgår till 89 % (målet är 85 %). Resultatet avviker positivt jämfört med budget och beror i huvudsak på ökade intäkter från andra kommuner som man säljer tjänster till. Prognosen för helåret bedöms överstiga budget till följd av ökade intäkter och lägre personalkostnader.

Telge Tillväxt

Telge Tillväxts marknad är Telge-bolagen, kommunen samt externa företag. En del av bolagets verksamhet finansierades tidigare år med ett bidrag från ESF. Det negativa resultatet jämfört med budget beror på att bolaget inte ännu helt lyckats kompensera sig för det uteblivna ESF-bidraget fullt ut. Målsättningen/prognosen är dock att man ska lyckas vända det negativa resultatet innan året är slut.

Förväntningar avseende den framtida utvecklingen

Moderbolaget

Telge AB har under året slutit ett avtal om att sälja Telge Kraft AB. Affären och likviden för affären kommer att avslutas under hösten. Likviden kommer minska moderbolagets belåning och innebära ett minskat risktagande och kraftigt minskade borgensåtaganden.

Koncernen

Telge Fastigheter har under året sålt markinnehavet i Telge Brandalsund AB. Affären och likviden kommer att regleras under hösten. Likviden kommer minska Telge Fastigheter-koncernens belåning samt även ge en reavinst.

Telge Fastigheter har även sålt en del av gamla Brunnsängskolan som var i stort behov av renovering. Detta minskar Telge Fastigheter belåning samt innebär minskade driftskostnader.

Telge Hovsjö arbetar för en försäljning av radhus i Hovsjö. Köparna arbetar med att säkra sin finansiering. Telge Hovsjö är optimistiska till att finansieringsfrågan kan lösas så att affären kan genomföras under 2016.

Till följd av den positiva inledningen på året där rörelseresultatet visar en positiv avvikelser mot budget och där försäljningar av tillgångar har kunnat göras till högre priser än vi tidigare budgeterat, ser koncernens resultatutveckling positiv ut för helåret 2016. Bedömningen är att det budgeterade resultatet bör kunna överskridas med 175,6 mkr och uppgå till 624,2 mkr.

Ägarens mål att inte öka låneskulden per capita har varit vägledande för styrningen av koncernen. Den budgeterade nivån där koncernen skulle låna upp 10,6 mkr under 2016 har till följd av en god resultat-utveckling men också till följd av en låg investeringsnivå. Resultat- och investeringsnivån för resten av året gör att koncernen kommer att ha minskat sin låneskuld vid årets slut jämfört med årets början. Exakt hur mycket är svårt att säga då kassaflödet är beroende av många externa faktorer, exempelvis investeringsnivån framöver. Det i sin tur är beroende av tillståndsprocesser, överklaganden av LOU-upphandlingar, överenskommelser med hyresgästföreningen, hur elpriset utvecklar sig under hösten samt hur helgdagar infaller vid årsskiftet.

6. Nämnderna

Järna kommunalnämnd

Delår	3 829 tkr
Helårsprognos	- 600 tkr
Kommunstyrelsens kontors prognos	0 tkr
Lägesbedömning GEH:	Ok

Nämndens sammanfattning

Järna kommunalnämnd har i delårsbokslut per augusti 2016 ett totalt kommunbidrag om 178,4 mkr. Redovisningen av periodens resultat är ett överskott om 3,8 mkr. Prognosen för helåret är enligt budgeten. Den pedagogiska verksamheten inom Järna kommunals ansvarsområde visar i delårsbokslut i augusti ett budgetöverskott med 2 440 tkr inklusive kostnader för upparbetad semesterlöneskuld. Prognosen för helåret beräknas till ett underskott med 0,7 mkr jämfört med budget efter att 0,6 mkr återfås pga. ökat antal barn. Innan volymavstämningen var det prognostiserade underskottet 1,3 mkr. Underskottet återfinns inom förskolan. Förskolan har ett upparbetat underskott under första halvåret. Antalet barn i förskolan har blivit fler vilket också inneburit ökade personalkostnader. Grundskolan beräknas vid årets slut ha ett utfall i enlighet med budget. Resultatet för äldreomsorgen för perioden uppgår till ett överskott på 0,9 mkr (inkl. produktionskök), vilket främst beror på färre boendeplaceringar och färre hemtjänststimmar än budgeterat. Prognosen förväntas bli ett överskott på 0,7 mkr. Kultur- och fritidsverksamheten i Järna kommunal visar ett underskott per april på 0,3 mkr. Resultaten

per augusti varierar mellan verksamheterna men samtliga ska kunna hålla budget till årets slut. Järna kommunalnämnds resultat för de tekniska verksamheterna blev ett underskott på 49 tkr. Underskottet förklaras framförallt av höga kostnader inom parkverksamheten. I årsbokslutet bedömer kontoret att nettokostnaden kommer att vara i enlighet med budget.

Sammanfattande GEH-bedömning för nämnden

Lägesbedömning ekonomimål:	Ok
Lägesbedömning verksamhetsmål:	Ok
<u>Lägesbedömning personalmål:</u>	Har brister
Nämndens sammanfattande bedömning:	Ok

Kommunstyrelsens kontors bedömning:

Kommunalnämnden har ett samlat underskott i sin prognos med -600 mkr före volymavstämning men beräknar efter justering för högre barnantal och åtgärder en budget i balans.

Hölö-Mörkö kommunalnämnd

Delår	4 551 tkr
Helårsprognos	890 tkr
Kommunstyrelsens kontors prognos	690 tkr
Lägesbedömning GEH:	Ok

Nämndens sammanfattning

Hölö-Mörkö kommunalnämnd har ett totalt kommunbidrag på 86,8 mkr per augusti 2016. Redovisningen av periodens resultat är ett överskott om 4,5 mkr. Prognosen för helåret är ett överskott om 0,9 mkr.

Den pedagogiska verksamheten visar per den sista augusti ett överskott med 1,9 mkr inklusive semesterlöneskuld jämfört med budget. Helårsprognosen visar på ett utfall i enlighet med budget för förskolan och grundskolan medan kostenheten prognostiserar ett underskott på 70 tkr. Måluppfyllelsen bedöms i stort vara ok.

Resultatet för äldreomsorgen för perioden uppgår till ett överskott på 0,2 mkr (inkl. produktionskök), vilket beror på färre boendeplaceringar än budgeterat. Korttidsvården redovisar ett underskott för perioden, vilket beror på fler vård dygn än budgeterat. Nettokostnaderna är 0,5 mkr högre än samma period 2015, vilket motsvarar 9 %. Detta beror främst på fler hemtjänsttimmar och fler dygn på korttidsboende än föregående år.

Kultur- och fritidsverksamhetens resultat bedöms bli ett underskott med 0,2 mkr. Huvudorsak är att verksamheten i Kyrkskolan saknar anslag för att hantera fasta kostnader. Nettokostnaderna minskar rejält med 0,4 mkr huvudorsak till detta är att hyror och kapitalkostnader har sänkts. Bokning av allaktivitetshallen och besöken på gårdarna ökar medan bibliotekets utlåning minskar.

Sjukfrånvaron för personal på kommundelarna är 13,1 %. Personalstyrkan inom kultur och fritid i Hölö-Mörkö är för liten för att följas upp särskilt. Framtida inriktning bör vara att ta vara på det utbyggda utbud som finns och se till att nyttjandet hålls på en rimlig nivå. Det åstadkommes genom ständiga förbättringar för att hålla verksamheten på en hög nivå. Det ekonomiska resultatet 2016 för kultur- och fritidsverksamheten i Hölö-Mörkö kommunal bedöms bli ett underskott med 0,2 mkr. Huvudorsak är att verksamheten i Kyrkskolan saknar anslag för att hantera fasta kostnader. Nettokostnaderna minskar rejält med 0,4 mkr huvudorsak till detta är att hyror och kapitalkostnader har sänkts. Bokning av allaktivitetshallen och besöken på gårdarna ökar medan bibliotekets utlåning minskar.

Sammanfattande GEH-bedömning för nämnden

Lägesbedömning ekonomimål:	Ok
Lägesbedömning verksamhetsmål:	Ok
<u>Lägesbedömning personalmål:</u>	Har brister
Nämndens sammanfattande bedömning:	Ok

Kommunstyrelsens kontors bedömning:

Kommundelsnämndens rapport har i helårsprognosen inkluderat en volymavstämning om 200 tkr för pedagogisk verksamhet. Detta är inte i enlighet med kommunens ekonomimodell där principen är att förändringar som påverkar kommunbidraget inte ska tas med i beräkningen av helårsprognosen om anslaget ännu inte är beslutat. Nämnden reserverat 200 tkr för Kyrkskolan/Kulturcentrum. Eftersom åtagandet ej är fullt budgeterat i internbudgeten för 2016 har i samband med att delårsbokslutet presenterats för nämnden ett förslag om omfördelning lagts fram. Nämnden behöver säkerställa att ytterligare 53 tkr avsätts för Kyrkskolan 2016 och vidare gör kommunstyrelsens kontor bedömningen att nämnden behöver tillse uthyrning av fler lokaler av Kyrkskolan för att under 2017 ha en budget i balans.

Vårdinge-Mölnbo kommunalnämnd

Delår	2 118 tkr
Helårsprognos	890 tkr
Kommunstyrelsens kontors prognos	1 400 tkr
Lägesbedömning GEH:	Ok

Nämndens sammanfattning

Vårdinge-Mölnbo kommunalnämnd har ett totalt kommunbidrag på 42,2 mkr per augusti 2016. Redovisningen av periodens resultat är ett överskott på 2,1 mkr. Prognosen för helåret är ett överskott med 0,9 mkr där dock den pedagogiska verksamheten drar ner prognosen med 0,5 mkr, åtgärdsplan är etablerad.

Resultatet för den pedagogiska verksamheten i Vårdinge-Mölnbo visar per den sista augusti ett överskott med 65 tkr inklusive upparbetad semesterlöneskuld. Helårsprognosen visar på ett underskott på 0,5 mkr. Underskottet återfinns främst inom grundskolan pga. färre elever inom grundskolan. Arbete pågår enligt åtgärdsplan för att minska underskottet. Förskolans prognos visar på ett överskott tack vare lägre lönekostnader än budget. Kostenheten visar på ett prognostiserat underskott pga. höga transportkostnader samt personalkostnader. Måluppfyllelsen bedöms ha brister.

Resultatet för äldreomsorgen för perioden uppgår till ett överskott på 0,3 mkr, vilket beror på färre dygn på korttidsboende än budgeterat. Prognosen för helåret förväntas bli ett överskott på 0,1 mkr. Överskottet beror på färre hemtjänsttimmar än budgeterat. Det positiva resultatet på korttidsvården kommer att behövas resten av året då det i dagsläget finns två placeringar på korttidsboende, men endast budgeterat för en placering. Prognosen blir därmed en budget i balans för korttidsvården. Nettokostnaderna är 0,5 mkr högre än samma period 2015, vilket motsvarar 17 %. Ökningen beror främst på högre kostnader för den gemensamma hälso- och sjukvården som nämnden betalar till äldreomsorgsnämnden.

Det sammanlagda resultatet för kultur- och fritidsverksamhet i Vårdinge-Mölnbo är ett överskott på 0,2 mkr. Prognosen är ett överskott på 0,1 mkr. Nettokostnaderna minskar med 15 tkr, men förändringarna varierar mellan de olika verksamheterna.

Vårdinge-Mölnbo kommunalnämnds resultat för de tekniska verksamheterna är ett överskott på 0,4 mkr (0,3 mkr, 2015). Det positiva resultatet förklaras främst av höga intäkter inom gata- och vägverksamheten samt vinterväghållningen. Kontoret gör en 0 prognos för året.

Nettokostnaderna har sjunkit med 29 % jämfört med förra året. Nettokostnaderna är budgeterade att minska 10 %. Den budgeterade minskningen beror på att den interna räntan har tagits bort i kommunen. I årsbokslutet bedömer kontoret att nettokostnaden kommer att vara i enlighet med budget. Nämnden har fått 0,5 mkr i KF/KS investeringsmedel. Planering pågår och hela ramen beräknas förbruka.

Sammanfattande GEH-bedömning för nämnden

Lägesbedömning ekonomimål:	Ok
Lägesbedömning verksamhetsmål:	Ok
Lägesbedömning personalmål:	Har brister
Nämndens sammanfattande bedömning:	Ok

Kommunstyrelsens kontors bedömning

Kommundelsnämndens rapport har i helårsprognosen inkluderat en volymavstämning om -510 tkr för pedagogisk verksamhet. Detta är inte i enlighet med kommunens ekonomimodell där principen är att förändringar som påverkar kommunbidraget inte ska tas med i beräkningen av helårsprognosen om anslaget ännu inte är beslutad. Kommunstyrelsens kontor gör bedömningen att kommunalnämnden har ett samlat överskott i sin helårsprognos med 1,4 mkr före volymavstämning och beräknar efter justering för lägre barnantal ett överskott om 0,9 mkr. Nämndens ger i GEH en lägesbedömning av ekonomimålet *Ok*, kommunstyrelsens kontor ger i lägesbedömningen ekonomimålet *Bra*. Den sammanlagda GEH bedömningen kvarstår dock på *Ok*.

Enhörna kommunalnämnd

Delår	2 417 tkr
Helårsprognos	362 tkr
Kommunstyrelsens kontors prognos	362 tkr
Lägesbedömning GEH:	Har brister

Nämndens sammanfattning

Enhörna kommunalnämnd har per augusti 2016 ett totalt kommunbidrag på 63,4 mkr. Redovisningen av periodens resultat är ett överskott om 2,4 mkr. Prognosen för helåret är efter volymavstämningen ger ett överskott på 0,3 mkr.

Resultat för den pedagogiska verksamheten inom Enhörna kommunalnämnd har per den sista augusti ett underskott på 0,1 mkr inklusive upparbetad semesterlöneskuld. Årsprognosen indikerar ett underskott på 1,7 mkr. Underskottet återfinns inom grundskolan och beror på att man haft minskat antal elever samt kostnader för elever i behov av särskilt stöd. Skolan arbetar enligt den åtgärdsplan som är antagen av nämnden och som kommer att medföra en ekonomi i balans 2017.

Resultatet för perioden uppgår till ett överskott på 1,9 mkr, vilket till största del på färre hemtjänsttimmar än budgeterat. Särskilt boende redovisar ett positivt resultat, vilket består av ett positivt resultat på grund av färre boendeplaceringar med 0,2 mkr och ett överskott på Lillängen med 0,4 mkr. Prognosen för helåret förväntas bli ett överskott på 2,1 mkr.

Kultur- och fritidsverksamhetens resultat i Enhörna är överskott på 0,1 mkr. Resultatet är tillfälligt beroende på att återstående utbetalningar av föreningsbidrag ännu inte är gjorda. Prognosen är ett underskott på 33 tkr.

Underbudgeterade kapitalkostnader/ avskrivningar inom idrott är orsak till underskottet

Resultat för de tekniska verksamheterna blev ett överskott på 0,1 mkr (0,2 mkr, 2015). Det är variation mellan de olika verksamhetsområdenas resultat, men alla verksamheter visar ett överskott. Överskottet förklaras främst med låga kostnader inom gata och vägverksamheten. Kontoret prognostiserar en 0 prognos för året då nettokostnaderna har sjunkit med 18 % jämfört med förra året.

I delårsbokslut redovisas normalt statistik över sjukfrånvaro. Då kommunen har under våren bytt system vilket har medfört tekniska problem och statistiken bedöms inte som tillförlitlig. Sammantaget bedömer förvaltningen därför att rapportering av sjukfrånvaron lyfts ur bokslutet.

Sammanfattande GEH-bedömning för nämnden

Lägesbedömning ekonomimål:	Ok
Lägesbedömning verksamhetsmål:	Ok
Lägesbedömning personalmål:	Har brister
Nämndens sammanfattande bedömning:	Ok

Kommunstyrelsens kontors bedömning:

Kommundelsnämnden har i sin heårsprognos ett samlat överskott om 362 tkr. Emellertid återfinns i detta ett stort underskott om 1,6 mkr vilket helt hänförs till den pedagogiska verksamheten (grundskolan), detta vägs upp av ett överskott inom äldreomsorgsverksamheten om 2,1 mkr.

I samband med delårsbokslut april uppdrog kommunstyrelsen nämnden att återkomma till detta bokslut med ytterligare åtgärder för att under innevarande år uppnå en budget i balans. Kommunstyrelsens kontors bedömning är att åtgärdsplanen för grundskolan pågår men kommer inte att verkställas fullt ut detta år. Verksamheten har sedan 2014 dragits med underskott, trots åtgärdsplaner. Kommunstyrelsens kontor påtalar att det är av största vikt att nämnden noggrant följer den åtgärdsplan som grundskolan presenterat och bevakar verksamhetens kostnadsutveckling noga. Det är angeläget för nämnden i synnerhet då äldreomsorgsverksamhet som balanserat underskottet hos nämnden kommer från och med 2017 överförs centralt. I nämndens rapportering av GEH ges lägesbedömning av ekonomimålet **Ok**. Med anledning av kommunstyrelsen kontors bedömning beträffande nämndens ekonomiska läge görs en annan bedömning, kommunstyrelsen kontor ger i lägesbedömningen ekonomimålet **Har brister**. Då två av tre mål får denna bedömning förändras följaktligen den sammanvägda GEH bedömningen till **Har brister**

Arbetslivsnämnden

Delår	18 794 tkr
Helårsprognos	12 838 tkr
Kommunstyrelsens kontors prognos	12 838 tkr
Lägesbedömning GEH:	Har brister

Arbetslivsnämnden uppvisar ett överskott för tertiäl 2 om 24 133 tkr. Anledningen till överskottet beror till största del på lägre kostnader och högre intäkter inom vuxenutbildningen mot budget samt flertalet vakanta tjänster vilket tillfälligt ökar resultatet med ungefär 16 450 tkr. Vid samma period föregående år uppvisade nämnden ett negativt resultat om 3 003 tkr och helårsprognosen ett underskott på 3 157 tkr. Anledningen till det befarade underskottet berodde främst på lägre intäkter av flyktingschablon mot vad som budgeterats.

För helåret prognosticeras nämnden göra ett positivt resultat om 12 838 tkr. Det ekonomiska överskottet är stort och kan förklaras av att kontorets förutsättningar för effektiv ekonomisk styrning inte har varit gynnsamma sedan hösten 2015. Det har under en lång tid rått stor osäkerhet kring kontorets framtid, och verksamheterna har haft tillförordnat ledarskap i flera led. Ett ansenligt kompetenstapp och bristande kunskapsöverföring gällande den ekonomiska styrningen och uppföljningen uppstod när kontorets verksamhetscontroller slutade i februari 2016, och en ny kunde börja först i april.

I jämförelse med föregående år har nettokostnaderna (intäkter-kostnader) per sista augusti ökat med 19 433 tkr. Den stora differensen vad gäller nettokostnadens utveckling ligger hos Svenska För Invandrare (SFI) där driftbidrag från Migrationsverket tidigare betalats ut som schablonersättning men som i år är ett nämndbidrag. Arbetslivsnämnden har sänkt sjukfrånvaron med 16 % sedan motsvarande period föregående år. Arbetslivsnämnden erhöi 4 000 tkr i medel från det extra statsbidraget för högt flyktningmottagande. 2000 tkr har använts till ökade kostnader för feriepraktiken och 2 000 tkr har använts till att utöka antalet platser på yrkesvux.

I början av året hade SFI drygt 1500 elever men antalet har sjunkit under året till att i augusti ligga på runt 1200 elever men är trots det dyrare än året innan. Det ökade antalet antagningar till gymnasial vuxenutbildning under detta år har lett till att kostnaderna från 2014 och 2015 (8 007 tkr resp. 8 596 tkr) har ökat till 13 009 tkr för 2016. Beläggningsgraden för Fler i Arbete (FIA) har under året legat under den planerade volymen på 60-80 ärenden/månad medan kostnaderna har halverats sedan 2014 från 3 924 tkr till 2 195 tkr år 2016.

Sammanfattande GEH-bedömning för nämnden

Ekonomi	Ok
Nämndens verksamhetsmål	Har brister
Personalmål	Ok
Nämndens sammanfattande bedömning:	Har brister

Kommunstyrelsens kontors bedömning

Arbetslivsnämnden prognostiserar ett stort överskott avseende vuxenutbildningen. Det beror dels på en felaktig periodisering från årsbokslutet som i år påverkar resultatet positivt, dels på låga antagningsnivåer under 2015 vilket påverkat kostnadsnivån 2016 samt att statsbidragen förväntas bli högre än planerat. Kommunstyrelsens kontor noterar att resultat per 31 augusti inte är korrekt i nämndens rapport, men kan inte avgöra om det felaktiga resultatet har någon påverkan på den bedömda helårsprognosen. Arbetslivsnämndens uppdrag är att bidra till att personer i behov av stöd kommer ut på, eller närmar sig arbetsmarknaden och når egen försörjning. Det är av största vikt att nämnden tar fram en plan för att säkerställa att verksamheten nyttjar de resurser man erhållit fullt ut och på så sätt bidrar till att fler Södertäljebor ökar sin konkurrenskraft och egenförsörjning.

Kommunstyrelsens kontor instämmer i att ett så stort ekonomiskt överskott som nämnden prognostiserar inte är bra utifrån uppdraget att bedriva en ändamålsenlig och effektiv verksamhet så att så många Södertäljebor som möjligt ska kunna öka sin konkurrenskraft på arbetsmarknaden, men enligt nuvarande ekonomimodell ska bedömningen **bra** göras då ekonomin visar på överskott.

Omsorgsnämnden

Delår	- 4 598tkr
Helårsprognos	- 5 300 kr
Kommunstyrelsens kontors prognos	- 5 300 kr
Lägesbedömning GEH:	Har brister

Nämndens sammanfattning

Omsorgsnämnden uppvisar ett resultat på -4,6 mnkr för andra tertialet år 2016. Verksamhetsområdet LSS har en negativ avvikelse om -11,8 mnkr och verksamhetsområdet SoL uppvisar ett positivt resultat om +7,0 mnkr.

Det negativa resultatet inom LSS inbegriper negativa budgetavvikelser främst inom verksamhetsområdena gemensamma kostnader, personlig assistans SFB och bostad med särskild service.

Gemensamma kostnader LSS redovisar ett negativt resultat på -2,4 mnkr. Avvikelsen har sin främsta förklaring i myndighetens målsättning att få rätt beslut och rätt nivå per brukare, vilket medfört ett behov av konsultstöd. Gemensamma kostnader SoL redovisar dock ett överskott om 1,4 mnkr.

Verksamhetsområdet personlig assistans redovisar ett underskott på ca -2,6 mnkr. Underskottet återfinns inom verksamheten personlig assistans enligt SFB och beror på färre brukare, en situation som medfört kostnader för övertalighet och lägre intäkter från försäkringskassan.

Bostad med särskild service LSS har ett negativt resultat på -10,2 mnkr. Underskottet förklaras bl a av att intäkter tillhörande perioden avseende återsökningar från migrationsverket ej återspeglas i resultatet. Underskottet beror

framförallt på att egenregiverksamheten i början på året hade en för stor bemanning i förhållande till rådande beläggning. En generell ökad beläggning i egenregiverksamheten är ytterligare en förklaring till det ekonomiska utfallet.

Daglig verksamhet redovisar ett positivt resultat på +1,9 mnkr. Överskottet hänförs främst turbundna resor och den översyn som skett inom området, vilken har lett till en reducering av kostnaderna. En ökad beläggning fr o m mars månad har bidragit till att underskottet har börjat stabiliseras i den egna verksamheten.

Per den sista augusti redovisar samtliga verksamhetsområden inom lagrummet SoL sammantaget ett positivt resultat på +7,0 mnkr. Överskottet återfinns främst inom verksamhetsområdena hemtjänst och särskilt boende. Mindre volymer än budgeterat inom hemtjänsten utgör den huvudsakliga förklaringen till överskottet på ordinärt boende. Det positiva resultatet på särskilt boende är följderna av att det under året har varit färre placeringar än budgeterat.

Nettokostnaderna totalt för funktionshinderområdet har ökat med 1,4 % från 472,0 mnkr föregående år till 478,8 mnkr år 2016. Jämfört med samma period föregående år redovisar nämnden lägre kostnader.

Nettokostnadsökningen beror i hög grad på en ökad beläggning i inom verksamhetsområdet bostad med särskild service vuxna. Ökningen är en följd av volymökningar i egenregiverksamheten. Förändringarna i beläggningen beror inte minst på hemtagningar främst till de nya gruppboendena på Cederströmska och Valsta. Med anledning av att antalet brukare med insatsen personlig assistans enl. SFB minskat under året har intäkterna från försäkringskassan varit lägre än föregående år. Den sammanfattande bedömningen enligt GEH (God Ekonomisk Hushållning) av kommunfullmäktiges mål får bedömningen har brister. Två av kommunfullmäktiges mål får bedömningen Ok; Alla brukare ska ha en rättssäker handläggning och Kompetensen för medarbetaren ska öka för att kunna se brukaren i ett helhetsperspektiv. Kommunfullmäktigemålen, Brukarinflytandet ska öka och Fler brukare får ett sammanhållet stöd utifrån individuella behov får bedömningen har brister. Målet om minskad sjukfrånvaro får bedömningen har brister. Sjukfrånvaron ligger för en tolv månadersperiod på 8,35 procent, vilket är högre än nämndens målnivå på 6,2 procent.

Omsorgsnämndens helårsprognos är en negativ avvikelse på -5,3 mnkr efter åtgärder.

För 2016 har den ekonomiska målpåföljelsen brister. Social- och omsorgskontoret är överens med kommunstyrelsens kontor att underskottet i år hanteras i kommunens totala resultat, med hänvisning till att pågående effektiviseringsarbete inte förväntas ge full effekt förrän 2017. Detta innebär att omsorgsnämnden hemställer hos kommunfullmäktige att få gå med ett underskott motsvarande -5,3 mkr för 2016.

Sammanfattande GEH-bedömning för nämnden

Lägesbedömning ekonomimål: *Har brister*

Lägesbedömning verksamhetsmål: *Ok*

Lägesbedömning personalmål: *Har brister*

Nämndens sammanfattande bedömning: *Har brister*

Nämndens framställan

Omsorgsnämnden hemställer hos kommunfullmäktige om att få gå med ett underskott motsvarande -5,3 mkr för 2016

Kommunstyrelsens kontors bedömning

Nämnden fick i samband med delår april i uppdrag att presentera åtgärder för att kunna nå en budget i balans. Under flera års tid har nämnden haft i uppdrag att ta fram en strategi för att säkerställa att en ändamålsenlig och kostnadseffektiv verksamhet bedrivs, ett arbete som fortfarande pågår. Arbetet med strategin pågår och de åtgärder som presenteras förväntas ge full effekt och en budget i balans först 2017. Nämnden hemställer därför om att få gå med underskott om maximalt 5,3 miljoner kronor 2016. Kommunstyrelsens kontor anser att kommunens samlade ekonomi medger att nämnden kan gå med det begärda underskottet 2016, men i nämndens rapport syns det att kostnaderna fortsatt ökar i snabbare takt än volymerna inom bostad med särskild service enligt LSS. Det är av största vikt att detta förhållande hanteras i den strategi som nämnden ska arbeta fram. Kommunstyrelsens kontor

vill också påtala vikten av att nämnden noggrant följer den totala kostnadsutvecklingen under hösten för att kunna vidta ytterligare åtgärder om utvecklingen pekar på ett större underskott än prognosticerat.

Kommunfullmäktige har antagit ett program med mål och riktlinjer för privata utförare 2016-2018. Enligt programmet ska nämnden säkerställa att utförare som nämnden anlitar för att utföra kommunal angelägenhet bedriver verksamheten enligt mål och riktlinjer som fullmäktige, och respektive nämnd inom sitt ansvarsområde, fastställer för verksamheten. Verksamhetens totala måluppfyllelse (oberoende av utförare) ska redovisas av nämnden för fullmäktige i delårs- och årsbokslut. I omsorgsnämndens delårsbokslut omfattas uppföljningen enbart av verksamheten i egen regi. Kommunstyrelsens kontor vill påtala vikten av att nämndens uppföljning av verksamhetsmålen även omfattar externa utförare då det är en viktig komponent för att kunna göra en samlad bedömning av nämndens förmåga att bedriva en ändamålsenlig och kostnadseffektiv verksamhet. Det antagna programmet är dessutom en viktig del i kommunens arbete för att gynna sund konkurrens när privata utförare anlitas.

Kommunstyrelsens kontors förslag

Omsorgsnämnden medges ett underskott om maximalt -5,3 miljoner kronor 2016.

Socialnämnden

Delår	- 29 476 tkr
Helårsprognos	-36 700 tkr
Kommunstyrelsens kontors prognos	-36 700 tkr
Lägesbedömning GEH:	Har brister

Nämndens sammanfattning

Socialnämndens resultat för perioden uppgår till -29,5 mnkr jämfört mot budget. Det negativa resultatet beror till störst del på ett underskott för institution-, familje- och jourhemplaceringar. Orsaken är ökat inflöde, delvis av ensamkommande barn, där övervägande del av kostnaderna återsöks från migrationsverket, men även ökade volymer inom Barn och Ungdom och Vuxen socialpsykiatri och missbruk. Av samma anledning har periodens resultat försämrats med 23,2 mnkr jämfört med samma period 2015

Årsprognosen för Socialnämnden uppskattas till -36,7 mnkr, underskottet beror främst på ökade kostnader köp av primär verksamhet. Ett ökat inflöde på Barn och Ungdom, där stor andel utgörs av ensamkommande barn, har inneburit fler externa placeringar, detta i kombination med att utbudet på familje- och jourhem minskat har lett till ökade kostnader. Även låg omsättningen i de interna boendena inom Vuxen psykiatri resulterar i att verksamheten köper fler externa platser med kostnadsökning som följd. Försörjningsstöd beräknas redovisa en positiv avvikelse jämfört med budget, på grund av vakanser under året, vilket förbättrar prognosen. Nämnden arbetar med olika åtgärder för att minska underskottet.

Nettokostnaderna för socialnämnden uppgår för perioden till 488,9 mnkr, en ökning med 30,7 mnkr jämför med föregående år. Ökningen beror till störst del på ökade kostnader för köp av primär verksamhet och ökade personalkostnader.

Köp av primär verksamhet har ökat inom flera verksamheter, främst inom Barn och ungdom på grund av det stora inflödet av ensamkommande barn, men även ökat antal placeringar jämfört med föregående år. Inom Vuxen psykiatri är rörligheten i de befintliga interna boenden mycket låg vilket leder till att verksamheten måste köpa fler externa platser jämfört med föregående år.

Inom Barn och ungdom har antalet tjänster utökats inom verksamheterna Öppenvård och Ensamkommande barn. Bemanningsservice som tidigare låg under Äldreomsorgsnämnden finns från 2016 organisatoriskt under Socialnämnden vilket också påverkar nettokostnaderna.

Intäkterna har ökat med +13,9 mnkr. Skillnaden beror främst på ökade statsbidragsintäkter från Migrationsverket, samt att Socialnämnden i år får intäkter från Äldreomsorgsnämnden och Omsorgsnämnden för Bemanningsservice.

Den sammanfattande bedömningen enligt GEH (God Ekonomisk Hushållning) får **har brister**. Bedömningen inom ekonomi får **har brister**, då nämnden redovisar ett underskott på -29,5 mnkr. Bedömningen av kommunfullmäktiges mål får bedömningen **ok**. Tre av kommunfullmäktiges mål får bedömningen **bra**, *Andelen barn i ekonomiskt utsatta familjer och barn i familjer med långvarigt ekonomiskt bistånd ska minska. (barnfattigdom)*, *Människors upplevda trygghet ska öka* och *Antalet unga med försörjningsstöd ska minska*. Två av målen får bedömningen **ok**, *Andel Södertäljebor som uppbär försörjningsstöd ska minska* och *Andelen öppenvårdsinsatser ska öka i förhållande till slutenvårdsinsatser*. Målen *Fler brukare får ett sammanhållet stöd utifrån individuella behov* och *Brukarinflytande ska öka* får bedömningen **har brister**. Målet om minskad sjukfrånvaro får bedömningen **har brister**. Sjukfrånvaron ligger för en tolv månadersperiod på 7,32 procent, vilket är högre än nämndens målnivå på 6,2 procent.

För 2016 har den ekonomiska måluppfyllelsen brister. Social- och omsorgskontoret är överens med kommunstyrelsens kontor att underskottet i år hanteras i kommunens totala resultat, med hänvisning till att pågående effektiviseringsarbete inte förväntas ge full effekt förrän 2017. Detta innebär att socialnämnden hemställer hos kommunfullmäktige att få gå med ett underskott motsvarande -36,7 mkr för 2016.

Sammanfattande GEH-bedömning för nämnden

Lägesbedömning ekonomimål: **Har brister**
Lägesbedömning verksamhetsmål: **Ok**
Lägesbedömning personalmål: **Har brister**
Nämndens sammanfattande bedömning: **Har brister**

Nämndens framställan

Socialnämnden hemställer hos kommunfullmäktige om att få gå med ett underskott motsvarande -36,7 mkr för 2016.

Kommunstyrelsens kontors bedömning

Socialnämnden har påbörjat ett effektiviseringsarbete som tillsammans med nya åtgärder väntas ge full effekt och en budget i balans 2017. Nämnden hemställer i delår augusti om att få gå med underskott motsvarande 36,7 mkr. Kommunstyrelsens kontor anser att kommunens samlade ekonomi medger att nämnden kan gå med det begärda underskottet 2016 och förslaget är att nämndens hemställan tillstyrks. Nämndens tidigare begäran om en uppräknig av kommunbidraget föreslås därmed avslås. Kommunstyrelsens kontor vill påtala vikten av att nämnden fattar beslut om framtagna effektiviseringsåtgärder och samtidigt noggrant följa den totala kostnadsutvecklingen under hösten för att i tid kunna vidta ytterligare åtgärder om det är nödvändigt för att nämnden ska kunna gå in med en budget i balans 2017.

Nämnden fick i samband med delår april i uppdrag att återkomma med en detaljerad särredovisning av volym- och nettokostnadsökning där verksamheten barn – och ungdom skulle redovisas för sig och ensamkommande barn för sig. Denna redovisning saknas i nämndens rapport. Den enda redovisning som finns är volymutvecklingen för ensamkommande barn. Eftersom nämnden har återsökt kostnaderna för ensamkommande barn och även redovisat volymutvecklingen borde det ha varit möjligt att redovisa för uppdraget i delårsrapporten.

Nämnden fick också i uppdrag att återkomma med en analys av ökningen av personer med vårdbehov samt analys och konkreta förslag på hur omsättningen inom interna boenden och för brukare med kommunkontrakt kan öka. För missbruk har inflödet minskat under 2016. Antalet köp av platser för boende och behandling har minskat och

nämnden ser i dagsläget inte några behov av att öka omsättningen eller skapa nya platser på boenden i egen regi. Inom psykiatrin finns en problematik när det gäller kommunkontrakten. Problematiken verkar både vara kopplad till tilldelningen av, och omsättningen på, kommunkontrakt. Frågeställningen är komplicerad och behöver utredas vidare. Nämnden föreslås få i uppdrag att tillsammans med Telgebostäder se över regelverk och rutiner för att i årsbokslutet återkomma med förslag på åtgärder som leder till en förbättrad process.

Kommunstyrelsens kontors förslag

Socialnämnden medges ett underskott om maximalt -36,7 miljoner kronor 2016. Nämndens begäran om en uppräknig av kommunbidraget med 21 mkr avslås. Nämnden får i uppdrag att, tillsammans med Telgebostäder, se över regelverk och rutiner för kommunkontrakt och i samband med årsbokslutet redovisa förslag på åtgärder som leder till en förbättrad process.

Äldreomsorgsnämnden

Delår	9 290 tkr
Helårsprognos	6 500 tkr
Kommunstyrelsens kontors prognos	6 500 tkr
Lägesbedömning GEH:	Ok

Sammanfattning

Resultatet per sista augusti uppgår till ett positivt resultat på 9,3 mnkr, I resultatet saknas kostnader för köp av boendeplatser externt med totalt 2,4 mnkr, vilket innebär att ett rättvisande resultat per sista augusti borde uppgå till ett överskott på 6,9 mnkr. Det positiva resultatet beror främst på att det finns nämndbidrag för morgondagens hemtjänst och införandet av digitala funktioner med totalt 8,7 mnkr för perioden som ännu inte använts. Resultatet påverkas negativt på grund av upphandlingsskadeavgiften på 2,0 mnkr från Konkurrensverket avseende upphandlingen av driften för Oxbackshemmet.

Prognosen beräknas bli ett överskott på 6,5 mnkr. I prognosen finns löneökningarna medräknade, men en viss oro finns för att de blir högre än det som är prognostiserats. Hemtjänsten prognostiserar ett överskott på 3,0 mnkr. Överskottet beror dels på att hemtjänsttimmarna minskar på grund av att myndigheten arbetar med att följa upp alla hemtjänstbeslut, vilket medför en positiv prognos på 11,0 mnkr. Vidare prognostiseras ett överskott på 5,9 mnkr på grund av att alla medel, som avsatts för morgondagens hemtjänst och digitaliseringen inte kommer att gå åt. Hemtjänsten i egen regi prognostiserar ett underskott på -13,9 mnkr, på grund av att de har högre kostnader än vad intäkterna täcker. Korttidsvården prognostiserar ett överskott på 1,5 mnkr på grund av färre vård dygn på externa korttidsboende än budgeterat. Eftersom verksamheten arbetar på ett bra sätt med att få hem brukare från sjukhuset, så prognostiseras även ett överskott på 0,5 mnkr.

Timmarna för servicehusen är lägre än budgeterat, vilket medför en positiv prognos på 0,8 mnkr. Vård- och omsorgsboendens prognostiserar en positiv budgetavvikelse på 1,0 mnkr, vilket främst beror på färre köp av boendeplaceringar och högre brukarintäkter än budgeterat. I budgeten finns det budgeterat för nio nya platser på Wijbacken. Tills Wijbacken står på plats, används delar av medlen till att köpa placeringar på externa vård- och omsorgsboenden. Tillagningsköken prognostiserar en negativ prognos på -0,3 mnkr, på grund av Bergviks vårdshus.

Den sammanfattande bedömningen enligt GEH (God Ekonomisk Hushållning) av kommunfullmäktiges mål bedöms **Ok**. Två av kommunfullmäktiges mål får bedömningen **Ok**, *Brukarinflytandet ska öka* och *Fler brukare får ett sammanhållet stöd utifrån individuella behov*. Målet att *Kompetensen för medarbetaren ska öka för att kunna se brukaren i ett helhetsperspektiv* får bedömningen **har brister**. Anledningen till bedömningen **har brister** är att målet inte uppnås avseende andel personal, som har adekvat utbildning inom hemtjänsten och inom vård- och omsorgsboende på grund av att det i dagsläget saknas statistik kring mätetalet. Målet om minskad sjukfrånvaro får bedömningen **har brister**. Sjukfrånvaron ligger för en tolv månadersperiod på 9,65 procent, vilket är högre än nämndens målnivå på 8,0 procent.

Sammanfattande GEH-bedömning för nämnden

Lägesbedömning ekonomimål:	Bra
Lägesbedömning verksamhetsmål:	Ok
<u>Lägesbedömning personalmål:</u>	Har brister
Nämndens sammanfattande bedömning:	OK

Kommunstyrelsens kontors kommentar

Nämnden fick i samband med delår april i uppdrag att i augusti redovisa de effekter kommunals avtal för undersköterskor fått på årsprognosen samt om nödvändigt återkomma med förslag på åtgärder för att nå en budget i balans. I rapporten saknas en redovisning av effekterna av undersköterskornas avtal. Även om nämnden har en positiv prognos borde det vara intressant för nämnden att analysera hur avtalet har och fortsättningsvis kommer att påverka personalkostnaderna som redan har ökat mer än planerat. Nämnden får därför i uppdrag att i årsbokslutet återkomma med vilka effekter kommunals nya avtal för undersköterskor får på nämndens ekonomi.

Kommunfullmäktige har antagit ett program med mål och riktlinjer för privata utförare 2016-2018. Enligt programmet ska nämnden säkerställa att utförare som nämnden anlitar för att utföra kommunal angelägenhet bedriver verksamheten enligt mål och riktlinjer som fullmäktige, och respektive nämnd inom sitt ansvarsområde, fastställer för verksamheten. Verksamhetens totala måluppfyllelse (oberoende av utförare) ska redovisas av nämnden för fullmäktige i delårs- och årsbokslut. I äldreomsorgsnämndens delårsbokslut omfattas uppföljningen i huvudsak av verksamheten i egen regi. Kommunstyrelsens kontor vill påtala vikten av att nämndens uppföljning av verksamhetsmålen även omfattar externa utförare då det är en viktig komponent för att kunna göra en samlad bedömning av nämndens förmåga att bedriva en ändamålsenlig och kostnadseffektiv verksamhet. Det antagna programmet är dessutom en viktig del i kommunens arbete för att gynna sund konkurrens när privata utförare anlitas.

Kommunstyrelsens kontors förslag

Äldreomsorgsnämnden får i uppdrag att i årsbokslutet återkomma med en redovisning de effekter som kommunals nya avtal för undersköterskor får på nämndens ekonomi.

Överförmyndarnämnden

Delår	- 172 tkr
Helårsprognos	500 tkr
Kommunstyrelsens kontors prognos	500 tkr

Nämndens sammanfattning**Ekonomi**

Resultatet per den 31 augusti 2016 är ett underskott på 172 tkr. Resultatet är en stor förbättring jämfört med samma period föregående år (underskott på 1 183 tkr). Skillnaden beror på framförallt på intäkter från Migrationsverket som tidigare år inte har påverkat resultatet. Dessutom har något färre årsräkningar hanterats jämfört med samma period föregående år.

Som vanligt har merparten av arvodesutbetalningarna till ställföreträdarna hanteras under våren och sommaren samtidigt som nämndbidraget redovisas periodiserat under året. Detta medför ett budgetunderskott under årets första månader.

Nettokostnaderna har minskat med 4,5 % jämfört med augusti förra året. Intäktsfinansieringen har däremot ökat med hela 29 procentenheter jämfört med augusti förra året. Nämnden har dels erhållit ett högre nämndbidrag detta år, dels erhållit/bokat upp intäkter från Migrationsverket.

Överförmyndarnämnden prognostiserar ett överskott på cirka 500 tkr för 2016 dels på grund av större intäkter från Migrationsverket än förväntat, dels på grund av färre antal ensamkommande barn och barn som har fått permanent uppehållstillstånd (PUT).

Lägesbedömning för området Ekonomi: **Ok**

Utbildningsnämnden

Delår	69 175 tkr
Helårsprognos	3 600 tkr
Kommunstyrelsens kontors prognos	0 tkr
Lägesbedömning GEH:	Ok

Nämndens sammanfattning

Ekonomi

Utbildningsnämndens verksamhetsområde har tilldelats ett kommunbidrag om 2 018 038 tkr. Resultatet till och med augusti är ett överskott med 69 175 tkr. Det är 51 159 tkr bättre än resultatet för motsvarande period 2015. Helårsprognosen för utbildningsnämnden är ett överskott på 3 600 tkr. Prognosen efter höstens volymavstämning bedöms bli ett nollresultat.

Arbetet med att söka möjliga statsbidrag har intensifierats och nu har kontoret en person anställd med uppdrag att hantera statsbidragsansökningar.

Generellt gäller att kommande volymreglering i september kan innebära förändrat kommunbidrag och innebär därmed en osäkerhet.

Vi har blivit informerade av Arbetslivskontoret om modell för volymavstämning för reglering av kommunbidraget till Komvux och SFI.

Måluppfyllelsen är OK totalt sett men har brister för grundskolan och gymnasiet.

KF-mål

Totalt för den pedagogiska verksamheten i Södertälje kommun är bedömningen i delårsbokslutet för augusti 2016 att måluppfyllelsen är OK. I stort sett samtliga resultat är förbättrade jämfört med föregående år.

Förskolan har för andra året i rad förbättrade resultat inom samtliga prioriterade kunskapsområden. För år 2016 ligger måluppfyllelsen i samtliga områden för första gången över 90 procent. Förståelsen för att journalerna, som tillsammans med den pedagogiska dokumentationen, är verktyg för att utveckla verksamheten fortsätter att öka. Måluppfyllelsen för förskolan är OK.

För grundskolans del har meritvärdet ökat för sjätte året i rad. Under året har även behörigheten till gymnasieskolan ökat, både vad gäller högskoleförberedande program och yrkesprogram. De fortsatta resultatförbättringarna inom grundskolan är ett resultat av det målmedvetna systematiska kvalitetsarbetet som bedrivs. Det ger bland annat fokus på rätt saker, en tydlighet i de gemensamma utvecklingsfrågorna samt återkommande resultatuppföljningar. Måluppfyllelsen för grundskolan är OK.

Inom gymnasieskolan har högskolebehörigheten ökat inom högskoleförberedande program likväl som inom yrkesprogram. Andelen som tar examen från ett yrkesprogram har ökat för andra året i rad. Jämförelsetalet från yrkesprogrammen har förbättrats men de högskoleförberedande programmen visar en liten försämring. Det genomsnittliga jämförelsetalet är dock nästintill oförändrat jämfört med föregående år. Årets förbättrade resultat

inom gymnasieskolan tillskrivs till stora delar det verksamhetsgemensamma fokus som varit på att utveckla den språk- och kunskapsutvecklande ämnesundervisningen. Måluppfyllelsen för gymnasieskolan är OK.

Personal

Utbildningskontorets sjukfrånvaro uppgick per den 31 augusti 2016 till 7,3 procent. Det är en minskning med 0,5 procentenheter jämfört med motsvarande period 2015. Värt att uppmärksamma är att statistiken till detta delårsbokslut kommer från kommunens nya personalsystem. Statistikuttag från detta system sker inte utifrån samma underlag som tidigare. Viss sjukfrånvaro räknas inte längre med i statistiken.

För att få en likvärdighet, tydlighet och framförallt en systematik i arbetet med hållbar arbetshälsa har utbildningskontoret alldeles nyligen tagit fram en arbetsplan för hållbar arbetshälsa. Varje nivå i styrkedjan – kontorsnivå, verksamhetsnivå och enhetsnivå – ska utifrån en kartläggning av nuläget ta fram adekvata åtgärder för att förbättra arbetsmiljö och arbetshälsa.

Sammanfattande GEH-bedömning för nämnden

Lägesbedömning ekonomimål:	Ok
Lägesbedömning verksamhetsmål:	Ok
<u>Lägesbedömning personalmål:</u>	Har brister
Nämndens sammanfattande bedömning:	Ok

Kommunstyrelsens kontors bedömning

Utbildningsnämndens samlade bedömning är ett prognostiserat årsutfall på 3 600 tkr före höstens volymavstämning. Kommunstyrelsens kontor delar bedömningen att helårsprognosen pekar på en budget i balans efter volymavstämning.

Kultur- och fritidsnämnden

Delår	2 980 tkr
Helårsprognos	-350 tkr
Kommunstyrelsens kontors prognos	-350 tkr
Lägesbedömning GEH:	Ok

Nämndens sammanfattning

Kultur- och fritidsnämndens resultat per den 31 augusti är ett överskott 2,98 Mkr. Anledningen till överskottet per augusti är att den andra omgången av utbetalning av föreningsstöd ännu inte är gjord. Till detta kan läggas att den redovisade semesterlöneskulden per augusti bidrar positivt till resultatet. Prognosen för hela året är ett underskott för hela nämnden på 350 tkr. Resultatet mellan olika verksamhetsområden varierar. För att undvika ett underskott är kontoret inställt på att med olika medel sänka nettokostnadsutvecklingen under resten av året. Nettokostnaderna har ökat med 4,6 Mkr eller 3,7 %. Den aktuella nettokostnadsökningen ligger väl i linje med den ökade budgetramen. Investeringar per augusti är gjorda för 1,6 Mkr. KF-beslutade investeringar genomförs inom ramen för budgeterade anslag. Anslaget för nämndbeslutade investeringar kommer inte att ianspråkta mer än till 2,5 Mkr av 8,1 Mkr.

Uppföljningen av KF- målen och beslutad inriktning visar hög grad av uppfyllelse. Variationen i utbudet för barn och ungdomar har ökat. Flickors deltagande i idrottsaktiviteter ökar. Indikatorer besökstal, utlåning, bokningar mm visar att Södertäljebornas nyttjande ökar på vissa områden och minskar på andra. Medborgarundersökningen 2015 indikerade att Södertäljeborna var mer nöjda med utbudet än vad som framgick av den föregående undersökningen 2013. Punkter under inriktning 2016-2018 i Mål och Budget är genomförda eller bedöms bli genomförda innan periodens slut.

Personalen är friskare, sjuktalet är 4,9 %, vilket är lägre än per den 31 december 2015 och lägre än för kommunen som helhet

Framtiden innebär både utmaningar och möjligheter. En anpassning av verksamhetens innehåll och omfattning till ekonomiska förutsättningar är nödvändig. Detta kan innebära att omprioriteringar mellan verksamhetsområdena kan behövas.

Uppföljningen av internkontrollen, visar inga avvikelser av nämndens egna kontrollmål avseende bidragsutbetalningar. Rapport från Telge Inköp avseende avtalstrohet visar lågt värde, men rapporterade avvikelser innehåller en stor del av inköp inom kultur som är undantagna från krav på upphandling enligt LOU.

Sammanfattande GEH-bedömning för nämnden

Lägesbedömning ekonomimål:	Har brister
Lägesbedömning verksamhetsmål:	Ok
<u>Lägesbedömning personalmål:</u>	Bra
Nämndens sammanfattande bedömning:	Ok

Stadsbyggnadsnämnden

Delår	3 151 tkr
Helårsprognos	0 tkr
Kommunstyrelsens kontors prognos	0 tkr
Lägesbedömning GEH:	Bra

Nämndens sammanfattning

Ekonomi

SBN:s delårsresultat per 31 augusti 2016 blev + 3 151 tkr (+ 3 685 tkr 2015) som framförallt förklaras av höga intäkter. Prognosen för året är ett 0 resultat.

Nettokostnaden har minskat med 1 % jämfört med samma period förra året. Minskningen förklaras av en stor efterfråga på kontorets tjänster som också inneburit höga intäkter. **Bra**

SBN har 360 tkr i KF/KS-investeringar för att färdigställa den Södertörngemensamma GIS-databasen. Efter diverse förseningar är arbetet åter igång. Investeringskostnaden beräknas till ca 1 mkr i år, varför SBN behöver ytterligare 700 tkr i KS/KF-investeringsmedel. Kontoret föreslår därför att nämnden ansöker om 700 tkr till GIS-plattformen. Av SBN:s reinvesteringsanslag på 450 tkr har 409 tkr används till två nya GNSS (GPS) instrument med tillbehör. Inga ytterligare investeringar planeras i år.

Lägesbedömning av KF-mål inför bokslutet 2016

Mål 1: Medborgarnas uppfattning om S-e som en plats att bo och leva i ska förbättras **Ok**

Medborgarnas uppfattning mäts med SCB:s medborgarundersökning vartannat år. Den senaste mätningen gjordes våren 2015 då samtliga områden utom *bostäder* fick ett något bättre betyg än 2013. Det sammanfattande betygsindexet Nöjd-Region-Index (NRI) för Södertälje kommun som en plats att bo och leva på blev 44, vilket är bättre än både 2013 (42) och 2011 (41). Genomsnittet i riket är dock 60. Nästa undersökning genomförs våren 2017.

KF-mål 2: Antalet nytillkomna bostäder per år ska öka. **Ok**

Tom augusti har 240 bostäder färdigställts, 148 i småhus och 92 i flerbostadshus. I samband med befolkningsprognosen (maj 2016) bedömdes att 251 bostäder färdigställs i år. Kontoret bedömer nu att den uppskattningen kommer att överskridas. Under 2015 färdigställdes 263 bostäder.

KF-mål 3: Tjänster och uppdrag inom samhällsbyggnadsprocessen som uppfyller garantitider och ambitioner i strategiska styrdokument ska ligga kvar på hög nivå. **Bra**

Bygglov och förhandsbesked: 89 % uppfyller PBL:s 10-veckorsgaranti, 77 % uppfyller kommunens 20-dagarsgaranti och 100 % uppfyller kommunens 5-dagarsgaranti. *Planbesked:* I år har 28 förfrågningar inkommit och merparten får besked inom fyra månader.

Bättre företagsklimat: Kommunens NKI i den senaste mätningen av företagsklimatet (SKL+Sthlms Business Alliance) var 68. Jämfört med 2014 ökade kommunens NKI från 62 till 68. NKI-värdena för fem av sex myndighetsområden ökade också. Bygglov ökade från 53 till 63, vilket är över genomsnittet (61) för medverkande kommuner.

Personal

Sjukfrånvaron är 3,2 % vilket är lägre än förra året (3,7 %). **Bra**

Sammanfattande GEH-bedömning för nämnden

Ekonomi	Bra
Nämndens verksamhetsmål	Ok
Personalmål	Bra
Nämndens sammanfattande bedömning:	Bra

Miljönämnden

Delår	2 030 tkr
Helårsprognos	300 tkr
Kommunstyrelsens kontors prognos	300 tkr
Lägesbedömning GEH:	Ok

Nämndens sammanfattning

Ekonomi

Miljönämndens resultat per den 31 augusti är + 2 030 tkr. Det mycket stora plusresultatet beror på att kostnaderna utfallit under budget. Det är dels uteblivna personalkostnader till följd av vakanser och dels projektmässiga driftkostnader där aktiviteterna genomförs under hösten. K/I-talet är 0,87. Prognosen är att plusresultatet minskar under hösten och slutar på ca + 300 tkr. Nettokostnaden har totalt sett ökat med 19,6 procent mellan augusti 2015 och augusti 2016., vilket i huvudsak förklaras av minskade intäkter. Miljönämnden har inga investeringar beslutade av KF/KS och disponerar inte några nämndbeslutade investeringar under 2016. Prognosen är att inga investeringar kommer göras. Lägesbedömning: **Bra**

KF-mål och inriktning

Andelen kretsloppslösningar av totalantalet beviljade tillstånd för enskilda avlopp ska öka. Lägesbedömning: **OK**
Kommunen ska öka skyddet av värdefull natur. Lägesbedömning: **OK**

Tjänster och uppdrag inom samhällsbyggnadsprocessen som uppfyller kommunens garantitider och ambitioner i strategiska styrdokument ska ligga kvar på hög nivå. Miljönämnden har mål om handläggningstider för enskilda avlopp. Lägesbedömning: **OK**

Verka för omställning till ett kretsloppsanpassat och långsiktigt hållbart VA-system: Fortsatt tillsyn på enskilda avloppsanläggningar. I processen med den nya VA-planen förs diskussioner om hur kommunen kan agera för att göra det möjligt att återföra källsorterat svartvatten/klosettavfall från allmänna VA-anläggningar till odling.

Åtgärder för god status i kommunens vattenförekomster: Arbetet med en kommunal vattenplan fortskrider.

Vattenvårdsprojektet "Förbättra Måsnarens status" har påbörjats, med statligt LOVA-bidrag. Projektet handlar om att identifiera och påbörja lämpliga vattenvårdsåtgärder för den tätortsnära sjön Måsnaren.

Bevara och utveckla naturvärden, främja att kommuninvånarna besöker naturen och att naturen används som pedagogisk resurs: Arbete pågår med att ställa i ordning det nya naturreservatet Brandalsund. I Farstanäs naturreservat pågår åtgärder för att utöka betsmarkerna. Naturskolan har haft 54 klassbesök med 1350 deltagare.

Underlätta för medborgare, verksamheter och företag att göra hållbara miljöval: Webbportalen ”Hållbara kartan” lanserades i juni. Den innehåller information om kommunens hållbarhetsarbete, länkar och en klickbar karta som visar vägen till naturområden, återvinningsstationer, rekreationsområden med mera.

Kemikalieplan och åtgärder för att bidra till en giftfri vardag för barn och unga: Kommunstyrelsens kontor håller i arbetet med kemikalieplanen, där miljökontoret bidrar med kompetens. Arbetet pågår. Miljökontoret har under våren gjort tillsyn om användningen av kemikalier på ca 40 förskolor i projektet Kemikaliefri förskola.

Personal - Södertälje kommun som arbetsgivare

KF-mål: Den hållbara arbetshälsan ska öka och leda till att fler medarbetare är friska och i arbete.

Sjukfrånvaron för miljökontoret var 5,2 procent per den 31 augusti, en minskning med 0,3 procentenheter jämfört med augusti förra året. Miljönämnden har satt målet 3,5 procent för sjukfrånvaron. Lägesbedömning: **Har brister**

Sammanfattande GEH-bedömning för nämnden

Ekonomi: Bra

Nämndens verksamhetsmål: OK

Personalmål: **Har brister**

Nämndens sammanfattande bedömning: OK

Tekniska nämnden

Delår 9 907 tkr

Helårsprognos 1 500 tkr

Kommunstyrelsens kontors prognos 2 800 tkr

Lägesbedömning GEH: Bra

Nämndens sammanfattning

Ekonomi Bra

TN:s delårsresultat per 31 augusti 2016 är + 9,9 mkr (+0,6 mkr, aug 2015). Det är främst Upplåtelse och tillstånd som förklarar överskottet. Helårsprognosen är ett överskott på 1,5 mkr, exklusive kompensation för deponier (1,3 mkr), som nämnden föreslås ansöka om.

TN:s nettokostnad har minskat med 30 % jämfört med augusti 2015, främst beroende på kommunens slopade internränta (- 16,5 mkr).

TN och exploateringsverksamheten har en KS/KF-beslutad investeringsram på 90,1 mkr varav TN hittills har använt 27,3 mkr. Kontorets står kvar vid bedömningen i april att 62,6 mkr av KS/KF-ramen kommer att användas under 2016. TN föreslås ansöka om tilläggsanslag,

1,5 mkr för iordningsställandet av vägen till det nya naturreservatet i Branddalssund.

1,4 mkr för köp av fastigheten Tuna 5:1 i Överjärna för framtida bostadsbyggande.

Hittills i år har 25,2 mkr av TN:s investeringsram på 54,1 mkr använts och kontoret bedömer att hela ramen kommer att användas under året. Eftersom kommunen planeras ta över trafikövervakningen hos Telge Fastigheter och Telge Bostäder behöver TN ytterligare investeringsmedel till nya biljettautomater och skyltar som behöver installeras under hösten. TN föreslås ansöka om en höjning av reinvesteringsramen med 4 mkr.

Lägesbedömning av KF-mål Ok

Mål 1: Medborgarnas uppfattning om S-e som en plats att bo och leva i ska förbättras Ok

Medborgarnas uppfattning mäts med SCB:s medborgarundersökning vartannat år. Den senaste mätningen gjordes våren 2015 då samtliga områden utom *bostäder* fick ett något bättre betyg än 2013. Det sammanfattande betygsindexet Nöjd-Region-Index (NRI) för Södertälje kommun som en plats att bo och leva på blev 44, vilket är bättre än både 2013 (42) och 2011 (41). Genomsnittet i riket är dock 60. Nästa undersökning genomförs våren 2017.

Mål 2: Antalet nytilkomna bostäder per år ska öka Ok

Tom augusti har 240 bostäder färdigställt. I samband med befolkningsprognosen i maj bedömdes att 251 bostäder färdigställs 2016. Nu bedömer kontoret att den uppskattningen kommer att överskridas. Under 2015 färdigställdes 263 bostäder.

Mål 3: Tjänster och uppdrag inom samhällsbyggnadsprocessen som uppfyller garantitider och ambitioner i strategiska styrdokument ska ligga kvar på hög nivå. Bra

Bättre företagsklimat: Kommunens NKI i den senaste mätningen av företagsklimatet (SKL+Sthlms Buisness Alliance) var 68. Jämfört med 2014 ökade kommunens NKI från 62 till 68. NKI-värdena för fem av sex myndighetsområden ökade.

Personal Bra

Sjukfrånvaron är 4 % vilket är lägre än förra året i augusti, 5,8 %.

Sammanfattande GEH-bedömning för nämnden

Ekonomi	Bra
Nämndens verksamhetsmål	Ok
Personalmål	Bra
Nämndens sammanfattande bedömning:	Bra

Nämndens framställan

Tekniska nämnden ansöker om kompensation för arbete med deponier.

För några år sedan fattades beslut om att renhållningsansvaret ska ligga på tekniska nämnden i stället för på kommunstyrelsen utan medföljande budgetmedel. Nämnden ska däremot kompenseras för uppkomna kostnader.

Nu redovisar nämnden kostnader för deponier med 1 300 tkr under 2016, där en prognos för september – december är inkluderad.

Kommunstyrelsens kontors bedömning och förslag

Föreslår att tilläggsanslag ska beviljas med 1 300 tkr för 2016. Finansieras genom ianspråktagande av 1 300 tkr från kommunstyrelsens öronmärkta anslag för deponier.

KS/Ksk och politisk ledning

Delår	9 597 tkr
Helårsprognos	1 700 tkr
Kommunstyrelsens kontors prognos	1 700 tkr
Lägesbedömning GEH:	Ok

Nämndens sammanfattning

Ekonomi

Kommunstyrelsens prognos för 2016 är ett överskott på 1,7 mkr. För kommunstyrelsens kontor prognostiseras ett överskott på 3,3 mkr och för politisk ledning ett underskott på 1,6 mkr.

Kommunstyrelsen redovisar per sista augusti ett överskott på 9,6 mkr, varav kommunstyrelsens kontor redovisar ett överskott på 10,5 mkr och den politiska ledningen ett underskott på 0,9 mkr. Resultatet per augusti på kommunstyrelsens kontor beror på att vissa aktiviteter äger rum senare under året, t ex digitaliseringsprojektet, samt på deffekter av prognostiserat överskott. Underskottet på politisk ledning beror på att löner och arvoden kostar mer än budgeterat.

Nettokostnadsutvecklingen jämfört med augusti 2015 är 3,8 procent, vilket innebär att nettokostnaderna totalt har ökat med 7,6 mkr att jämföras med kommunbidraget som har ökat med 3,2 mkr.

De nya KF-investeringarna är påbörjade och anslagen prognostiseras att förbrukas. Prognosen för nämndinvesteringarna är ett överskott på 4 mkr.

Lägesbedömning för området Ekonomi: **Bra**

Personal

Sjukfrånvaron på kommunstyrelsens kontor har minskat med 0,2 procentenheter sedan augusti 2015 då sjukfrånvaron låg på 5,4 procent. Lägesbedömningen för området personal är **OK**.

Kommunfullmäktiges mål och inriktning

Den sammanfattande lägesbedömningen av kommunfullmäktiges mål inom området *Ekologisk, ekonomisk och social hållbarhet* visar läget **OK** liksom för området *Näringsliv och högskola* är läget **OK**.

Lägesbedömningen sammantaget för verksamhetsmålen är **OK**.

För kommunstyrelsen kontor och politisk ledning är lägesbedömningen för området Personal **OK** och på samma sätt för området Kommunen som arbetsgivare är lägesbedömningen **OK**.

GEH-bedömning

Den sammanfattande GEH-bedömningen för kommunstyrelsens områden är följande:

Ekonomi:	Bra
Verksamhetsmål:	Ok
Personal:	OK
Sammanfattande lägesbedömning:	Ok

Sammanfattande lägesbedömning Södertälje kommun som arbetsgivare: OK

Kommunstyrelsen/centrala poster

Delår	215 060 tkr
Helårsprognos	154 483 tkr
Kommunstyrelsens kontors prognos	154 483 tkr

Resultatet från de centrala posterna uppgår i augustibokslutet till 215 mkr. Föregående år var resultatet 112 mkr för motsvarande period, dvs en förbättring med 103 mkr. Skatteintäkterna inklusive generella statsbidrag har ökat med 161 mkr och kommunbidrag till nämnderna med 149 mkr.

Exploatering inklusive fastighetsförsäljningar har ett resultat som är 63 mkr bättre än föregående år, centrala personalfrågor 17,6 mkr sämre resultat och specialdestinerade statsbidrag 53 mkr bättre resultat jämfört med föregående år. Det senare gäller endast i delårsbokslutet. I årsbokslutet redovisades flyktingbidrag år 2015 som kommunen inte kände till vid augustibokslutet. Interna räntor har ett resultat som är 22 mkr sämre då kommunen från 2016 inte redovisar internränta, varken kostnadsränta eller intäktsränta, ett nollsummespel totalt för kommunen.

Kassaföretagets budgeterade resultat uppgår till 126 mkr. Det prognostiserade resultatet uppgår till 280 mkr, varmed budgetavvikelsen beräknas bli en positiv avvikelse på 154 mkr.

Statsbidrag beräknas ge ett underskott på närmare 44 mkr. Skatter och utjämningsystem beräknas ge ett underskott på närmare 14,3 mkr medan externa räntor och finansiella poster får ett resultat på 7 mkr. Mark och exploatering inkl fastighetsförsäljningar beräknas ge ett överskott om cirka 115 mkr och området personal ett överskott om 2 mkr. De ofördelade anslagen beräknas ge ett överskott på 83,5 mkr. Om de ofördelade anslagen fördelas ut tillfullo så minskar resultatet för centrala poster men å andra sidan minskar underskottet på berörda nämnder.

Resultaträkning, Mkr Kommunkoncernen totalt 1/1 - 31/8 -2016

		Kommunen			Koncernen*	
		Budget Helår 2016	Delår- bokslut 2016	Delår- bokslut 2015	Delår- bokslut 2016	Delår- bokslut 2015
Verksamhetens intäkter	not 1	215,4	681,2	626,2	3 796,8	3 524,7
Verksamhetens kostnader	not 2	-5 290,3	-3 841,4	-3 785,2	-6 191,4	-5 860,1
Avskrivningar	not 3	-100,0	-59,2	-61,3	-334,8	-329,1
Verksamhetens nettokostnad	not 4	-5 174,9	-3 219,4	-3 220,3	-2 729,4	-2 664,5
<i>Därav jämförelsestörande poster</i>	<i>not5</i>	<i>-50,0</i>	<i>-111,7</i>	<i>-75,5</i>	<i>-93,2</i>	<i>-81,2</i>
Skatteintäkter	not 6,8	3 547,0	2 343,3	2 259,0	2 343,3	2 259,0
Generella statsbidrag och utjämning	not 7,8	1 700,5	1 144,3	1 067,5	1 144,3	1 067,5
<i>Därav jämförelsestörande poster</i>	<i>not5</i>	<i>-56,2</i>	<i>-37,4</i>	<i>0,0</i>	<i>-37,4</i>	
Finansiella intäkter	not 9	53,3	191,6	235,0	197,5	190,2
Finansiella kostnader	not 9		-141,4	-195,0	-134,6	-338,3
<i>Därav jmfst. Utdelningar</i>			<i>-7,5</i>	<i>-3,2</i>	<i>-203,5</i>	<i>-3,2</i>
Resultat efter finansiella poster		125,9	318,4	146,2	821,1	513,9
Skatt och minoritetsandel					-77,5	-75,5
Extraordinära intäkter						
Periodens Resultat	not 10,26	125,9	318,4	146,2	743,5	438,4

* Ett förenklat delårsbokslut för koncernen är upprättat exklusive nötter och finansieringsanalys

Finansieringsanalys, Mkr kommunen totalt

		Budget Helår 2016	Delår- bokslut 2016	Delår- bokslut 2015
Periodens verksamhet				
Periodens resultat		126,7	318,4	146,2
Avskrivningar	not 3	100,0	59,2	61,3
Nettoreavinst materiella anläggningstillgångar	not 11	-5,0	-21,2	-10,5
Nettoreavinst finansiella anläggningstillgångar	not 11			
Materiella anläggningar till exploatering			-0,4	-0,3
Förändring kapitalbindning	not 13		-20,8	-132,9
Förändring pensionsavsättningar inkl löneskatt	not 27	16,8	7,0	29,3
Upplösning/justering Infrastrukturbidrag		0,8	0,5	7,8
Kassaflöde från verksamheten		239,3	342,7	100,9
Investeringar				
Nettoinvesteringar materiella		-243,8	-68,6	-36,4
Investeringsbidrag materiella			21,3	14,8
Nettoinvesteringar immateriella			-0,4	-0,1
Nettoinvesteringar finansiella				
Försäljningar	not 12	10,0	21,7	10,8
Kassaflöde från investeringsverksamheten		-233,8	-26,0	-10,9
Medelsbehov att finansiera		5,5	316,7	90,0
Finansiering				
Upplåning/Amortering	not 14	436,6	-969,7	-594,0
Förändring långfristig fordran mm		-442,1	591,0	250,1
Förändring av likvida medel		0,0	-62,0	-253,9

Balansräkning, Mkr Kommunkoncernen totalt 31/8 2016

		Kommunen			Koncernen		
		Bokslut 31/8 2016	Bokslut 31/12 2015	Bokslut 31/8 2015	Bokslut 31/8 2016	Bokslut 31/12 2015	Bokslut 31/8 2015
TILLGÅNGAR							
Anläggningstillgångar							
Immateriella anläggningstillgångar	Not 15	4,3	7,7	9,6	25,5	36,1	26,6
Materiella anläggningstillgångar							
Mark och byggnader	not 16,18	1 130,3	1 114,1	1 045,8	11 145,3	11 413,3	11 073,4
Maskiner och inventarier	not 17,18	145,3	149,3	153,4	2 456,4	2 836,0	2 424,8
Leasingtillgångar		15,0	15,0	11,6	15,0	577,6	11,6
Bidrag till statlig infrastruktur	not 20	18,2	18,7	19,0	18,2	18,7	18,7
Finansiella anläggningstillgångar*	not 19	11 891,3	12 483,2	12 504,9	881,4	629,8	878,1
S:a Anläggningstillgångar		13 204,4	13 788,0	13 744,3	14 541,7	15 511,5	14 433,2
Omsättningstillgångar							
Exploatering		79,1	90,2	108,4	79,1	90,2	90,2
Förråd		2,4	2,2	2,4	58,7	149,6	48,1
Fakturafordringar	not 21	27,5	54,5	24,1	452,6	561,5	373,9
Övriga fordringar	not 22	232,2	316,9	333,7	617,8	682,7	704,6
Kassa Bank	not 23	308,2	370,2	35,6	365,6	423,4	50,5
S:a: Omsättningstillgångar		649,4	834,0	504,2	1 573,8	1 907,4	1 267,3
S:a TILLGÅNGAR		13 853,8	14 622,0	14 248,5	16 115,6	17 418,9	15 700,5
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH							
Eget kapital							
	not 24,25,26						
Ingående eget kapital *		3 212,6	3 052,0	3 045,1	3 142,0	2 586,1	2 571,1
Social Fond		20,8	24,0	24,0	20,8	24,0	24,0
Medel för utsatta stadsdelar		1,7	6,4	13,3	1,7	6,4	13,3
Justering Söderenergi jmf årslut -14							8,1
Periodens resultat		318,4	152,6	146,2	743,5	547,9	438,4
S:a: Eget kapital		3 553,5	3 235,0	3 228,6	3 908,0	3 164,4	3 054,9
Avsättningar							
Pensioner	not 27	306,2	303,1	294,8	424,2	425,8	415,2
Pensioner förtroendevalda politiker	not 27	24,0	21,5	21,9	24,0	21,5	21,5
Uppskjuten skatt/Löneskatt	not 27	80,1	78,7	76,8	458,3	489,2	356,4
Övriga avsättningar		0,0	0,0	0,0	95,8	93,7	91,2
Skulder							
Långfristiga lån	not 28,29	7 854,6	8 897,9	8 596,5	7 854,6	8 897,9	8 504,0
Långfristiga skulder	not 30	2,1	2,6	2,9	106,9	391,0	179,1
Långfristiga Leasing skulder		10,6	10,6	8,3	10,6	567,3	8,3
Investeringsbidrag	not 31	103,6	84,2	77,6	103,6	84,2	84,2
Kortfristiga lån	not 32	1 275,0	1 200,9	1 210,5	1 275,0	1 248,2	1 214,6
Kortfristiga skulder	not 33	638,8	782,2	726,5	1 847,0	2 008,3	1 744,0
Kortfristig Leasingskuld		5,3	5,3	4,1	7,5	27,4	27,4
S:a: Skulder		9 890,0	10 983,7	10 626,4	11 205,3	13 224,3	11 761,6
S:a EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR O		13 853,8	14 622,0	14 248,5	16 115,6	17 418,9	15 700,8
* justering av eget kapital i koncernen årsbokslut 2015 avseende Söderenergi							
Ställda panter och ansvarsförbindelser							
	not 34						
Soliditet (%)		25,7%	22,1%	22,7%	24,2%	18,2%	19,5%

Driftsredovisning 1/1-31/8 2016 Mkr

Nämnd	Kostnader	Intäkter	Kommunbidrag Förmedl.bidrag	Resultat	Budgeterat resultat
Järna kommundelsnämnd	142,7	23,5	123,0	3,8	0,0
Hölö/Mörkö kommundelsnämnd	63,6	9,1	59,0	4,5	0,0
Vårdinge/Mölnbo kommundelsnämnd	27,7	1,2	28,6	2,1	0,0
Enhörna kommundelsnämnd	54,5	13,4	43,3	2,2	0,0
S:a kommundelar	288,5	47,2	253,9	12,6	0,0
Arbetslivsnämnden	110,5	28,3	101,0	18,8	0,0
Omsorgsnämnd	542,4	63,6	474,2	-4,6	0,0
Socialnämnd	562,4	73,5	459,4	-29,5	0,0
Äldreomsorgsnämnd	484,0	103,1	390,1	9,2	0,0
Överförmyndarnämnd	9,8	3,2	6,6	0,0	0,0
Utbildningsnämnd	1 389,3	120,0	1 338,4	69,1	0,0
Kultur o Fritidsnämnd	151,5	21,1	133,4	3,0	0,0
Stadsbyggnadsnämnd	32,8	27,0	8,9	3,1	0,0
Miljönämnd	14,2	8,5	7,7	2,0	0,0
Teknisk nämnd	149,0	101,0	57,9	9,9	0,0
Ks/Kommunstyrelsens kontor	187,1	25,6	172,0	10,5	0,0
Ks/Politisk ledning	47,6	0,0	46,7	-0,9	0,0
Revision	1,4	0,0	1,5	0,1	0,0
S:a facknämnder	3 682,0	574,9	3 197,8	90,7	0,0
Centrala poster	77,1	3 736,4	-3 451,7	207,6	125,9
Internbanken	137,9	145,4		7,5	0,0
S:a före extraordinära poster	4 185,5	4 503,9	0,0	318,4	125,9

Investeringsredovisning 1/1-31/8 2016 Tkr.

Nämnd	Kf/Ks beslutade projekt		Nämndbeslutade projekt		Totala investeringar
	Budget	Redovisning	Budget	Redovisning	
Järna kommunalnämnd	1 840,0	171,8	4 444,0	2 325,1	2 496,9
Hölö/Mörkö kommunalnämnd	1 140,0	4,3	1 148,0	666,2	670,5
Vårdinge-Mölnbo kommunalnämnd	470,0		739,0	91,0	91,0
Enhörna kommunalnämnd	25 050,0		1 137,0		0,0
S:a kommunalnämnder	28 500,0	176,1	7 468,0	3 082,3	3 258,4
Facknämnder					
Arbetslivsnämnd			515,0	54,3	54,3
Omsorgsnämnd	1 000,0	253,9	636,0	50,1	304,0
Socialnämnd	3 200,0		1 388,0	300,5	300,5
Äldreomsorgsnämnd	800,0		3 576,0	87,4	87,4
Överförmyndarnämnd					0,0
Utbildningsnämnd	2 000,0	295,2	13 543,0	2 978,6	3 273,8
Kultur och Fritidsnämnd	10 350,0	1 610,3	8 055,0	406,2	2 016,5
Stadsbyggnadsnämnd	360,0	232,7	450,0	409,0	641,7
Miljönämnd					0,0
Teknisk nämnd	90 050,0	27 325,6	54 080,0	25 287,6	52 613,2
Ks/Kommunstyrelsens kontor	7 533,0	2 521,5	10 289,0	3 899,5	6 421,0
Ks/Politisk ledning o revision					
S:a facknämnder	115 293,0	32 239,2	92 532,0	33 473,2	65 712,4
Centrala poster					
Investeringar					0,0
S:a investeringsprojekt	143 793,0	32 415,3	100 000,0	36 555,5	68 970,8

Investeringar mkr kommunens bolag per sista augusti 2016

	Redovisning
Telge AB	2
Telge Bostäder AB	108
Telge Fastigheter AB	
- kommersiella investeringar	22
- kommunens investeringar	70
Södertälje Hamn AB	10
Tom Tits experiment AB	1
Telge Nät AB	122
Telge Energi	0
Telge Återvinning AB	7
Telge Hovsjö AB	16
Telge Brandalsund AB	0
Telge Hamn AB	0
Almnäs	0
Telge Tillväxt	0
- eliminering interna förvärv	0
S:a investeringar SKFAB	358
Söderenergi (kommunens andel 42%)	
S:a investeringar	358
Investeringar totalt i kommunkoncernen	
Kommunen	69
SKFAB-koncernen	358
Söderenergi	2
Summa investeringar koncernen	429

Noter till resultat- och balansräkning

Not 1 Verksamhetens intäkter	31/8-16	31/8-15	Not 6 Skatteintäkter	31/8-16	31/8-15
Från driftsredovisningen	4 503,9	4 494,9	Allmän kommunalskatt	2 365,0	2 260,1
Skatteintäkter	-3 487,6	-3 326,5	Skatteavräkning föregående år	-3,6	-3,6
Ränta	-191,6	-235,0	Skatteavräkning innevarande år	-18,1	2,5
Interna poster	-143,5	-307,2	S:a skatteintäkter	2 343,3	2 259,0
S:a externa intäkter	681,2	626,2	Skatteintäkterna har ökat med 3,7 % sedan motsvarande tid 2015		
<i>Fördelas enl nedan</i>			Not 7 Generella statsbidrag och utjämning	31/8-16	31/8-15
Avgifter	134,3	123,2	Inkomstutjämningsbidrag	656,2	597,8
Försäljningsmedel	35,2	41,2	Kommunal fastighet skatt	92,7	90,1
Försäljning primär verksamhet	48,2	44,1	Bidrag för LSS	144,6	138,3
Hyror och arrenden	62,9	54,6	Regleringsavgift	-2,1	-2,4
Driftbidrag	273,0	296,3	Kostnadsutjämning	215,4	236,0
Övrigt	127,6	66,8	Tillfälligt konjunkturstöd		6,3
S:a intäkter	681,2	626,2	Komp höjda arb.giv.avg. unga	0,0	1,4
			Tillf Statsbidrag nya flyktingar	37,4	
			S:a Gen statsbidrag och utjämning	1 144,2	1 067,5
			Statliga utjämningsbidragen m m har ökat med 7,2 % sedan motsvarande tid 2015		
Not 2 Verksamhetens kostnader	31/8-16	31/8-15	Not 8 Skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning		
Från driftsredovisningen	4 185,5	4 348,7	Skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning har ökat med 4,8 % sedan motsvarande tid 2015.		
Avskrivningar	-59,2	-61,3	Not 9 Finansiella intäkter o kostnader	31/8-16	31/8-15
Räntor	-141,4	-195,0	<i>Finansiella intäkter</i>		
Interna poster	-143,5	-307,2	Utdelning	8,8	3,3
S:a externa kostnader	3 841,4	3 785,2	Ränta Telge	63,7	80,1
<i>Fördelas enligt nedan:</i>			Ränta	32,9	44,8
Personalkostnader	1 975,2	1 920,4	Ränta Telge	6,5	13,8
Lokaler,fastigh o anläggningar	452,1	494,8	Ränta Telge	0,0	0,1
Datastöd, inv o maskiner	95,3	87,3	S:t Förv AB	5,2	6,5
Övr matrial o tjänster	204,2	186,5	Ränta Telge	25,0	31,4
Köp av primär verksamhet	898,0	888,4	Ränta Telge	0,1	0,4
Bidrag, transfereringar	216,6	207,8	Ränta Telge	0,5	0,5
S.a kostnader	3 841,4	3 785,2	Ränta	2,1	2,7
			Ränta Telge Hamn AB	2,1	2,6
			Ränta Telge	1,3	1,8
			Ränta Söderenergi AB	8,1	9,6
			Ränta Telge Tillväxt	0,0	0,0
			Ränteswap		
			Räntor mm	0,6	1,3
			Låneramsavgifter	34,7	36,1
			S:a finansiella intäkter	191,6	235,0
			Finansiella kostnader		
			Räntor	115,4	138,3
			Oreal värdeförändr	-0,5	
			Ränteswap inkl bolagen	22,9	48,4
			Ränta pensionsskuld	2,6	3,3
			Övrigt	1,0	5,0
			S:a finansiella kostnader	141,4	195,0
			S:a Finansiellt netto	50,2	40,0
Not 3 Avskrivningar	31/8-16	31/8-15			
Planenliga avskrivningar	58,9	55,4			
Nedskrivningar					
Avskrivning Immateriella AT	0,3	5,9			
Avskrivning Leasingavtal					
S:a Avskrivningar	59,2	61,3			
Not 4 Verksamhetens nettokostnad					
Verksamhetens nettokostnad uppgår till 3 219,4 Mkr och har minskat med 0,0% sedan motsvarande tid 2015					
Not 5 Jämförelsestörande poster	31/8-16	31/8-15			
Nettoreavinst	-21,2	-10,5			
Periodic timanst lön					
Återbet AFA-försäkr		-27,0			
Exploateringsresultat	-90,5	-38,0			
Nedskrivning fordran					
S:a Jämförelsestörande poster	-111,7	-75,5			

(mkr)

Not 10 Resultat enligt	31/8 2016	31/8 2015
Balanskravet		
Årets resultat enligt resultaträkningen	318,4	146,2
<i>Balanskravsjusteringar:</i>		
reducering av samtliga realisationsvinster	-21,2	-10,5
återföring av realisationsvinster enligt undantagsmöjlighet		
återföring av realisationsförluster enligt undantagsmöjlighet		
orealiserade förluster i värdepapper		
återföring av orealiserade förluster i värdepapper	-0,5	
Årets resultat efter balanskravsjusteringar	296,7	135,7
Användning av medel från social fond	3,2	0,0
Användning av medel från avsatta medel för utsatta stadsdelar	4,7	0,0
Balanskravsresultat	304,6	135,7

Not 11 Nettoeavinster/förluster	31/8 2016	31/8 2015
Reavinst maskiner/inventarier	0,0	
Reaförlust maskiner/inventarier	0,0	
Reavinst fastigheter o övr	21,2	10,5
Reaförlust fastigheter	0,0	
Reaförlust immateriella anläggningstillgångar	0,0	
Reavinst finansiella anläggningstillgångar	0,0	
Nettoeavinster	21,2	10,5

Not 12 Försäljningar

För kommunen har försäljningar under året skett enl följande:
Finansiella AT 0,0 mkr, Fastigheter 21,7,mkr och maskiner/inventarier
0,0 mkr.

Not 13 Förändring kapitalbindning	31/8 2016	31/12 2015	Förändr
Kortfristiga fordringar	259,7	371,4	111,7
Förråd	2,4	2,2	-0,2
Exploatering	79,1	90,2	11,1
Kortfristiga skulder	-638,8	-782,2	-143,4
S:a kapitalbindning	-297,6	-318,4	-20,8

Not 14 Upplåning	31/8 2016	31/12 2015	Förändr
Kortfristig leasing	5,3	5,3	0,0
Kortfristiga lån	1 275,0	1 200,9	74,1
Långfristiga lån	7 854,6	8 897,9	-1 043,3
Långfristig leasingskuld	10,6	10,6	0,0
Övriga långfristiga skulder	2,1	2,6	-0,5
S:a upplåning	9 147,6	10 117,3	-969,7

Not 15 Immateriella tillgångar	31/8 2016	31/12 2015	
Ingående bokfört värde	7,7	15,4	
Årets inköp	0,4	0,7	
Omklassificeringar	-0,1		
Utrangeringar			
Avskrivning/nedskrivning	-3,7	-8,4	
Utgående bokfört värde	4,3	7,7	

Not 16 Mark och byggnader inkl pågående nyanläggningar	31/8 2016	31/12 2015	
Verksamhetsfastigheter	48,6	51,9	
Fastigheter för affärsverksamhet			
Publika fastigheter	861,0	886,9	
Fastighet för annan verksamhet	21,9	22,9	
Övriga fastigheter	0,1	0,1	
Markreserv	76,9	77,3	
Pågående nyanläggningar	121,8	75	
S:a mark o byggnader	1 130,3	1 114,1	

Not 17 Maskiner, Inventarier	31/8-16	31/12-15
Ingående bokfört värde	149,3	167,1
Periodens anskaffningar	18,0	19,7
Periodens avskrivningar	-21,7	-37,1
Periodens nedskrivningar	0,0	
Periodens försäljningar	0,0	-0,4
Omklassificeringar	-0,3	
Bokfört värde	145,3	149,3

Not 18 Årets förändring av inventarier, fastigheter och anläggningar	31/8-16	31/12-15
---	----------------	-----------------

Ingående bokfört värde	1 263,4	1 218,8
Nettoinvesteringar	68,6	128,9
Omklassificering	-0,3	-0,5
Försäljningar/Utrangerering	-0,5	-1,0
Reavinster		
Avskrivn/nedskrivningar	-55,6	-82,8

Bokfört värde 2016-08-31	1 275,6	1 263,4
---------------------------------	----------------	----------------

Not 19 Finansiella anläggningstillgångar	31/8-16	31/12-15
---	----------------	-----------------

Aktier, andelar, bostadsrätter

S:e kommuns Förvaltn AB	1 392,4	1 392,4
S:tlj Scince Part AB (antal 500 nom värde100:-)	0,1	
Glasberga Fastighets AB (antal 1.000 nom värde 100:-)	0,1	0,1
Sthlms regionens försäkring (antal 81 799 nom värde 100)	8,2	8,2
AB Vårljus (antal 2.555 nom värde 200:-)	0,5	0,5
Bostadsrätter	0,8	0,8
Andelar i Kommuninvest	79,7	79,7

S:a Aktier andelar bostadsrätter	1 481,8	1 481,7
---	----------------	----------------

Fordran Söderenergi AB	514,2	585,5
Långfr fordran TelgeKonc	9 864,2	10 384,8

<i>Summa långfristiga</i>	<i>10 378,4</i>	<i>10 970,3</i>
---------------------------	-----------------	-----------------

Övrigt	31,1	31,2
--------	------	------

S:a Långfristiga fordringar	10 409,5	11 001,5
------------------------------------	-----------------	-----------------

S:a Finansiella	11 891,3	12 483,2
------------------------	-----------------	-----------------

Not 20 Bidrag till statlig infrastruktur	31/8-16	31/12-15
Trafikplats Almnäs	18,2	18,7

Not 21 Fakturafordringar	31/8-16	31/12-15
Totalt fakturerat	321,5	549,5
Fakturafordringar	27,5	54,5
Därav förfallna	18,5	27,7

Nedskrivna kundfordringar har hittills under året belastat resultatet med 3,0 Mkr.

Not 22 Övriga fordringar	31/8-16	31/12-15
---------------------------------	----------------	-----------------

Stats och landstingsbidragsfordr.

AMS	0,8	0,8
Särskilda statsbidrag	18,8	13,9
Periodicerade		
EU-bidragsfordringar	1,1	0,8
S:a Stats och landstingsbidragsfordringar	20,7	15,5

Övriga kortfristiga fordringar

Förutbetalda kostnader/uppplupna	197,1	269,2
Mervärdeskatt	14,5	32,2
Utlåning utöver bolagen		
S:a Övriga kortfristiga fordringar	211,6	301,4
S:a Övriga fordringar	232,3	316,9

Not 23 Likvida medel	31/8-16	31/12-15
Nordea (kreditlimit 600 Mkr)	307,9	369,9
Kassor	0,3	0,3
S:a Likvida medel	308,2	370,2

Not 24 Social Fond	31/8-16	31/12-15
Ingående social fond	24,0	24,0
Årets förbrukning	-3,2	0,0
S:a Social fond	20,8	24,0

Not 25 Utsatta stadsdelar	31/8-16	31/12-15
IB (beslut KF §48 2014)	6,4	13,3
Årets förbrukning	-4,7	-6,9
S:a Kvarvarande medell	1,7	6,4

Not 26 Summa Eget kapital	31/8-16	31/12-15
Ingående Eget kapital	3 235,0	3 082,4
Periodens resultat	318,4	152,6
S:a Eget kapital	3 553,4	3 235,0
<i>varav:</i>		
Anläggningsskapital	4 823,2	4 389,4
Rörelsekapital	-1 269,8	-1 154,4

Not 27 Avsättningar: Pensioner och löneskatt

Redovisning av pensionsförpliktelser har skett utifrån den blandade modellen. Beslut har tagits att den ind. delen ska ske med max% fr o m 1998. Därtill har löneskatt kostnadsbokförts. Den individuella delen är redovisad under kortfristiga skulder.

Aktualiseringsgrad är 96%

	31/8-16	31/12-15
Ingående Pensionsavsättning	303,1	273,4
Pensionsutbetalningar		-8,3
Nyintjänad pension	3,1	33,4
Ränte-och basbeloppsuppräknig		4,9
Sänkn av diskonteringsräntan		
Övrigt/förändring		-0,3
S:a avsatta pensioner	306,2	303,1
Pensavsättn fört.valda via EK	21,5	19,7
Förändring	2,5	1,8
<i>varav sänkn diskranä</i>		
S:a avsättn förtroendevalda	24,0	21,5
Ingående löneskattskuld	78,7	71,1
Förtvalda via EK		
Årets löneskatteförändring	1,4	7,6
S:a avsatt löneskatt	80,1	78,7
S:a avsatta pensioner o löneskatt	410,3	403,3

Not 28 Långfristiga lån	31/8-16	31/12-15
Reverslån	2 032,0	1 533,3
Obligationslån	3 289,5	4 856,7
Oblogationslån med real ränta	1 454,4	1 429,1
Lån i utländsk valuta	1 078,7	1 078,8
S:a Långfristiga lån	7 854,6	8 897,9
Genomsnittlig ränta	2,23%	2,59
Genomsnittlig ränta exkl derivat	1,86%	1,81%
Genomsnittlig kapitalbindningstid	3,4	3,3
Genomsnittlig räntebindningstid,år inkl derivat	2,5	2,4
Genomsnittlig räntebindningstid,år exkl derivat	1,8	1,5

Not 29 Marknadsvärde swappar	31/8-16	31/12-15
Säkrad låneskuld	9 047,0	10 099,0
Marknadsvärde ränteswappar	-525,2	-639,0

Periodens räntekostnad per 2016-08-31 har varit 22,9 mkr högre jämfört med räntekostnaden exklusive ränteswappar. Uppgifterna avser finansieringen av Södertälje Kommuns hela låneportfölj, dvs inklusive Telge och den del av Söderenergi som kommunen äger.

Säkringsdokumentation per 2016-08-31

Syftet med säkringen

Den säkrade posten består av skuld på totalt 9 047 mkr med löpande förfall fram till det längsta lånets slutförfalldatum 2034-03-21. Kommunen bedömer det som mycket sannolikt att skulden kommer att refinansieras i takt med förfallen. Syftet med säkringen är att minska variabiliteten i framtida kassaflöden avseende betalning av rörlig ränta och jämna ut räntekostnaderna över åren samt att anpassa ränterisken till de regler som anges i finanspolicy som beslutats av Kommunfullmäktige. Finanspolicy anger ett intervall för genomsnittlig räntebindning som är en avvägning mellan risk och förväntad kostnad.

Säkrad risk

Den säkrade risken utgörs av variabiliteten i framtida räntebetalningar på grund av förändringar i basräntan, ofta STIBOR 3M samt av effekten av räntekurvans lutning som ger högre långräntor. Den utgörs också av valutarisk till följd av lån i annan valuta än svenska kronor.

Säkrad post

1. framtida betalningar av rörlig ränta hänförlig till den rörliga delen av upplåningen
2. utöver befintliga lån kan även prognostiserade framtida upplåningstransaktioner komma att utgöra säkrad post
3. framtida räntebetalningar i annan valuta än svenska kronor som är hänförliga till lån i Euro eller Norska kronor

Säkringsinstrument

Säkringsinstrumenten utgörs av en portfölj innehållande olika typer av räntederivat. Säkringsinstrumenten består av vanliga ränteswapar där kommunen erhåller/betalar rörlig ränta och betalar/erhåller fast ränta, men även instrument med olika typer av optionalitet inkluderas.

I de fall instrument med utställd optionalitet ingår i portföljen, kommer de inte i något fall att medföra en risk för att i förväg okända och för kommunen negativa marknadsvärdesförändringar kan komma att realiseras om motparten utnyttjar sin option. Om optionaliteten innebär att kommunen kan komma att behöva betala en fast ränta, är den fasta räntan känd i förväg.

Bedömning av säkringsförhållandets effektivitet

En utvärdering av säkringsens effektivitet kommer att göras i samband med årsbokslutet och tertialbokslut genom att jämföra de huvudsakliga villkoren för säkringsinstrumentet med de huvudsakliga villkoren för den säkrade posten. De kritiska villkoren utgörs av nominella belopp, löptid, samt räntebas. Säkringarna anses vara effektiva om säkringsinstrumentens nominella belopp netto inte överstiger säkrad posts nominella belopp samt att längsta löptid på säkringsinstrumenten inte överstiger längsta löptid på säkrad post. Bedömningen per 2016-08-31 är att säkringsförhållandet anses vara effektivt med hänvisning till ovan nämnda villkor.

Redovisning

Räntekostnaderna för derivat inom ramen för säkringsredovisning redovisas löpande i resultaträkningen som en del av kommunens räntekostnader med hänsyn tagen till periodisering av upplupen ränta. Derivat som faller utanför ramen för säkringsredovisning marknadsvärderas dessutom och redovisas till det lägsta av anskaffningsvärdet och marknadsvärdet på balansdagen. 2015-12-31 uppgick derivatskulden till 473 tkr. Per 2016-08-31 har derivatskulden minskat till 0 tkr och därför har 473 tkr återförts i resultaträkningen under perioden 2015-12-31 till 2016-08-31.

Not 30 Långfristiga skulder	31/8-16	31/12-15
Diverse långfristiga skulder	2,1	2,6
S:a långfristiga skulder	2,1	2,6

Not 31 Investeringsbidrag	31/8-16	31/12-15
Ingående bidrag	84,2	90,3
Årets upplösning	-1,9	-6,1
Nya investeringsbidrag	21,3	
S:a Investeringsbidrag	103,6	84,2

Not 32 Kortfristiga lån	31/8-16	31/12-15
Nordea företagskredit (kreditlimit 600 Mkr)		
Kortfristiga lån	1 275,0	1 200,9
Amortering tom 1 år framåt	0,0	
S:a Kortfristiga lån	1 275,0	1 200,9

Not 33 Kortfristiga skulder	31/8-16	31/12-15
Förutbetalda intäkter, upplupna kostnader	122,5	148,4
Leverantörsfakturor	72,1	94,0
Prelskatt, arbetsgivaravgifter	139,5	141,1
Skattekonto hos Skatteverket	3,9	2,4
Allmän Kommunalskatteskuld	0,0	17,7
Retroaktiva löner	14,3	8,1
Semesterskuld (exkl PO)	66,0	116,6
Ej kompenserad övertid (exkl PO)	3,8	3,6
Upplupna pensioner	65,9	96,5
Upplupen löneskatt pensioner	16,0	23,4
Periodiserade räntekostnader	47,3	44,6
Statliga projektmedel	51,1	43,3
Periodicerad Flyktingschablon	34,2	40,3
Infrastrukturbidrag		
Övrigt	2,1	2,2
S:a Kortfristiga skulder	638,7	782,2
Semesterskuld inkl PO 91,3 Mkr, övertid inkl Po 5,3		

Not 34 Ställda panter och ansvarsförbindelser	31/8-16	31/12-15
Pensioner		
Beräknad pensionsskuld upparbetad tom 31/12 1997	1 541,3	1 589,7
<i>Årets förändring</i>	<i>-37,1</i>	<i>-48,4</i>
<i>Sänkn av diskonteringsräntan</i>		
Utgående beräknad avsättning	1 504,2	1 541,3
Ingående beräknad löneskatt	373,9	385,7
<i>Årets förändring</i>	<i>-9,0</i>	<i>-11,8</i>
Utgående beräknad löneskatt	364,9	373,9
Avsättn pens förtrvalda inkl l-skatt	6,8	6,8
<i>Årets förändring</i>	<i>0,5</i>	<i>0,0</i>
Utgående pensioner politiker inkl löneskatt	7,3	6,8
Ansvarsförbindelse Södertörns Brand- försvarsförbund inkl löneskatt	31,1	32,1
Pensionsutfästelse inkl löneskatt, avser 1 person	0,3	0,8

Prognos 2016 (Mkr)

Nämnd	Budget per 31 augusti	Progn budg- avvikelse per aug	%-uell budget- avvikelse	Ksk's prognos budgetavvikelse efter förslag till kommande KS
Järna kommunalnämnd	-178,4	-0,6	-0,3%	0,0
Hölö-Mörkö kommunalnämnd	-86,8	1,1	1,3%	0,9
Vårdinge-Mölnbo kommunalnämnd	-42,2	1,4	3,3%	0,9
Enhörna kommunalnämnd	-63,4	0,4	0,7%	0,4
Arbetslivsnämnd	-151,5	12,8	8,4%	12,8
Omsorgsnämnd	-711,3	-5,3	-0,7%	-5,3
Socialnämnd	-689,1	-36,7	-5,3%	-36,7
Äldreomsorgsnämnd	-585,2	6,5	1,1%	6,5
Överförmyndarnämnd	-9,5	0,5	5,2%	0,5
Utbildningsnämnd	-2 018,0	3,6	0,0%	0,0
Kultur- och fritidsnämnd	-199,9	-0,4	-0,2%	-0,4
Stadsbyggnadsnämnd	-13,4	0,0	0,0%	0,0
Miljönämnd	-11,6	0,3	2,6%	0,3
Teknisk nämnd	-86,9	1,5	1,7%	2,8
KS/kommunstyrelsens kontor	-258,0	3,3	1,3%	3,3
KS/politisk ledning	-70,0	-1,6	-2,3%	-1,6
Revision	-2,2	0,0	0,0%	0,0
Summa nämnder	-5 177,5	-13,1	-0,3%	-15,6
Centrala poster	5 303,4	154,5	2,9%	154,5
Summa budgeterat resultat, inklusive jämförelsestörande poster	125,8	141,3		138,9

Budgeterat resultat exklusive jmf. störande poster 75,8

Progn resultat 2016 enl aug uppföljn 264,7

Reavinster -40,0

Expl.vinster -125,0

Extra stb för flyktingmottagning -56,0

Utdelning från våra bolag -8,0

Progn resultat exkl jmf störande poster 35,7

Bilaga 3

Nämndernas rapporter

(Finns tillgängliga på stadskansliet)

UPPFÖLJNING AV LÅNE- OCH BORGENS RAMAR [Mkr]

Kommunkoncernen	Ram	Utnyttjat	Kvar att utnyttja
Södertälje kommun	1 488,7	1 302,7	697,3
varav Syvab	147,2	147,2	0,0
varav Söderenergi AB	1 302,0	1 116,3	185,7
varav Täljehallen AB	31,0	31,0	0,0
varav övrig kommunal borgen	8,4	8,2	0,2
SKF- koncernen	13 000,0	10 611,9	2 388,1
varav verksamhetslokaler	4 845,0	4 200,8	644,2
varav bostadsbolagen	3 400,0	2 526,1	873,9
varav övriga SKF koncernen	4 755,0	3 885,0	870,0
Total	14 488,7	11 914,7	3 085,3

LEASING [Mkr]

Leasingavtal	Beslutat belopp	Utnyttjat belopp
Finansiell billeasing	50	26,8

UTLÅNING TILL SKF KONCERNEN PER BOLAG [Mkr]

Bolag	16-08-31	15-12-31
Telge Fastigheter	-3 777	-3 773
Telge Bostäder	-1 853	-2 135
Telge Hovsjö	-461	-455
Telge Brandalsund	-80	-104
Luna	-501	-496
Maren	-405	-395
Södertälje Hamn	-141	-153
Telge Almnäs	1	1
Telge Energi	83	105
Telge Hamn	-151	-152
Telge Inköp	5	8
Telge Kraft	-49	3
Telge Krafthandel	11	15
Telge AB	-459	-458
Telge Nät	-1 718	-2 014
Telge Tillväxt i S-tälje	-2	-3
Tom Tits	3	10
Telge Återvinning	4	-9
Telge Miljöteknik	0	0
Södertälje Förvaltnings	-376	-381
Total	-9 864	-10 385

BORGEN TILL TELGE AB UTÖVER UTLÅNING [Mkr]

	16-08-31	2015-12-31
Telge Kraft	632	804
Telge Återvinning	75	75
pensionsutfästelser	40	39
övriga	1	1

Bilaga 5

Uppföljning av kommunfullmäktiges mål och inriktning– delårsbokslut per den 31 augusti 2016

Verksamhetsområde

Ekologisk, ekonomisk och social hållbarhet
Utbildning
Näringsliv och högskola
Arbete och försörjning
Omsorg om barn ungdomar och vuxna
Verksamhet för personer med funktionsnedsättning
Äldreomsorg
Kultur- och fritid
Samhällsbyggnad och offentlig miljö

Läge

OK
OK
OK
OK
Har brister
OK
OK
OK
OK

Sammanfattande lägesbedömning för verksamhetsmålen: OK

Ekologisk, ekonomisk och social hållbarhet

KF-mål 1

Kommunkoncernen ska bli fossilbränslefri

Uppföljning: (KS, TN, Telge)

Målindikatorer:

Andel miljöbilar samt elfordon i organisationen

Uppföljning:

Andelen miljöbilar för personbilar är idag 18,4% i organisationen att jämföra med förra året då den låg på cirka 7 procent (statistik från Miljöfordon Syd augusti 2016). Målet är högt prioriterat och centralt för att organisationen ska bli en fossilbränslefri organisation 2020 Andelen förnyelsebart bränsle i organisationen.

Andelen förnyelsebart bränsle i organisationen.

Uppföljning:

Andelen förnyelsebart drivmedel är idag ca 35 % av totalt köpt drivmedel. Förra året låg den på totalt ca 10%. HVO och 50% förnyelsebart drivmedel (tallolja) i Evolution Diesel står för detta. Målet är högt prioriterat och centralt för att organisationen ska bli fossilbränslefri 2020. En viktig del för omställningen har varit och är att organisationen köper in HVO som är 100 % förnyelsebart och släpper ut ca 88 % koldioxid.

Energieffektivisering i organisationen med 2% per år inom bebyggelse, transporter, gatubelysning och idrottsanläggningar

Uppföljning:

Energibesparingar började mätas 2006 och det går mycket bra, hittills har energianvändningen minskat med ca 40 % sedan 2006 per kvadratmeter i hela fastighetsbeståndet. Även 2016 går det bra, målet på 2 % kommer att nås med god marginal.

Nedan följer några exempel på energieffektivisering i organisationen:

Fastigheten Turkosen

Renovering av fastigheten Turkosen med 50 lägenheter pågår. Fastigheten med renoveras enligt Telge Bostäders fempunktsprogram där klimatskal, värmeåtervinning av frånluft, samt kranar åtgärdas. Därtill installeras individuell varmvattenmätning och temperaturgivare i varje lägenhet. Energiberäkningen visar att energianvändningen i fastigheten ska minska från nuvarande 166 kWh/m² till cirka 80 kWh/m².

Solceller i kvarteret Lampan

På kvarteret Lampan har en solcellsanläggning installerats i maj 2016. Anläggningen beräknas ge omkring 75 000 kWh el som i första hand kommer att användas för att täcka behovet av driftel, det vill säga belysning, ventilation, pumpar i fastigheten.

Driftoptimering

Telge Bostäder har installerat inomhustemperaturgivare (innegivare) i delar av beståndet. Med denna information har värmekurvor manuellt kunnat justeras för att undvika övertemperaturen och därigenom minskat energianvändningen.

Samma mål finns i miljönämndens verksamhetsplan. Mätetalet följs upp vid årets slut. Många ärenden pågår och har en bit kvar till beslut. Handläggarna bedömer att andelen kretsloppslösningar är ungefär lika stor som förra året. År 2015 var andelen kretsloppslösningar 35 procent av det totala antalet tillstånd.

Lägesbedömning i bokslutet 2016 för målet: Ok

Åtgärder för att förbättra målpuppfyllelsen:

KF-mål 2

Andelen kretsloppslösningar av totalantalet beviljade tillstånd för enskilda avlopp ska öka

Uppföljning: (MN)

Målet återfinns i miljönämndens verksamhetsplan. Mätetalet följs upp vid årets slut. Många ärenden pågår och är ännu inte beslutade men bedömningen är att andelen kretsloppslösningar är ungefär lika stor som förra året. År 2015 var andelen kretsloppslösningar 35 procent av det totala antalet tillstånd.

Lägesbedömning i bokslutet 2016 för målet: Ok

Åtgärder för att förbättra målpuppfyllelsen:

Uppföljning av Inriktning i Mål och budget

- 1. Kommunen ska aktivt verka för omställning till ett kretsloppsanpassat och långsiktigt hållbart vatten- och avloppssystem. Våtmarker och lokal hantering av avlopp ska öka i omfattning. Återföringen av näring till odlingsmark i det lokala jordbruket ska öka successivt genom att fler ansluts till det etablerade systemet för detta. Även vid nybyggnation och större renoveringar ska alternativa lösningar övervägas. Antalet bristfälliga enskilda eller små avloppsanläggningar ska minska.*

Uppföljning: (MN)

Miljönämnden bedriver kontinuerligt tillsyn och prövning av enskilda avloppsanläggningar där miljöbalkens krav och förväntning kring kretslopp och resurshushållning tillämpas. Allt fler enskilda avlopp med källsortering av toalettavfall byggs i kommunen. I processen med den nya VA-planen förs diskussioner om hur kommunen kan agera mer aktivt för att inom allmänna VA-anläggningar göra det möjligt att återföra källsorterat svartvatten/klosettavfall till odling.

KF-mål 3

Kommunen ska öka skyddet av värdefull natur.

Uppföljning: (MN)

Miljönämndens verksamhetsplan innehåller målet att vid slutet av 2016 ska andelen skyddad natur i kommunen ha ökat. Brandalsunds naturreservat har tillkommit under våren 2016.

Lägesbedömning i bokslutet 2016 för målet: Ok

Åtgärder för att förbättra måluppfyllelsen:

Uppföljning av Inriktning i Mål och budget

1. *Naturvärden ska bevaras och utvecklas. Kommunen ska vårda befintliga skyddade områden och inrätta skydd för andra värdefulla naturområden, samt på olika sätt ta vara på betydelsefulla biotoper och tätortsnära rekreativsområden. Betande djur är ett viktigt inslag för att upprätthålla kommunens ängs- och hagmarker. Kommunen ska ta initiativ för att främja att kommuninvånarna besöker naturen och att naturen används som pedagogisk resurs.*

Uppföljning: (MN)

Naturcentrum har påbörjat att ställa i ordning det nya naturreservatet Brandalsund. I Farstanäs naturreservat pågår åtgärder för att utöka betsmarkerna, och en skötselplan för reservatet är på gång. Det har anordnats en naturguidning i Brandalsund och en fladdermusguidning i Lina naturreservat. Naturskolan har hittills i år haft 54 klassbesök med sammanlagt 1350 deltagare. I augusti och september anordnade Naturskolan utbildningsdagar för lärare om friluftsliv som var mycket uppskattade.

KF-mål 4

Kommunens inköp av ekologiska och lokalproducerade livsmedel ska öka.

(Andelen inköpta ekologiska livsmedel uppgick 2014 till 4,3 procent)

Uppföljning: (UN/kostenheten)

Andelen inköpta ekologiska livsmedel under perioden 1 januari – 31 augusti uppgick till 55 procent.

Frukt och Grönt inkl potatis	53 procent (52 procent dec 2015)
Kolonial	61 procent (58 procent dec 2015)
Färskt och fryst kött	42 procent (43 procent dec 2015)
Fryst fisk	58 procent (79 procent dec 2015)
Mjölkprodukter	78 procent (77 procent dec 2015)
Ägg	94 procent (91 procent dec 2015)

Delårsresultatet visar totalt sett på en sänkning med 1 procent jämfört med 2015 då 56 procent av de totala livsmedelsinköpen var ekologiskt producerade produkter. Kommunens grossist har aviserat prishöjningar under hösten vilket ger mindre marginaler att handla in ekologiska livsmedel som generellt ligger högre i prisnivå än icke ekologiska.

Lägesbedömning i bokslutet 2016 för målet: **Ok**,

Åtgärder för att förbättra måluppfyllelsen:

Under hösten kommer täta uppföljningar med vidtagna återgångar genomföras i hela måltidsorganisationen utifrån uppsatt ekologiskt mål för att bevaka ekonomisk effektivitet kopplat till målet.

Uppföljning av Inriktning i Mål och budget

1. *Södertälje kännetecknas mer och mer som en plats med hållbar kost- och matproduktion. Incitamenten för ekologisk odling ska öka genom att öka andelen inköp av ekologiska livsmedel och genom att ekologisk matproduktion tas upp i den pedagogiska verksamheten. Köttkonsumtionen ska minska i kommunens verksamheter. I upphandlingen av kött ska kommunen ställa krav på att djurhållningen är förenlig med svensk djurskyddslagstiftning.*

Uppföljning: (UN/kostenheten)

Andelen inköpt svenskt kött under perioden 1 januari – 31 augusti uppgick till 82 procent. Köttkonsumtionen per inskriven elev och dag uppgick till 52,2 g under samma period.

Kommunen ligger bland de främsta i landet vad gäller att inhandla kött förenligt med svensk lagstiftning tack vare att man arbetar utifrån "Östersjövänlig mat"- konceptet. Detta kommer kommunens måltidsverksamheter fortsätta med. Kommunen arbetar vidare med sitt arbete med hållbar mat- och kostproduktion i projekt MatLust - en del i uppbyggnaden av Hållbara livsmedelsspåret i Södertälje Science Park. Syftet med projektet är att stötta

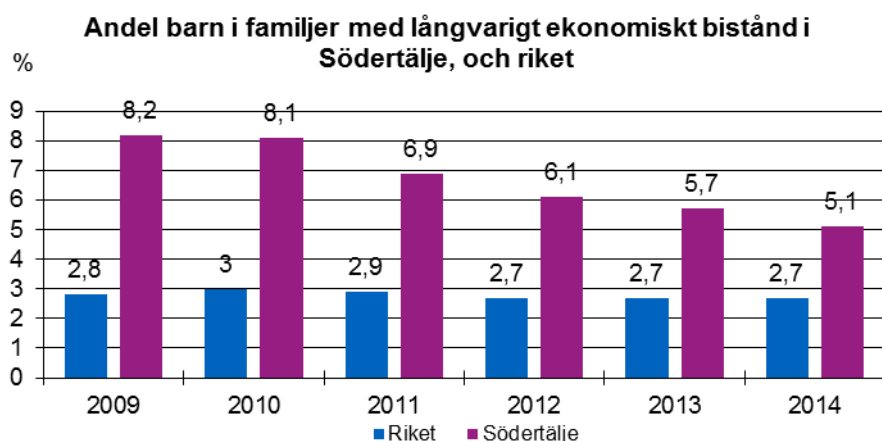
små och medelstora livsmedelsföretag genom att bland annat utveckla befintliga livsmedel inom ramen för "Östersjövänlig mat"-konceptet eller att ta fram nya produkter som sedan kan användas i våra verksamheter.

KF-mål 5

Andelen barn i ekonomiskt utsatta familjer och barn i familjer med långvarigt ekonomiskt bistånd ska minska. (barnfattigdom)

Uppföljning: (KS)

Andelen barn som lever i ekonomisk utsatthet är hög i Södertälje jämfört med riket, men den långsiktiga trenden är svagt positiv sedan 2009. För att minska den faktiska ekonomiska utsattheten och långvarigt biståndsberoende krävs åtgärder för att öka arbetsmarknadsdeltagande och minska utanförskap i utsatta grupper.

Lägesbedömning i bokslutet 2016 för målet: **Ok**

Åtgärder för att förbättra måluppfyllelsen:

Uppföljning av inriktning i Mål och budget:

1. Folkhälsoarbetet ska förstärkas genom att det nyligen antagna folkhälsoprogrammet börjar genomföras. Barnperspektivet är prioriterat och ska genomföra arbetet i kommunen. Psykisk ohälsa bland barn och unga är ett utbrett samhällsproblem som behöver prioriteras. Fattigdom, utanförskap och otrygghet är faktorer som ökar risk för sämre psykisk och fysisk hälsa. Samverkan mellan kommunal och landstingsdriven verksamhet fortsätter och utökas under 2016 och arbetet med folkhälsoprogrammet ska följas regelbundet. Det är också viktigt att arbetet sker tvärssektoriellt.

Uppföljning:

Statistiken som ligger till grund för barnbokslutet levereras i september. Barnbokslutet kommer sammanställas och lämnas till Kommunstyrelsen under oktober månad.

KF-mål 6

Människors upplevda trygghet ska öka

Uppföljning: (KS)

Följs upp via SCB medborgarundersökning våren 2017.

Uppföljning av Inriktning i Mål och budget

1. Kommunen ska fortsätta sin framgångsrika samverkan med andra myndigheter för att minska brottsligheten och öka tryggheten i Södertälje. Stor vikt läggs vid arbetet inom chefsområdet, som är det operativa myndighetssamarbetet mellan kommunen, polisen och räddningstjänsten.

Brottsförebyggande rådet har en viktig funktion att komplettera chefsamrådets arbete genom att vara en motor i kommunens samarbete med civilsamhället.

Uppföljning: (KS)

Chefssamrådet är alltså det strategiska forum där man tillsammans utarbetar hur det fortsatta samverkansarbetet ska formas och utföras. Det formaliserade samverkansavtalet löper t.o.m. årsskiftet och kommer att ersättas med en samverkansöverenskommelse som träder i kraft 2017-01-01. På operativ nivå finns det s.k. "måndagsmötet" där representanter för polis, räddningstjänst och kommun träffas på veckobasis. Detta forum är ständigt under utveckling. Ytterligare ett operativt forum har skapats med samverkan mellan Säkerhetsavdelningen, Södertälje kommuns Kontaktcenter och räddningstjänsten. Kommunen, polisen och brandförsvaret har förlängt avtal och förvaltning av databasen "gemensam lägesbild" fram t.o.m. oktober 2017. Under hösten 2016 ska databasen utvärderas i syfte att ta reda på om databasen än mer kan fungera som ett analysverktyg och prognosverktyg.

Figur 1

Jämförelse mellan inrapporterade händelser i centrum till 2015/2016 till systemet Gemensamlägesbild. Minskning framför allt av antalet narkotikabrott (mått på polisen aktivitet) viss minskning av antal misshandlar och rån.

Telge/Maren 2016

Brand	7st
vara av 1 st i fordon	
Inbrott	1 st
Misshandel	51 st
Narkotikabrott	88 st
Rån	7st
Fordonstillgrepp	6 st
Våld i hemmet	3 st
Kriminalitet ungdom	3 st
Missbruk ungdom	0 st
Totalt händelser	180

Telge/Maren 2015

Brand	4 st
vara av 1 st i fordon	
Inbrott	2 st
Misshandel	102 st
Narkotikabrott	182
Rån	13 st
Fordonstillgrepp	14 st
Våld i hemmet	3 st
Kriminalitet ungdom	5 st
Missbruk ungdom	11 st
Totalt händelser	329

Lägesbedömning i bokslutet 2016 för målet: *Ok*

KF-mål 7

Människors upplevda inflytande (information, kontakt, påverkan, förtroende) i kommunen ska öka.

Uppföljning: (KS)

Följs upp via SCB medborgarundersökning våren 2017.

Demokratiberedningen har under 2016 tagit fram en strategi för ökad medborgardialog. Strategin pekar på behovet av att nämnder och kontor i större utsträckning använder sig av medborgardialoger, detta för att säkerställa en högre nivå av inflytande och påverkan från kommuninvånarna. Strategin förväntas efter remissförfarande beslutas av kommunstyrelsen under vintern 2016/2017.

Uppföljning av övriga inriktningar i Mål och budget för området ekologisk, ekonomisk och social hållbarhet

1. *Kommunen ska underlätta för medborgare, verksamheter och företag att göra hållbara miljöval. Inom skola och förskola ska arbetet fortsätta med perspektivet om hållbarhet, både i lärandet och omsatt i handling.*

Uppföljning: (MN/UN/KS)

Miljökontoret har i samverkan med hållbarhetsavdelningen tagit fram webbportalen Hållbara kartan, som lanserades i juni 2016. Portalen innehåller information om kommunens hållbarhetsarbete, länkar till andra aktörer i samhället och en klickbar karta. Via hållbara kartan går det att hitta vägen till naturområden, återvinningsstationer, rekreationsområden och mycket mer som behövs för att leva och verka hållbart.

Ett av de grundläggande värdena inom förskola och skola är att verksamheten ska stå för och förmedla en respekt för den gemensamma miljön. Det ska finnas ett ämnesövergripande miljöperspektiv där barn och elever får kunskap om hur samhällets funktioner och sättet att leva och arbeta kan anpassas för att skapa en hållbar utveckling. Denna värdegrund tar sig delvis olika uttryck beroende på vilken verksamhet det rör sig om. Inom förskolan är det naturligt att vara ute i skog och natur för att lära sig om och respektera växt- och djurliv. Inte sällan intresserar sig barnen särskilt för något eller några djur och då kan detta bli utgångspunkten i förskolans projekterande. Södertälje har Sveriges första ReMida-center där överblivet eller återvunnet material får nytt liv i barnens utforskande, lek och skapande. Återbruk av material har överlag fått ett större genomslag i Södertäljes förskolor de senaste åren och tanken är att detta ska utvecklas ytterligare, bland annat genom att sprida kunskap om ReMida till fler förskolor. Flera förskolor och även grundskolor är Grön Flagg-certifierade och då arbetar man särskilt med exempelvis återvinning, sophantering eller plantering efter riktlinjer som stiftelsen Håll Sverige Rent utarbetat. Inom grund- och gymnasieskolan ingår ju sedan miljöperspektivet och kunskaper om exempelvis kretslopp, kemikalier, klimat m.m. inom ramen för ordinarie undervisning inom särskilt de samhälls- och naturorienterade ämnena. Då all matlagning inom förskola och skola sedan organiseras under Kostenheten har ett samlat grepp och en styrning kring ekologiska livsmedel och matsvinn varit möjlig. Detta bidrar i allra högsta grad till en hållbar utveckling och bidrar till barns och elevers medvetenhet.

-
2. *En kemikalieplan för en giftfri vardagsmiljö ska tas fram, vilken omfattar förvaltningen och bolagen. Åtgärder ska genomföras under perioden för att bidra till en giftfri vardag för barn och unga inom förskola och skola. Kommunen ska bidra till en minskad användning av farliga kemikalier.*

Uppföljning: (MN/UN)

Under våren har tillsyn om användningen av kemikalier på ca 40 förskolor i projektet Kemikaliefri förskola gjorts. På senare år har medvetenheten om gifter och kemikalier ökat inom förskola och skola. Finns det ekologiska och miljövänliga alternativ så är det dessa som köps in. På Kostenheten, som inhandlar och tillagar livsmedel på förskola och skola, är medvetenheten om hållbar utveckling stor.

Inom förskolan ska alla enheter jobba efter Naturvårdsverkets checklista för en giftfri förskola. I denna checklista finns 13 punkter som enkelt minskar gifterna i verksamheten. Bland annat ska gammal elektronik (trasiga datorer, mobiltelefoner m.m.) inte användas i barnens lek på förskolan och förskolan ska inte ta emot lekmaterial från ex. föräldrar då det inte kan säkerställas vad som finns i detta material. Allt material som ReMida skickar ut till förskolorna ska också vara säkrade ur ett kemikalieperspektiv. Förskolan ska annars sanera miljöerna i takt med att material behöver bytas ut och alltså inte rensa och slänga sådant som är fräscht, exempelvis madrasser, då det är förenat med stora kostnader. Material i plast ska undvikas när det gäller lekmaterial och kravställas vid upphandling av lekmaterial. Det är i damm som ohälsosamma partiklar samlas och därför medvetandegöra vikten av god städning för en giftfri miljö. Inom kort ska ett nytt städavtal upphandlas i kommunen och för att säkerställa detta ur ett skol- och förskoleperspektiv finns både en förskolechef och en rektor med i den arbetsgrupp som förbereder upphandlingen.

-
3. *Kommunen ska arbeta aktivt med de åtgärder som Vattenmyndigheten fastställer i sitt åtgärdsprogram och som syftar till att uppnå god status i kommunens vattenförekomster. Arbete pågår med en kommunal vattenplan som ska antas under perioden. Vattenplanen blir det samlande dokumentet för kommunens planering och uppföljning av åtgärder enligt vattendirektivet.*

Uppföljning: (MN)

Arbetet med en kommunal vattenplan fortskrider och planen beräknas att bli antagen senast 2017. Miljönämnden har samordningsansvar för vattenplanen. Under 2016 har miljönämnden fått statligt LOVA-bidrag för vattenvårdsprojektet Förbättra Måsnarens status. Det är ett projekt som löper under 2016-2018 med syfte att identifiera och genomföra lämpliga vattenvårdsåtgärder för den tätortsnära sjön Måsnaren

4. *Arbetet med Fairtrade City ska utvecklas som en del av hållbarhetsarbetet internt och externt, och även tas tillvara i marknadsföring av platsen Södertälje.*

Uppföljning: (UN/kostenheten/KS)

Januari – Augusti 2016	Endast Kostenheten (UK)
Bananer (%)	77,6 % (78,1 2015)
Kaffe (%)	97,2 % (99 2015)
Te (%)	56,9% (65,8 2015)
Kakao (%)	100 % (95,5 2015)

I verksamheten finns som mål att allt kaffe, te, kakao och bananer ska vara Fairtradecertifierade till 100 procent under 2017. Tillgång på Fairtrade/Ekologiska bananer är i dagsläget begränsad hos vår grossist. Te uppnås inte till hundra procent på grund av att det finns produkter inom ramavtalet som inte uppnår Fairtradecertifieringskrav.

5. *Folkhälsoarbetet ska förstärkas genom att det nyligen antagna folkhälsoprogrammet börjar genomföras. Barnperspektivet är prioriterat och ska genomsyra arbetet i kommunen. Psykisk ohälsa bland barn och unga är ett utbrett samhällsproblem som behöver prioriteras. Fattigdom, utanförskap och otrygghet är faktorer som ökar risk för sämre psykisk och fysisk hälsa. Samverkan mellan kommunal och landstingsdriven verksamhet fortsätter och utökas under 2016 och arbetet med folkhälsoprogrammet ska följas regelbundet. Det är också viktigt att arbetet sker tvärsektoriellt.*

Uppföljning: (KS/SN)

Arbetet med att etablera en familjecentral i Ronna är under hösten i ett intensivt uppstartsskede. Under året har initiativet haft svårigheter att finna både lämplig lokal samt samarbetspartner från landstinget. En stor del av arbetet kommer att ske utifrån uppsökande verksamhet, en framgångsrik metod med hembesöksprogram som använts i Rinkeby. De nya förutsättningarna har medfört ökade investeringskostnader vilket kommer att medföra en tilläggsansökan om ytterligare medel för att kunna genomföra familjecentralskonceptet. Under hösten förbereds det för verksamhet även i Hovsjö.

Utbildningskontoret beviljades i april månad totalt 6 mkr för en social investering för riktade insatser i skolan (Ronna Lina Wasa grundskolor). Investeringen syftar till att med stöd från ungdomscoacher i ett tidigt skede bryta negativ utveckling för ungdomar i riskzonen. Arbetet kommer ske i ett nära samarbete med Social och omsorgskontoret och startar höstterminen 2016.

6. *Arbetet mot våld i nära relationer är fortsatt prioriterat, särskilt mäns våld mot kvinnor och hedersrelaterat våld. En ny handlingsplan ska antas under första halvåret 2016.*

Uppföljning: (KS/SN)

Handlingsplanen mot våld i nära relationer och hedersrelaterat våld och förtryck ska upp för beslut i kommunstyrelsen och kommunfullmäktige hösten 2016.

Lägesbedömning sammantaget för området Ekologisk, ekonomisk och social hållbarhet: OK

Utbildning

KF-mål 1

Resultaten i förskolan och skolan ska förbättras.

Nämndens styrtal: *Andel barn i förskolan som når målen som finns för respektive kunskapsområde*

Uppföljning: (UN, KDN)

	2012	2013	2014	2015	2016
Språkutveckling	84,6	88,7	86,2	87,5	90,1
Lek och samspel	86,5	90,7	89,5	90,1	93,6
Naturvetenskap och teknik	80,7	84,3	84,8	87,3	92,1
Matematik	87,3	88,1	86,9	89,4	91,0

Inom de prioriterade kunskapsområdena har resultaten för andra året i rad förbättrats inom samtliga områden. För år 2016 ligger måluppfyllelsen i samtliga områden för första gången över 90 procent. Förståelsen för att journalerna, som tillsammans med den pedagogiska dokumentationen, är verktyg för att utveckla verksamheten fortsätter att öka. Det är en uppföljning som visar vad respektive förskola behöver fokusera på för att erbjuda en verksamhet som bättre möter upp barnens behov och som bidrar till ett ökat lärande och därmed en ökad måluppfyllelse. Störst resultatförbättring de senaste åren uppvisas inom naturvetenskap och teknik. Bakom detta ligger en långsiktig och medveten kompetensutveckling, bland annat i samarbete med Tom Tits Experiment och genom interna nätverk.

Det systematiska kvalitetsarbetet fortsätter befästas i verksamheten. Tack vare satsningen på centrala ateljéristor och pedagogistor har nu samtliga förskoleområden i kommunen ett väl fungerande och eget dokumentationsverktyg. En del i det fortsatta utvecklingsarbetet är att dessa verktyg förändras eller justeras utifrån vad som är aktuellt inför varje nytt år. Kopplingen till förbättrings- och utvecklingsområden i dokumentationsverktygen blir allt tydligare. Det är mycket glädjande eftersom en framgångsfaktor i ett väl fungerande kvalitetsarbete är att de olika delarna hänger ihop. Det ger en tydlighet i hela organisationen och det gynnar förståelsen för det utvecklingsarbete som ska genomföras. Även förskolans gemensamma verksamhetsidé bidrar till att denna förståelse ökar. Arbetet med pedagogiska miljöer och ateljékultur har fortsatt under året som varit men kommer framöver att lyftas som ett gemensamt förbättringsområde.

Lägesbedömning i bokslutet 2016 för målet: Ok

Åtgärder för att förbättra måluppfyllelsen:

Under nästkommande år kommer fokus fortsatt att ligga på förskolans relation till familjerna. Utöver detta införs ett förbättringsområde kring förskolans pedagogiska miljöer. Nedan sammanfattas en kombination av insatser utifrån förskolans förbättringsområden och utvecklingsområden.

- De framtagna riktlinjerna för samverkan med hemmet ska introduceras och förankras, både hos medarbetare och hos vårdnadshavare, och även följas upp.
- Alla förskoleområden ska fortsätta utveckla grupputvecklingssamtalen (vårdnadshavare i mindre grupper) som forum för samråd. Fokus ska vara förskolans uppdrag och mål, det kollektiva lärandet och förskolan som en demokratisk mötesplats. Vårdnadshavare ska utifrån förskolans normer och värden bättre kunna stödja sina barn i deras utveckling, och även kunna stödja varandra.
- Gemensamma riktlinjer för inskolning ska tas fram för att öka likvärdigheten i vårdnadshavares och barns första kontakt med förskolan. Andra möjligheter till gemensamma riktlinjer för ökad likvärdighet ska under året ses över.
- Gemensamma riktlinjer för vilket material som ska finnas som grund i förskolornas pedagogiska miljöer tas fram och implementeras.
- Arbetet med att konkretisera förskolans gemensamma verksamhetsidé fortsätter. Under 2016 har samtliga medarbetare inom förskolan fått bidra med egna tankar om vad verksamhetsidén och kopplingen till Reggio Emilia betyder för just deras verksamhet. Detta för att konkretiseringen ska bli Södertäljespecifik.

- Förskollärare med särskilt utvecklingsuppdrag fortsätter med sitt praktiska utvecklingsarbete. Årets fokus kommer att vara den gemensamma verksamhetsidén samt hur förskolan på ett bättre sätt kan involvera familjerna i verksamheten.
- Förskolans centrala pedagoger och centrala ateljéer fortsätter med sitt uppdrag att särskilt utveckla gemensamma strategier för pedagogisk dokumentation samt att utveckla ateljékulturen i verksamheten. Centrala pedagoger och ateljéer kommer under läsåret 16/17 att omfördelas till andra förskoleområden.
- Minst ett arbetslag från samtliga förskoleområden (15 förskolor) ska delta i en utbildning kring språk- och kunskapsutvecklande arbetssätt ur ett flerspråkighetsperspektiv.
- Verksamhetschefen initierar, tillsammans med grundskolans verksamhetschef, ett förbättringsarbete för att stärka övergången från förskola till skola.

Nämndens styrtalet: Elever i årskurs 9, meritvärde, alla kommunala skolor

Uppföljning: (UN, KDN)

Elever i årskurs 9, meritvärde, alla kommunala skolor

	Meritvärde alla elever	Meritvärde flickor	Meritvärde pojkar
2013	205,3	218,3	193,7
2014	211,2	221,8	201,8
2015	213,4	221,7	204,6
2016	218,3	227,6	209,1

För sjätte året i rad har meritvärdet i Södertäljes kommunala grundskolor förbättrats. År 2016 var meritvärdet 218,3 poäng, vilket ska jämföras med 213,4 poäng föregående år. Under några år minskade skillnaden mellan flickors och pojkars resultat men det senaste året har flickorna förbättrat sitt resultat något lite mer än pojkarna. Nu skiljer det 18,5 poäng jämfört med föregående års 17,1 poäng. Skillnaden mellan könen är dock fortfarande mindre än vad det var 2013 och 2014.

Under flera år har andelen elever med minst godkänt i de 16 obligatoriska ämnena ökat, och så även i år. Det senaste läsåret ökade måluppfyllelsen från 70 procent till 72 procent. Sett till den senaste treårsperioden har flickorna förbättrat måluppfyllelsen från 69 procent till 73 procent. Motsvarande period har pojkarna gått från 64 procent till 71 procent. I likhet med resultatutvecklingen i meritpoäng innebär det att pojkarnas resultatförbättring varit större än flickornas de senaste åren.

Behörighet för fortsatta studier, alla kommunala skolor

	Andel behöriga för högskoleförberedande program			Andel behöriga för yrkesprogram			Andel elever som inte är behöriga för vare sig högskoleförberedande program eller yrkesprogram		
	Totalt	Flickor	Pojkar	Totalt	Flickor	Pojkar	Totalt	Flickor	Pojkar
2012	74,8	75,8	73,7	76,1	76,9	75,3	23,9	23,1	24,7
2013	75,9	78,1	73,8	78,5	80,2	76,9	21,5	19,8	23,1
2014	78,8	81,1	76,8	82,0	82,8	81,3	18,0	17,2	18,7
2015	78,7	77,8	79,6	78,8	78,1	79,6	21,2	21,9	20,4
2016	79,4	79,9	79,0	80,5	80,6	80,3	19,5	19,4	19,7

Efter flera år av förbättrade resultat när det gäller behörighet uppvisade år 2015 en försämrad måluppfyllelse. Det var även det första året som pojkar hade högre behörighet än flickor. År 2016 har dock behörigheten återigen ökat, både vad det gäller högskoleförberedande program och yrkesprogram. Flickorna har återigen högre behörighet än pojkarna, även om skillnaden glädjande nog är mycket liten.

De fortsatta resultatförbättringarna inom grundskolan är ett resultat av det målmedvetna systematiska kvalitetsarbetet som bedrivs. Det ger bland annat fokus på rätt saker, en tydlighet i de gemensamma utvecklingsfrågorna samt återkommande resultatuppföljningar. Vid resultatuppföljningen HT15 framkom t.ex. att andelen elever som riskerade att bli obehöriga till gymnasiet ökade. Under VT16 genomfördes därför ett intensivt arbete på samtliga skolor och detta gav resultat. Individuella handlingsplaner utarbetades och följdes noggrant upp med respektive elev och dennes vårdnadshavare. Exempel på åtgärder som vidtogs är extra och anpassad undervisning, koncentrationsläsning i vissa ämnen, läxhjälp och lovskola m.m.

Trots stora insatser och återkommande resultatförbättringar är dock närmare en femtedel av eleverna i årskurs 9 inte behöriga till gymnasieskolans nationella program. Måluppfyllelsen i svenska som andraspråk är fortsatt låg likväl som i engelska. Utbildningskontoret behöver vidta fortsatta åtgärder för att stärka förutsättningarna för de elever som har svårast att nå målen och detta särskilt när det gäller läs-, skriv- och matematikutveckling i årskurs F-3 och 6-9.

Lägesbedömning i bokslutet 2016 för målet: Ok

Åtgärder för att förbättra måluppfyllelsen:

Ett antal åtgärder har satts in för att höja måluppfyllelsen. I det systematiska kvalitetsarbetet finns en omfattande analys av genomförda åtgärder och förslag till åtgärder för att ytterligare förbättra måluppfyllelsen. Nedan finns exempel på åtgärder inför läsåret 2016/2017:

- De framtagna riktlinjerna för samverkan med vårdnadshavare ska introduceras och förankras, både hos medarbetare och hos vårdnadshavare, och även följas upp.
- Gemensamma stödstrukturer för föräldramöten implementeras och följs upp.
- Workshops och föreläsningar för alla medarbetare på fritidshem och i förskoleklass med fokus på tidig matematikinläring och läsning.
- Ett specialpedagogiskt forum ska stödja skolorna i arbetet med tidiga åtgärder, extra anpassningar och särskilt stöd.
- Verksamhetschefen initierar, tillsammans med förskolans verksamhetschef, ett förbättringsarbete för att stärka övergången från förskola till skola.
- Varje arbetslag/ämneslag som leds av förstelärare ska ha tydliga och skriftliga uppdrag för det kollegiala lärandet med en tydlig förväntan på skriftlig reflektion.
- Kommunövergripande nätverk för förstelärare med syfte att genom kollegialt lärande stärka arbetet med att utifrån en resultatanalys anpassa undervisningen efter elevgruppens behov.
- Skapa förutsättningar för ett ökat kollegialt lärande i rektorsgruppen genom litteraturseminarium, filmning och gemensamt analysarbete.
- Föregående termin startades ett framgångsrikt arbete med individuella åtgärdsplaner för de elever i årskurs 9 som riskerade att inte uppnå behörighet till gymnasieskolan. Kommande läsår ska alla elever i årskurs 6-9 som riskerar att inte uppnå godkänt i Sv/SvA, Engelska eller Matematik få individuella planer utarbetade. Dessa planer följer en för alla skolor gemensam struktur och utgår från de återkommande resultatuppföljningarna på elevnivå som genomförs.
- En uppföljning av effekterna av det funktionellt delade ledarskapet som finns på fyra skolor ska genomföras.
- Sex lärare ingår i ett samverkansprojekt (STLS) tillsammans med Stockholms Universitet och några grannkommuner i syfte att beforska sin praktik.

Nämndens styrta!: Andelen med högskolebehörighet ska öka inom gymnasieskolan samt meritvärdet ska öka
Uppföljning: (UN, KDN)

	2014	2015	2016
<i>Högskolebehörighet av alla</i>			
Högskolebehörighet Högskoleförberedande	76 %	68 %	77 %
Avgått med examen yrkesprogram	62 %	68 %	72 %
-varav avgått med behörighet till högskola	31 %	37 %	43 %
	2014	2015	2016
<i>Jämförelsetal</i>			
Jämförelsetal högskoleförberedande program	13,99	14,50	14,32
Jämförelsetal yrkesprogram	12,71	12,39	12,80
Jämförelsetal totalt (oavsett program)	13,54	13,83	13,82

När det gäller högskoleförberedande program så måste eleverna uppnå högskolebehörighet för att få en slutexamen. Lsåret 2015/2016 har 77 procent av eleverna som gått högskoleförberedande program uppnått högskolebehörighet och därmed också fått slutexamen. Det är en förbättring med hela 9 procentenheter jämfört med föregående år och måluppfyllelsen är nu även bättre än vad den var år 2014 då de första eleverna fick

slutbetyg utifrån den nya gymnasiereformen. Jämfört med föregående år har jämförelsetalet inom de högskoleförberedande programmen sjunkit något, vilket innebär att fler elever fått examen men att de genomsnittliga avgångsbetygen därigenom sjunkit något.

När det gäller yrkesprogrammen kan eleverna få en examen från sitt program utan att få en högskolebehörighet. För andra året i rad ökar andelen elever som avgått med examen. År 2016 fick 72 procent av eleverna på yrkesprogrammen examen, och av dessa hade 43 procent även högskolebehörighet. Även högskolebehörigheten vid yrkesprogrammen ökar därmed för andra året i rad. Vidare har jämförelsetalet inom yrkesprogrammen förbättrats under 2016. Det innebär nu alltså att fler elever får examen från yrkesprogrammen och att dessa elever dessutom har högre avgångsbetyg. Årets resultatförbättringar inom gymnasieskolan tillskrivs till stora delar det verksamhetsgemensamma fokus som varit på att utveckla den språk- och kunskapsutvecklande ämnesundervisningen. Trots detta fick cirka en fjärdedel av eleverna inte slutexamen på sina respektive program, och det är fortfarande en allt för hög andel. Även fortsättningsvis har många elever svårt med engelskan och svenskan, vilket kräver ett fortsatt fokus på språk- och kunskapsutvecklande ämnesundervisning.

Lägesbedömning i bokslutet 2016 för målet: *Ok*

Åtgärder för att förbättra målpuppfyllelsen:

Åtgärder för att förbättra målpuppfyllelsen tas fram och följs upp i gymnasiets plan för systematiskt kvalitetsarbete. Det sker både i form av generella och riktade insatser, exempel redovisas nedan:

- Fortsatt fokus för alla gymnasieskolor på språk- och kunskapsutvecklande ämnesundervisning som gemensamt förbättringsområde. Detta för att säkerställa att arbetssättet blir en permanent del av skolornas kärnverksamhet.
- Under höstterminen 2016 har Wendela Hebbegymnasiet och Morabergs Studiecetrum beviljats statsbidrag via Läsljftet för att utbilda medarbetare i grundläggande litteracitet för nyanlända elever. Det handlar om läs- och skrivutveckling för nyanlända elever som inte förvärvat läs- och skrivfärdigheter under uppväxtåren.
- Arbetet med en språksupport fortsätter på Täljegymnasiet. Syftet är att stödja lärarna i arbetet med att höja undervisningens kvalitet genom ett språk- och kunskapsutvecklande arbetssätt. När detta är fullt implementerat är målet att det även ska få spridning till övriga kommunala gymnasieskolor.
- 20 lärare på Täljegymnasiet ges individuell coachning om undervisningens kvalitet från extern part.
- 8 förstelärare på Täljegymnasiet ska delta i en utbildning i coachande förhållningssätt med syftet att stärka deras roll i utvecklandet av det kollegiala lärandet på skolan.
- Två studiecoacher anställs på Torekällgymnasiet. Dessa studiecoacher ska arbeta med elevernas motivation enskilt och i grupp, studiehandledning och studieteknik samt frånvarohantering. Studiecoacherna ska arbeta tätt tillsammans med skolans elevhälsa.
- Samtliga gymnasieskolor ska med hjälp av Specialpedagogiska Skolmyndigheten höja kompetensen kring elevhälsoarbetet. En verksamhetsgemensam arena för det förebyggande och hälsofrämjande arbetet ska utvecklas.
- Särskilt utveckla yrkesprogrammen och den branschnära kopplingen inom bygg-, maskin- och vårdbranscherna. Detta bland annat genom att Torekällgymnasiet planerar att bli en branschrekommenderad skola inom byggsektorn och maskinförarsektorn samt att skolan vill starta ett vård- och omsorgscollege.

Uppföljning av Inriktning i Mål och budget

1. *Förändringsorienterat ledarskap. Ledare inom förskola och skola ska säkra att utvecklingsarbetet utgår från en väl känd verksamhetsidé, att medarbetarna har rätt kompetenser och i sitt arbete har en kvalitet som motsvarar högt ställda krav och förväntningar.*

Uppföljning: (UN, KDN)

Förskolor och skolor i Södertälje kommun har fortfarande kommit olika långt i arbetet med verksamhetsidéer. Förskolans gemensamma verksamhetsidé har under året fått ett större fotfäste i verksamheten och en fördjupning av verksamhetsidén pågår i form av framtagandet av ett konkretiserande dokument, där samtliga medarbetare inom förskolan fått bidra med egna tankar om just sin verksamhet ur ett Reggioperspektiv. Skolornas olika verksamhetsidéer skiftar i genomslag men samtliga enheter jobbar aktivt med frågan. Det finns framgångsrika exempel i form av exempelvis Rosenborgsskolan, Oxbacksskolan och Wendela Hebbegymnasiet. Andra skolenheter har inte kommit lika långt och behöver utveckla arbetet med verksamhetsidén ytterligare.

Förväntansstrukturer, både centrala och lokala, finns och används i verksamheten. Förskolor och skolor strävar alltid efter att ha medarbetare med rätt kompetenser men det blir tyvärr tydligare och tydligare att bristen på förskollärare och lärare är stor. Konkurrensen om den utbildade personal som finns är påtaglig och enheterna gör vad de kan för att nyrekrytera personal och säkerställa rätt kompetenser. Allt fler förskollärare och lärare väljer dock att byta arbetsplats och arbetsgivare då detta direkt ger bättre lön. Även om de ekonomiska villkoren inte betyder allt så är det likväl ett av de största konkurrensmedlen på arbetsmarknaden. Den ökade rörlighet som detta nu skapar ger en instabilitet och en oro i organisationen. Framöver blir det således en ännu större utmaning att säkerställa att barn och elever möts av utbildad och behörig personal.

- 2. Lärande organisationskultur. Ledare och medarbetare inom förskola och skola ska säkra att organisationskulturen kännetecknas av samarbete och erfarenhetsutbyte och att det kollegiala lärandet får effekter i undervisningen och i barnens/elevernas lärande.*

Uppföljning: (UN, KDN)

Den lärande organisationskulturen har utvecklats mycket de senaste åren inom samtliga verksamheter. Inom förskolan finns sedan länge möjlighet till erfarenhetsutbyte via både lokala och övergripande nätverk och grupper. Allt fler förskoleområden anordnar numera planeringsdagar och inspirationsdagar där olika förskolor inom området kan delge varandra goda exempel från verksamhetsåret som varit. Det kollegiala lärandet ges fortsatt utrymme och finns strukturerat i olika mötesformer inom varje förskoleområde. Utöver detta finns förskollärare med särskilt utvecklingsuppdrag (FSU) som deltar i ett övergripande nätverk och har som uppdrag att driva och inspirera till utveckling i det egna arbetslaget.

Inom grund- och gymnasieskolorna har det kollegiala lärandet befästs ytterligare. De ämnesgrupper som förstälärare leder inom varje ämne har utvecklats utifrån styrning och uppföljning. Uppdraget och förväntningarna har blivit tydligare. Genomförda insatser och dess effekter följs regelbundet och gemensamt upp och utvärderas utifrån effekter på elevnivå. Ytterligare exempel på kollegialt lärande är de utvidgade kommunövergripande sambedomningar inom grundskolan som görs vid rättningen av nationella prov. För proven i årskurs 3 träffas samtliga skolor gemensamt och för proven i årskurs 6 och 9 träffas skolor inom olika områden enligt en fastlagd rutin. Även kommunens utvecklingslärare bidrar till ett kollegialt lärande och under föregående läsår genomförde dessa insatser på fyra skolor.

- 3. Mål- och resultatstyrning. Ledare och medarbetare inom förskola och skola ska säkra att ständiga förbättringsåtgärder vidtas utifrån resultat och analyser och att det utvecklas en ansvarskultur där alla bidrar till att stärka kvalitén utifrån sina respektive roller och uppdrag*

Uppföljning: (UN, KDN)

Under året har måluppfyllelsen ökat inom förskola, grundskola och gymnasieskola. Ytterligare steg i förbättringen av mål- och resultatstyrningen har således tagits. Inom förskolan blir journalerna allt mer inarbetade och dokumentationsverktygen fortsätter att utvecklas. För andra året i rad har verksamhetens måluppfyllelse ökat inom samtliga prioriterade kunskapsområden. Forskare från Stockholms universitet fortsätter under 2016 och början av 2017 sitt forskningsprojekt kring detta. Inom grundskola och gymnasieskola har de återkommande resultatuppföljningarna fortsatt och kännedomen om elevernas kunskapsutveckling leder till åtgärder som stärker kvalitén. Inom grundskolan visade exempelvis uppföljningen för höstterminen att andelen elever som riskerade att bli obehöriga till gymnasiet ökade. Under vårterminen genomfördes därför ett intensivt arbete på samtliga skolor. Individuella handlingsplaner utarbetades och följdes noggrant upp med respektive elev och dennes vårdnadshavare. Exempel på åtgärder som vidtogs var extra och anpassad undervisning samt koncentrationsläsning i vissa ämnen. Resultatet blev att behörigheten ökade jämfört med föregående år och att meritvärdet ökade för sjätte året i rad.

Även om systematiken i mål- och resultatstyrningen blir allt mer tydlig och resultaten förbättras så måste ansvarskulturen utvecklas ytterligare, insatserna måste systematiseras och i viss mån standardiseras men även sättas in i ett tidigare skede.

- 4. Kvalitet i undervisningen. Ledare och medarbetare inom förskola och skola ska säkra att undervisningen vilar på forskning och beprövad erfarenhet och att det utvecklas en samsyn om de framgångsfaktorer som stödjer hög måluppfyllelse*

Uppföljning: (UN, KDN)

I likhet med de senaste åren så pågår ett gediget utvecklingsarbete kring att stärka kvalitén i undervisningen inom samtliga verksamheter. Den gemensamma strukturen på planen för det systematiska kvalitetsarbetet är en grundbult i detta arbete. Pedagogistor, ateljéristor, förskollärare med särskilt utvecklingsuppdrag, förstelärare och utvecklingslärare är exempel på satsningar som gett god effekt och det är satsningar som därför fortsätter framöver. Funktionellt delat ledarskap är ett försök att möjliggöra en pedagogisk ledning som kan ha ett större fokus på, och skapa en större samsyn kring, framgångsfaktorer som stödjer hög måluppfyllelse. Vi ser framgångsrika exempel på detta inom både grundskola och förskola. Tydligheten kring ansvarsfördelningen i det pedagogiska uppdraget och det administrativa uppdraget underlättar för hela organisationen. Respektive chef i det funktionellt delade ledarskapet kan bättre fokusera på att utveckla just sitt uppdrag då det slutliga ansvaret för alla frågor inte bara vilar på en chef.

Inom grund- och gymnasieskolorna har de ämnesgrupper som förstelärare leder inom varje ämne utvecklats vidare. Uppdraget och förväntningarna har blivit tydligare. Genomförda insatser och dess effekter följs regelbundet och gemensamt upp och utvärderas utifrån effekter på elevnivå. I detta är undervisningens kvalitet central. Även utvecklingslärarna bidrar till en förbättrad kvalitet i undervisningen likväl som en mer likvärdig utbildning. Inom gymnasieskolan har läsårets gemensamma fokus på utvecklandet av språk- och kunskapsutvecklande ämnesundervisning gett effekt på undervisningen, vilket inte minst syns i de senaste resultaten som nästan uteslutande förbättrats.

-
5. **Förskolan** ska utifrån etablerad forskning stärka och utjämna förutsättningarna för barn från olika samhällsklasser inför skolstarten. Det ska ske genom att utveckla den pedagogiska dokumentationen för att dels fördjupa kunskapen om arbetet med förskolans prioriterade kunskapsområden och vilka effekter arbetet får för barnens utveckling, dels stärka förskolans förutsättningar att ha en dialog med vårdnadshavare om barnens lärande och utveckling. Förskolan ska också vidta åtgärder för att öka andelen förskollärare i verksamheten. Slutligen ska förskolorna utveckla sin verksamhet utifrån en gemensam verksamhetsidé, ett Reggio-Emilia inspirerat arbetssätt.

Uppföljning: (UN, KDN)

En mer likvärdig förskola i Södertälje kommun är en uttalad målsättning för verksamheten. Det innebär att förskolans verksamhet, utifrån sitt kompensatoriska uppdrag, inte ska vara lika för alla barn i Södertälje utan att hänsyn ska tas till de olika förutsättningar som barnen har och att verksamheten som erbjuds är anpassad därefter. Arbetet med den pedagogiska dokumentationen och med förskolans journaler utvecklas fortlöpande. Själva syftet med dessa verktyg är att synliggöra verksamhetens effekter på barnens lärande och utveckling, och att på så sätt kunna anpassa eller förändra verksamheten efter det som har verklig och god effekt. Forskare från Stockholms Universitet genomför just nu en studie inom två av Södertäljes förskoleområden när det gäller arbetet med pedagogisk dokumentation och förskolans journaler. Studien beräknas vara färdig under 2017. Under hösten 2016 kommer minst ett arbetslag per förskoleområde (15 förskolor) påbörja en utbildning kring språk- och kunskapsutvecklande arbetssätt ur ett flerspråkighetsperspektiv. Utbildningen tar sin utgångspunkt i ett sociokulturellt perspektiv på lärande. Forskning och litteratur om flerspråkighetsutveckling och språk- och kunskapsutvecklande arbetssätt blir en stor del av denna utbildningsinsats. Syftet är att ge ökade möjligheter till språk- och kunskapsutveckling för alla barn i förskolan.

För att stärka förutsättningarna för att ha en dialog med vårdnadshavare kring barns lärande och utveckling har förskolan infört grupputvecklingssamtal som ett komplement till individuella utvecklingssamtal. På grupputvecklingssamtal fokuseras på det kollektiva lärandet och i detta mindre sammanhang ges större möjlighet till dialog kring förskolans verksamhet och uppdrag. På grupputvecklingssamtalen är tanken även att vårdnadshavare ska kunna skapa relationer sinsemellan för att ha hjälp och stöd av varandra.

Grupputvecklingssamtal som forum för dialog ska utvecklas ytterligare framöver.

Bristen på förskollärare är stor i länet. En del i att föra fram Södertälje som en attraktiv arbetsgivare handlar om att påvisa det gemensamma, tydliga och strukturerade systematiska kvalitetsarbetet som pågår i verksamheten. En annan del handlar om att påvisa de karriärmöjligheter som finns. För att bättre nå ut på förskollärarmarknaden deltar ett antal förskoleområden under året i ett pilotprojekt där annonsering ska via sociala medier.

Den gemensamma verksamhetsidén för Södertäljes kommunala förskolor har under året förankrats ytterligare. Bara det att det finns en gemensam verksamhetsidé skapar en samhörighet och en större vi-känsla i verksamheten. Fler och fler kan nu på djupet sägas arbeta med ett projekterande arbetssätt där exempelvis ateljékulturen får en allt större betydelse. Verksamhetsidén behöver dock förtydligas och bli förstälig för samtliga i organisationen. Det pågår därför ett arbete med att försöka konkretisera denna. Ett material ska tas fram som gör det enklare att förstå verksamhetsidén, dess bakgrund, innehåll och innebörd.

-
6. **Grundskolan** ska särskilt stärka kvalitéterna i årskurs 1-3. Särskilda satsningar ska säkra att fler elever lär sig grunderna i svenska och matematik de första skolåren. För att få en generell kvalitetsförbättring i undervisningen ska grundskolan fortsätta att utveckla modellen med två lärare i klassrummet. Arbetet med verksamhetsidéer ska intensifieras och leda till att grundskolan under perioden har ett antal skolor som är starkt profilerade och bidrar till ökade valmöjligheter och minskad segregation. Slutligen ska grundskolan utveckla en mer utmanande undervisning där höga förväntningar och arbetsro är ledord.

7.

Uppföljning: (UN, KDN)

Utifrån de resultatuppföljningar som gjorts uppvisas goda resultat i elevernas måluppfyllelse i de lägre årskurserna. Kvalitén i undervisningen har ökat till följd av kommunens egen F-3-satsning samt av Skolverkets statsbidrag. Läsåret 2015/2016 stärktes utvecklingsarbetet ytterligare med elevernas läs-, skriv- och matematikkunskaper, vilket också inneburit att samverkan utökats mellan olika yrkesgrupper såsom lärare i årskurs 1-3, förskoleklasslärare samt fritidspedagoger. Detta för att bättre nyttja olika kompetenser och tillsammans nå en bättre måluppfyllelse. Framöver kommer fokus fortsatt att vara läs- skriv- och matematikutveckling i de lägre årskurserna. Att de regelbundna uppföljningarna på elevnivå leder till att riktade åtgärder genomförs och följs upp.

Tvålärareskapet fortsätter att utvecklas och i princip arbetar samtliga kommunala grundskolor i varierande omfattning med någon form av flerlärareskap. I nuläget är det några skolor som kommit längre i detta; Brunnsängsskolan, Wasaskolan och Ronnaskolan. För att utveckla undervisningen utifrån två-/flerlärareskapet utarbetades en stödstruktur för arbetsmetoder/metodik utifrån andra förutsättningar än mer traditionell undervisning. Den strukturen finns nu att använda för samtliga skolor. Bedömningen är att två-/flerlärareskap har medfört positiva konsekvenser när det gäller inkludering, extra anpassning och särskilt stöd samt även ledning och stimulans för eleverna.

Arbetet med tydliga verksamhetsidéer har fortsatt på samtliga skolor genom ytterligare konkretiseringar vilket är viktigt för både det inre arbetet på skolan och i den externa kommunikationen för att locka till sig duktiga medarbetare och för att skapa en större rörlighet bland elever i kommunen. Den skola som fortsättningsvis lyckats profilera sig mest framgångsrikt utifrån en tydlig verksamhetsinriktning är Rosenborgsskolan, som med sin idrottsprofil och samarbeten med idrottsföreningar lockat till sig elever från hela Södertälje med omnejd. Även Oxbacksskolan har kommit långt med sin verksamhetsidé som, genom ett unikt samarbete med Tom Tits Experiment, syftar till att all undervisning ska genomsyras av Science Center-pedagogik.

För att elever ska kunna tillgodogöra sig undervisningen på bästa möjliga sätt krävs studiemotivation, bland annat genom att skolan är trygg och att det finns arbetsro. Tidigare framtagna gemensamma riktlinjer för en trygg skolmiljö har förankrats och följts upp. Gemensamma lektionsrutiner har utarbetats och det finns en tydlighet i att lektionerna ska börja och sluta i tid samt vara välplanerade. Alla skolor har fastslagna ordningsregler och genomarbetade rutiner för att hantera de fall då ordningsreglerna inte efterföljs. Genomförda uppföljningar visar att arbetsron förbättrats avsevärt i Södertäljes skolor.

För att öka elevernas motivation och intresse för fortsatta studier och yrkesliv har skolorna arbetat strukturerat med aktiviteter utifrån studie- och yrkesvägledning. I syfte att stärka kvalitén i undervisningen har förstelärarnas uppdrag tydliggjorts, utvecklingslärarna har haft uppdrag på fyra skolor och kompetenshöjande insatser kring elevhälsa, extra anpassningar och särskilt stöd har genomförts. Under året har behörigheten till gymnasieskolan ökat och meritvärdet har ökat för sjätte året i rad.

-
8. **Gymnasiet** verkar i en region där elever rör sig alltmer över kommungränser. Södertäljes gymnasieskolor behöver ses i ett större sammanhang och samverka dels med omkringliggande kommuner och dels med fristående huvudmän i syfte att säkerställa en attraktiv sammansättning av olika gymnasieutbildningar i Södertälje. De kommunala gymnasieskolorna ska utveckla kvalitén inom de program man erbjuder och vara ett konkurrenskraftigt alternativ för Södertäljes grundskoleelever. Samarbetet med det lokala näringslivet högskolan och idrottsföreningarna ska stärkas för att profilera skolornas utbud. Likaså behöver gymnasieskolan utveckla samarbetet med andra utbildningsaktörer som Komvux och Sfi för att samordna kostnader och stärka innehållet i utbildningen. Gymnasieskolan ska utveckla en undervisning som är bättre anpassad till elevernas behov, vilket främst ska ske med stöd av ett språkutvecklande perspektiv och den digitala tekniken.avsedda resurser.

Uppföljning: (UN, KDN)

En stor del av Södertälje elever väljer fristående gymnasieskolor eller gymnasieskolor i andra kommuner. Det är utveckling som pågått i flera år och det ser likadant ut för i stort sett hela länet och samtliga kommuner på Södertörn. Det visar statistik från de senaste årens nyckeltalsrapporter. Sett till hela länet så uppvisas dock något av en avmattning i utvecklingen de sista åren. Befolkningsprognoser visar att antalet gymnasieelever kommer att öka kraftigt i Stockholms län fram till år 2030. I Södertälje samverkar vi med de fristående skolorna när det gäller planering och genomförande av en gemensam gymnasieutställning, men även när det gäller NIU-utbudet (nationella idrottsutbildningar) samt i enstaka kompetensutvecklingsinsatser.

För att vara ett konkurrenskraftigt alternativ för Södertäljes grundskoleelever pågår ett stort utvecklingsarbete inom den kommunala gymnasieskolan, där samverkan med externa aktörer såsom högskola och näringsliv är prioriterat. I det språkutvecklande arbetet samverkas med Stockholms Universitet och Skolverket, det senare inom ramen för "Samverkan för bästa skola". Samverkan finns även med Södertörns högskola när det gäller att erbjuda eleverna möjlighet att delta i sommarhögskola. Samverkan med lokala idrottsföreningar inom ishockey, basket, fotboll, innebandy och simning fortsätter som en del i att kunna erbjuda NIU. Framöver ska den branschnära kopplingen stärkas inom de olika yrkesprogrammen. Torekällgymnasiet planerar att bli en branschrekommenderad skola inom byggsektorn och maskinförarsektorn. Utöver detta har Torekällgymnasiet tillsammans med den kommunala vuxenutbildningen skrivit fram en gemensam ansökan om att få bli certifierade som vård- och omsorgscolleg. Målet är att erbjuda en kvalitetssäkrad utbildning med fler yrkesutgångar och alternativa studievägar både inom gymnasieskolan och inom vuxenutbildningen. Beviljas ansökan kommer detta att leda till ytterligare branschsamverkan i form av exempelvis Svensk Vård (branschorganisation) och Södertälje Sjukhus. Detta är dessutom ett exempel på god samverkan mellan gymnasieskolan och den kommunala vuxenutbildningen, vilket kommer att bli vanligare förekommande nu när de båda utbildningsformerna från 1 september 2016 ligger under samma kontor och samma verksamhetschef.

Kvaliteten inom gymnasieskolan har utvecklats genom ett ökat fokus på elevhälsoarbetet. Gymnasieskolorna arbetar nu mer förebyggande och främjande samt ger eleverna stöd när de behöver det genom att systematisera kartläggningar och resultatanalyser. Pågående och fortsatt fokus på att stärka den språk- och kunskapsutvecklande ämnesundervisningen har bland annat visat sig i förbättrade resultat i svenska samt ökad högskolebehörighet.

Från och med läsåret 15/16 gick Täljegymnasiet in för en 1:1 satsning när det gäller datorer. Under tre års tid kommer de nya datorerna att utrustas med varsin bärbar dator. Täljegymnasiet kommer parallellt med 1:1 satsningen att införa Office 365. Övriga gymnasier kommer att få tillgång till Office 365 under läsåret 16/17. Samtliga gymnasieskolor har under våren 2016 infört gemensam klienthantering.

Uppföljning av övriga inriktningar i Mål och budget för området utbildning

- 1. För samtliga verksamheter gäller att i det dagliga arbetet särskilt beakta två perspektiv, dels ett socialt perspektiv utifrån kravet att ha en likvärdig skola och förskola där alla barn och elever ska ges förutsättningar att nå målen, dels ett ekologiskt perspektiv utifrån kravet att medarbetare, barn och elever ska öka sin medvetenhet om vikten av hållbar utveckling.*

Uppföljning: (UN, KDN)

Det sociala perspektivet där alla barn och elever ska ges förutsättningar att nå målen är centralt inom samtliga verksamheter och i det utvecklingsarbete som bedrivs. Det står även skrivet i respektive verksamhets läroplan. Verksamheten som erbjuds inom förskolan ska vara anpassad utifrån varje barns behov och förutsättningar för att på bästa sätt bidra till utveckling och lärande. Detsamma gäller inom grund- och gymnasieskolan där elevernas behov och förutsättningar är grunden, oavsett om det rör sig om undervisningens kvalitet, typ av undervisning, studiero, studiemotivation eller studie- och yrkesvägledning. De senaste årens generella resultatförbättringar är bevis på att förskola och skola i Södertälje blivit bättre på detta. Ett stort arbete kvarstår dock och samtliga verksamheter kan och ska bli ännu bättre, kanske särskilt när det gäller likvärdigheten i de olika verksamheterna. I detta måste även förskola och skola bli bättre på att informera och vägleda vårdnadshavare så att de på bästa sätt, och utifrån bästa förmåga, kan stödja sina egna barn i lärandet. Här kommer det dock alltid att se olika ut och därför har förskola och skola ett stort kompensatoriskt uppdrag som naturligt faller tillbaka på arbetet med att just utgå från varje barns och elevs egna behov och förutsättningar. Ett av de grundläggande värdena inom förskola och skola är att verksamheten ska stå för och förmedla en respekt för vår gemensamma miljö. Det ska finnas ett ämnesövergripande miljöperspektiv där barn och elever får kunskap om hur samhällets funktioner och vårt sätt att leva och arbeta kan anpassas för att skapa en hållbar utveckling. Denna värdegrund tar sig delvis olika uttryck beroende på vilken verksamhet det rör sig om. Inom förskolan är det naturligt att vara ute i skog och natur för att lära sig om och respektera växt- och djurliv. Inte

sällan intresserar sig barnen särskilt för något eller några djur och då kan detta bli utgångspunkten i förskolans projekterande. I Södertälje har vi dessutom Sveriges första ReMida-center där överblivet eller återvunnet material får nytt liv i barnens utforskande, lek och skapande. Återbruk av material har överlag fått ett större genomslag i Södertäljes förskolor de senaste åren och tanken är att detta ska utvecklas ytterligare, bland annat genom att sprida kunskap om ReMida till fler förskolor. Flera förskolor och även grundskolor är Grön Flagg-certifierade och då arbetar man särskilt med exempelvis återvinning, sophantering eller plantering efter riktlinjer som stiftelsen Håll Sverige Rent utarbetat. Inom grund- och gymnasieskolan ingår ju sedan miljöperspektivet och kunskaper om exempelvis kretslopp, kemikalier, klimat m.m. inom ramen för ordinarie undervisning inom särskilt de samhälls- och naturorienterade ämnena. Då all matlagning inom förskola och skola sedan organiseras under Kostenheten har ett samlat grepp och en styrning kring ekologiska livsmedel och matsvinn varit möjlig. Detta bidrar i allra högsta grad till en hållbar utveckling och bidrar till barns och elevers medvetenhet.

Lägesbedömning sammantaget för området Utbildning: Ok

Näringsliv och högskola

KF-mål 1

Tillväxten och konkurrenskraften hos Södertäljes företag ska öka.

Uppföljning: (KS/näringsliv)

Se uppföljningen nedan.

Lägesbedömning i bokslutet 2016 för målet: **Ok**

Uppföljning av Inriktning i Mål och budget:

1. *Tillväxten och jobben är beroende av att Södertälje fortsätter att utvecklas och uppfattas som en attraktiv plats för företag, besökare, boende och studenter. Marknadsföring med riktade budskap om fördelarna att välja Södertälje ska genomföras mot dessa målgrupper.*

Uppföljning: (KS/näringsliv)

Utvecklingen bland Södertäljes företag har senaste åren gått i positiv riktning vad gäller tillväxt och branschbalans. Näringslivet i Södertälje växer mer än riksgenomsnittet både i lönsamhet och i antal anställda. Utvecklingen följs upp årligen med hjälp av bla SCB och Bisnode Simpler. KTH gör en storsatsning i Södertälje och startar ett helt nytt civilingenjörsprogram ht 2016 - Industriell teknik och hållbarhet.

Cirka 1.6 miljoner människor besöker Södertälje per år.

-
2. *Satsningen på Södertälje Science Park som en nod för samverkan inom högre utbildning, forskning, näringsliv och samhälle är en strategiskt viktig insats för Södertäljes utveckling. Arbetet med att utveckla Södertälje Science Park intensifieras och drivs i samverkan med näringsliv och akademi. Tre profilområden har föreslagits för Södertälje Science Park, Hållbar produktion, Life Science och Hållbara livsmedel. En strategi för utveckling av hållbar livsmedelsproduktion och förädling i kommunen ska tas fram och kompetensen inom landsbygdsutveckling ska stärkas. För att stärka sambandet mellan Södertälje Science park och centrum ska förbättringar i den fysiska miljön genomföras.*

Uppföljning: (KS/näringsliv)

Bolaget är under bildning och beräknas vara klart under hösten. Samtidigt har samarbetet med aktörer inom ramen för Södertälje Science Park intensifierats. En samverkansplan för entreprenörsorganisationerna har tagits fram som utgångspunkt för att våra samarbeten ska leda till att det lokala näringslivets behov av rådgivande och stödjande insatser tillgodoses.

En plan för att stärka sambandet mellan Södertälje Science Park och centrumutvecklingen pågår inom projektet Södertälje – City i Samverkan.

Södertälje Science Park, Södertälje – City i Samverkan och Almnäs Stockholm Syd är exempel på den utveckling av företagsområden som påbörjats under 2015.

Genom regionalfondsprojektet Matlust har arbete inom profilområdet Hållbara livsmedel påbörjats.

-
3. *I hela Södertälje ska det vara självklart att erbjuda företagsmark för att öka tillväxten i Södertälje och i Stockholmsregionen. Utveckling av företagsområden är viktig för att nya företag ska kunna etablera sig i Södertälje. Området kring Almnäs är en viktig länk i att göra Södertälje till en plats där företag och verksamheter utvecklas till nytta för hela Stockholmsregionen. Almnäs har ett av Sveriges bästa lägen för företagsetableringar, genom närheten till motorvägar, järnvägar och hamn. Södertälje Hamn är strategisk för varu- och bränslehantering i Stockholmsregionen. För att svara mot framtidens*

efterfrågan behöver Södertälje Hamns möjligheter att hantera bränsle under miljöriktigt anpassade former öka.

Uppföljning: (KS/näringsliv, Telge)

Det är ett ökat etableringstryck i Södertälje och fler starka etableringar i Morabergsområdet, Norra stadskärnan förväntas och utvecklas med Södertälje Science Park som draglok där stora lokalytor finns planerade. Almnäs har ett viktigt strategiskt läge och skall utvecklas inom främst lager och logistik.

-
4. *Södertälje behöver en diversifierad branschstruktur för att minska sårbarheten på arbetsmarknaden. Fokus ligger på små och medelstora företag i flera branscher. Företagare ska ta steget att utveckla sina företag i Södertälje. Ett samarbete för innovativt entreprenörskap ska finnas för att stödja nya affärsidéer samt att utveckla tillväxtföretag.*

Uppföljning: (KS/näringsliv)

Flera stora byggprojekt startades (2015/2016) eller kommer att starta. 20 påbörjade projekt i Södertälje. Samt ett tio-tal i kommundelarna.

KF-mål 2

Antalet företag, arbetsställen och anställda i Södertälje ska öka.

Uppföljning: (KS/näringsliv)

Marknadsföring av Södertälje som etableringsort har skett genom deltagande i Business Arena Stockholm och genom samverkan med lokala- fastighets- och markägare i kommunen. Arbetet med Stockholm Syd (Almnäs) som en etableringsplats för framförallt företag inom lager- och logistikbranschen fortsätter.

En broschyr med samlad fakta och information har tagits fram, syftet är att locka företag som vill investera och etablera sig i Södertälje.

En pågående samverkan sker med lokala fastighets- och markägare för att hjälpa företag att etablera sig i Södertälje och de befintliga att kunna expandera sin verksamhet.

Antalet arbetsställen ska öka

År 2013 var antal arbetsställen 7 572 st (SCB Näringslivsregionalt).

År 2014 var antalet arbetsställen 7 613 st (SCB Näringslivsregionalt)

År 2015 var antalet arbetsställen 7 663 st (SCB Näringslivsregionalt)

Uppföljning:

Uppgifter för 2016 finns ännu inte tillgängliga

Antalet anställda ska öka med 500 personer per år

År 2013 var antal anställda 44 098 st (SCB Näringslivsregionalt).

År 2014 var antal anställda 43 925 (SCB Näringslivsregionalt).

År 2015 var antal anställda 45 648 (SCB Näringslivsregionalt).

Uppföljning:

Uppgifter för 2016 finns ännu inte tillgängliga

Antalet inflyttade arbetsställen ska öka i förhållande till 2013.

År 2013 var antalet inflyttade arbetsställen 234 st (SCB Näringslivsregionalt).

År 2014 var antalet inflyttade arbetsställen 215 st (SCB Näringslivsregionalt).

År 2015 var antalet inflyttade arbetsställen 265 st (SCB Näringslivsregionalt).

Uppföljning:

Uppgifter för 2016 finns ännu inte tillgängliga

Lägesbedömning i bokslutet 2016 för målet: *Ok*

KF-mål 3**Företagsklimatet i Södertälje ska förbättras (exempelvis bemötande, tillgänglighet och effektivitet).****Uppföljning: (KS/näringsliv)**

Kommunen använder NKI-mätningen som utgångspunkt i förbättringsarbetet i samtliga processer. Nästa mätning sker 2017.

Lägesbedömning i bokslutet 2016 för målet: Ok

Åtgärder för att förbättra måluppfyllelsen:**Uppföljning av Inriktning i Mål och budget**

1. *Södertälje kommun arbetar för att underlätta för företag att växa och verka i kommunen. Service och bemötande till företag ska utvecklas och hålla mycket hög kvalitet inom hela kommunförvaltningen med tydliga och effektiva handläggningsprocesser.*

Uppföljning: (KS/näringsliv)

NKI ska öka inom samtliga områden och det långsiktiga målet i Näringslivsstrategin är ett NKI på 70. I Mätningen avseende 2015 ökade samtliga myndighetsråden (Livsmedelskontroll som mättes för första gången) och resultatet för NKI ligger på 68. Under Fokusområdet Service & Bemötande deltar representanter ifrån de kontor som har företagskontakter med att ta fram och genomföra aktiviteter som förbättrar för de företag som kommer i kontakt med kommunen. Under hösten kommer forum och sammanhang där företagare och kommunen kan mötas för att ytterligare öka samverkan. Under våren har NKI resultaten kommunicerats och analyserats. Workshops har genomförts för varje myndighetsområde och åtgärder har tagits fram och lagts in i Hanslingsplanen och Fokusgruppsområdet Service och Bemötande.

KF-mål 4**Andel invånare med högre utbildning och antalet högskoleutbildningar i Södertälje ska öka****Uppföljning: (KS/näringsliv)**

Antalet programstudenter på Campus Telge ht 2016 var 390 (475) varav 168 är studenter inom yrkeshögskolan. Ht 2015 var det totalt 897 helårsstudenter på Campus Telge och KTH Södertälje. (2014 – 909 helårsstudenter) Antalet programstudenter på Campus Telge var 352 (298) och KTH studenterna var ca 545 (611).

Antal studerande inom yrkeshögskolan uppgick till 168 (123) och övriga registrerade studenter som använder lokaler och tentamensmöjligheter var 245 (290) st

Lägesbedömning i bokslutet 2016 för målet: Ok

Åtgärder för att förbättra måluppfyllelsen:**Uppföljning av Inriktning i Mål och budget**

1. *Kommunens satsning på Campus Telge ska bidra till att stärka kompetensförsörjningen till arbetsmarknaden genom att utöka det lokala utbudet av högre utbildning där YH-utbildningar är en del, anpassat till regionala och lokala behov. Kompetensförsörjningen ska ske genom ett nära samarbete mellan kommunen, näringslivet och utbildningsaktörer. Campus Telge ska medverka till att utveckla ett kunskapscentrum för utbildning, forskning och entreprenörskap. Näringslivets behov av olika yrkeskompetenser ska tillgodoses genom en tätare samverkan mellan olika utbildningsaktörer och det lokala näringslivet. Detta gäller såväl grundskolan, gymnasieskolan, kommunala vuxenutbildningen och högskolan. En nära samverkan med näringslivet i hela utbildningssystemet är viktigt, inte minst för att visa eleverna vilka möjligheter som finns.*

Uppföljning: (KS/näringsliv)

Antalet studenter på Campus Telge har ökat och ökningen har framförallt skett inom yrkeshögskoleprogrammen. Flytten till Snäckviken 2014/2015 har varit väldigt uppskattad av studenterna. KTH får under kommande åren fler studenter och flyttar till Snäckviken 2017, men många av KTH-studenterna väljer redan nu att använda sig av möjligheten att boka grupprum och bedriva självstudier i Campus Telges lokaler. Under 2015 har flera nya samarbeten initierats för att möta behovet av kompetensförsörjning och utbildning.

Uppföljning: Campus Telge har från ht 2016 övertagit ansvaret för YH-utbildningar vilket innebär tätare samarbete mellan samhälle, utbildare och näringsliv.

Lägesbedömning sammantaget för Näringsliv och högskola: OK

Arbete och försörjning

KF-mål 1

Andelen Södertäljebor som uppbär försörjningsstöd ska minska.

Uppföljning: (SN, ALN)

Arbetslivsnämnden:

- **Mål:** Minst 35 % av deltagarna som avslutas från arbetslivskontorets arbetsmarknadsåtgärder ska gå till egen försörjning.

Resultat: 19 % av deltagarna som avslutats från arbetslivskontorets arbetsmarknadsåtgärder har avslutats till egen försörjning. Detta är en minskning gentemot samma period förra året då 28 % avslutades till egen försörjning.

- **Mål:** Andelen deltagare som genomför sin insats i arbetslivskontorets arbetsmarknadsåtgärder utan avbrott skall vara minst 95 %.

Resultat: 97 % av deltagarna i Arbetslivskontorets arbetsmarknadsåtgärder slutförde sin insats utan avbrott vilket är en ökning i jämförelse med samma period förra året, då 93 % slutförde sina insatser utan avbrott.

- **Mätetal:** Antal/Andel deltagare på FIA som erhåller insatser på Arbetsförmedlingen

Resultat: Under året har 250 deltagare på FIA fått totalt 284 insatser genom Arbetsförmedlingen. Detta inkluderar inte insatser som skett i våra egna verksamheter men genom Arbetsförmedlingens beslut, så som exempelvis språkpraktik, FAS3 placering och SFI genom Jobb- och utvecklingsgarantin. 33 % av de 761 personer som deltagit i insatser genom FIA fick en insats genom Arbetsförmedlingen.

- **Mätetal:** Antal/Andel deltagare som avslutas till egen försörjning från arbetsmarknadsenheten.

Resultat: 54 av 287 personer som fullföljde sina insatser på Arbetsmarknadsenheten avslutades till egen försörjning, vilket motsvarar 19 %.

- **Mätetal:** Antal/Andel deltagare som avslutas till egen försörjning från MAP2020.

Resultat: Då MAP 2020 tog emot sina första deltagare under mars månad så har ingen grupp ännu fullföljt sina insatser på MAP 2020, därmed finns inte heller resultat över antal och andel deltagare som avslutats till egen försörjning.

Lägesbedömning i bokslutet 2016 för målet Arbetslivsnämnden: *Har brister*

Socialnämnden: Målet andel personer som uppbär försörjningsstöd ska minska, är på god väg att uppfyllas. Det beror dels på lågt inflöde av nya klienter under året, men även på motivationsarbetet inom Vuxenenhetens missbruksenhet, som har givit effekter och lett till en minskad grupp försörjningsstödstagare med missbruksproblem. Verksamheten har ett tydligt fokus på den positiva förändringen hos bidragstagaren, vilket följs genom de regelbundna klientbesöken som genomförs. Detta ger också en positiv effekt på måluppfyllelsen.

Lägesbedömning i bokslutet 2016 för målet Socialnämnden: *Ok*

Åtgärder för att förbättra måluppfyllelsen:

Arbetslivsnämnden ESF- projektet MAP2020 har sedan uppstart tagit in ett stort antal deltagare för insats, men då projektet tillhandahåller insatser om minst sex månader har ingen grupp ännu slutfört sina insatser. I och med projektets införande finns ett bredare insatsutbud samt en större förmåga till ett fördjupat och utvecklat arbete med arbetsgivarkontakter och matchning. MAP2020 kan även ta emot deltagare inom JOB:en och har som utgångspunkt att förbereda deltagare för yrkesutbildningar inom ramen för Arbetsförmedlingens insatser. Ett arbete med att vidareutveckla kartläggningsmetodiken och stegförflyttningar fortgår även inom ramen för kontorets verksamheter vilket syftar till att öka träffsäkerheten i insatser utifrån den enskilda deltagarens behov. Insatserna på arbetsmarknadsenheten har justerats enligt uppdraget att arbeta förberedande mot arbetsförmedlingens insatser, vilket leder till att målet om 35 procent ut i arbete är svårt att uppnå.

Uppföljning av Inriktning i Mål och budget:

1. *Grundprincipen ska vara att alla som står till arbetsmarknadens förfogande i första hand hänvisas till Arbetsförmedlingens insatser och i andra hand till de kompletterande insatser som kommunen erbjuder.*

Uppföljning: (ALN)

Arbetslivsnämnden: Verksamheterna inom arbetsmarknadsområdet har anpassat sina insatser för att förbereda deltagarna för arbetsförmedlingens insatser. Samverkan med Arbetsförmedlingen sker såväl inom kartläggnings- och uppföljningsenheten Fia som inom ESF-projektet MAP2020.

---

2. *Arbetslinjen ska stärkas genom att samverkan förbättras mellan försörjningsstöd, arbetsförmedlingen samt kommunens egna arbetsmarknadsåtgärder.*

Uppföljning: (SN, ALN)

Arbetslivsnämnden: Samverkan sker kontinuerligt genom möten och dialoger, både på chefsnivå och medarbetarnivå, för att hitta de bästa samarbetsformerna och stöd kring de gemensamma deltagarna. Samverkan med Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan och Landstinget sker bland annat genom Samordningsförbundet och Ung i Tälje. FIA (Fler I Arbete) och MAP2020 arbetar nära tillsammans med Arbetsförmedlingen.

Socialnämnden: Implementera modeller och metoder i samverkan med andra myndigheter för att ge stöd till personer med rehabiliteringsbehov att komma ut i egen försörjning: Arbetsmaterial för handläggare finns. Processer, modeller och metoder är utvecklade med Försäkringskassan och Arbetsförmedlingen. Gemensamma möten för samverkan finns med ett par vårdcentraler, Psykiatricentrum och enheten för arbetsrehabilitering där metoderna används och följs upp. Implementering, uppföljning och förbättringar behöver arbetas med kontinuerligt – hög personalomsättning 2016 gör att processen går trögare och flera omtag behöver göras under hösten.

---

3. *En roll- och arbetsfördelning som syftar till ökad samverkan och ett effektivt resursanvändande finns i samverkansöverenskommelsen mellan kommunen och Arbetsförmedlingen. Syftet är att utveckla verksamheterna och samarbetet. Kommunen ska i sitt arbete prioritera de grupper som beslutats i kommunens arbetsmarknadsinriktning 2014-2018. De tre prioriterade grupperna är: unga, personer med långvarigt försörjningsstöd samt personer som avslutat etableringsprogrammet.*

Uppföljning: (SN, ALN)

Arbetslivsnämnden: Prioritering kring unga har bland annat skett under 2016 genom att arbetslivsnämnden erbjöd feriepraktikplats till samtliga ungdomar som sökt. Feriepraktik är en god start för ungdomar och en möjlighet att tidigt i livet bekanta sig med arbetslivet och skapa sitt eget nätverk. Arbetet tillsammans med Ung i Tälje har även fortsatt under 2016. Arbetslivsnämnden inriktar sig på förberedande insatser för arbetsmarknaden till målgrupperna långtidsarbetslösa och personer som riskerar att behöva ekonomiskt bistånd efter avslutat etableringsprogram. Insatserna kan vara arbetsträning, språkutveckling och yrkes- och språkpraktik.

Socialnämnden: Se svar ovan punkt 2

---

4. *Kommunen ska samarbeta med Arbetsförmedlingen i genomförande och uppföljning av etableringsprogrammet. Bland annat ska kommunen kunna erbjuda insatser till personer som riskerar att behöva ekonomiskt bistånd efter etableringsperioden. Att delta i överenskommen insats är ett krav för att erhålla försörjningsstöd. Den enskilda individen ska aktivt medverka till sin egen etablering på arbetsmarknaden inom regionen och hela riket.*

Uppföljning: (SN, ALN)

ALN: Arbetslivsnämnden inriktar sig på förberedande insatser för arbetsmarknaden till målgrupperna långtidsarbetslösa och personer som riskerar att behöva ekonomiskt bistånd efter avslutat etableringsprogram. Insatserna kan vara arbetsträning, språkutveckling och yrkes- och språkpraktik.

Socialnämnden: Se svar ovan punkt 2

KF-mål 2**Antalet unga med försörjningsstöd ska minska****Uppföljning: (SN, ALN)****Arbetslivsnämnden:**

- **Mål:** Andelen ungdomar som går till egen försörjning efter avslut från arbetslivsnämndens verksamheter inom Ung i Tälje ska vara minst 40 %.

Resultat: Fem av 17 personer som fullföljt Arbetslivsnämndens verksamheter inom Ung i Tälje gick till egen försörjning. Siffran motsvarar 29 % av de avslutade. Andelen avslutade till egen försörjning är större än samma period 2015 då endast 26 % avslutades till egen försörjning. Observera att antalet avslutade är få.

- **Mål:** Andelen ungdomar som avbryter sitt deltagande i arbetslivsnämndens verksamhet inom Ung i Tälje ska inte överstiga 95 %.

Kommentar: Då målet är felformulerat sker resultatmätning utifrån formuleringen: *Andelen ungdomar som fullföljer sitt deltagande i Arbetslivsnämndens verksamhet inom Ung i Tälje ska inte understiga 95 %.*

Resultat: Tre personer har inte fullföljt sitt deltagande i Arbetslivsnämndens verksamhet inom Ung i Tälje, vilket gör att 83 % fullföljt sin insats. Detta är färre än samma period förra året då 91 % fullföljde sin insats.

- **Mätetal:** Antal yrkestraineepplatser respektive utbildningskontrakt som påbörjas under 2016.

Resultat: Under året har 15 personer påbörjat ett utbildningskontrakt ingen påbörjad yrkestraineeplatser.

Lägesbedömning i bokslutet 2016 för målet Arbetslivsnämnden: *Har brister*

Åtgärder för att förbättra måluppfyllelsen:

Fortsätta arbeta nära Arbetsförmedlingen inom ramen för DUA (Delegationen för unga i arbete) för att ytterligare ungdomar ska få ta del av arbetsmarknadsinsatsen.

Socialnämnden: Antal unga under 25 år, som har försörjningsstöd fortsätter att minska och ligger under målnivån för året. Målet är på god väg att uppnås.

Lägesbedömning i bokslutet 2016 för målet Socialnämnden: *Ok*

Uppföljning av Inriktning i Mål och budget:

1. *Arbetet med att minska ungdomsarbetslösheten ska fortsätta, bland annat inom "Ung i Telge", Telge Tillväxt samt genom att erbjuda feriepraktik i samverkan med gymnasieskolan.*

Uppföljning: (SN, ALN)

Arbetslivsnämnden: feriepraktikplats erbjöds till samtliga ungdomar som sökt. Samarbetet med Ung i Tälje och Telge Tillväxt har fortlöpt under året.

Socialnämnden Se ovan under KF-mål 2

KF-mål 3**Resultaten inom vuxenutbildningen ska förbättras.****Uppföljning: (ALN)****Arbetslivsnämnden:**

- **SFI Mål:** Samtliga studerande som slutför sina kurser ska uppnå godkända betyg.

Resultat: 97 % har slutfört sina kurser med godkända betyg vilket är en ökning i jämförelse med samma period

	Betyg	Ej betyg	Total 2016t	% Betyg	Totalt aug 2015
Iris Hadar	248	8	256	97 %	
SFI Internt	827	26	853	97 %	
Totalt	1075	34	1109	97 %	94 %

- **Mål:** Andel studerande som slutför kurser med ett godkänt betyg inom utsatt tid ska vara minst 85 %.

Resultat: 78 % har klarat sina kurser med ett godkänt betyg inom utsatt tid, vilket är en förbättring med 2 %.

	Klarat	Klarat med förlängning	Totalt	% Betyg inom tid 2016	% Betyg inom tid aug 2015
IRI	183	63	248	74 %	
SFI Internt	650	169	827	79 %	
Totalt	833	232	1075	78 %	76 %

Grundläggande vuxenutbildning

- **Mål:** Andelen studerande som slutför sina kurser med godkända betyg ska ligga på samma nivå som föregående år.

Resultat: 98,5 % har slutfört sina kurser med godkända betyg. Totalt har 261 godkända betyg utfärdats. Vid delårsbokslutet 2015 hade 98 % slutfört sina kurser med godkända betyg.

Gymnasial vuxenutbildning

- **Mål:** Andelen studerande som slutför sina kurser med godkända betyg ska ligga på samma nivå som föregående år.

Resultat: 86 % har slutfört sina kurser med godkända betyg. Vid delårsbokslutet 2015 hade 89 % slutfört sina kurser med godkända betyg. Resultaten har under 2016 sjunkit inom både yrkes- och teoretiska kurser, men framförallt har resultaten sjunkit på grund av fördelningen mellan de två där antalet betyg i yrkeskurser var fler än de i teoretiska kurser under 2015, medan det var tvärt om under 2016.

	Ej godkända betyg	Totalt antal betyg	% Godkända betyg
Teoretiska kurser	311	1844	83 %
Yrkeskurser	92	976	91 %
	403	2820	86 %

- **Mätetal:** Andelen som får arbete inom utbildningsyrket efter avslutad yrkesutbildning (mät punkt 6 mån efter avslutad utbildning).

Resultat: 65 % har fått arbete inom utbildningsyrket efter avslutad yrkesutbildning.

Lärvux

- **Mätetal:** Andelen studerande som upplever sina studier som meningsfulla.

Resultat: Målet mäts genom elevenkäten. Årets enkät har besvarats av 10 elever. Av dessa var det 8/9 som svarade positivt på påståendet ”mina studier gör att jag kan klara jobbet bättre” och 1/9 som svarat neutralt på samma fråga. 9/10 svarar positivt på frågan ”mina studier gör att jag har roligare på fritiden” och 1/9 svarar neutralt.

Yrkehögskolan

- **Mål:** Andelen som får arbete inom utbildningsyrket efter avslutad yrkehögskoleutbildning ska vara 80 %.

Resultat: En utbildning har följts upp under året. Av 30 färdigutbildade tandsköterskor hade 29 arbete inom yrket sex månader efter avslutad utbildning, vilket motsvarar 97 %.

Övriga mätetal inom vuxenutbildningen

- **Mätetal:** Andelen studerande som fått vägledning av en studie- och yrkesvägledare (SYV).

Resultat: av 565 Södertäljebor som studerat på grundläggande- och gymnasialnivå och som svarat på studerandeenkäten uppger 44 % att de haft kontakt med en studie- och yrkesvägledare på sin skola. Inom SFI utformas frågorna lite annorlunda. Där har 64 % av 773 södertäljebor svarat att de är nöjda med studie- och yrkesvägledningen på sin skola.

- **Mätetal:** Andelen ”negativa” avbrott inom samtliga skolformer.

Resultat: Ett studieavbrott har skett i 1567 fall under året. Av dessa har eleven uppgett att det var på grund av skolan i fyra fall och i 61 fall på grund av tidsbrist. Avbrottskoden ”på grund av skolan” finns i de fall då eleven

själv uppgett att man avbryter sina studier för att man på något sätt är missnöjd med skolan, undervisningen, lärarens agerande osv. Andelen negativa avbrott motsvarar därmed 4 % av avbrotten. Om man endast tittar på de fall där eleven själv uppgett att avbrottet beror på skolan motsvarar detta 0,2 % av avbrotten.

Lägesbedömning i bokslutet 2016 för målet: Ok

Uppföljning av Inriktning i Mål och budget:

1. *Den kommunala vuxenutbildningen ska utvecklas i linje med den nationella ambitionshöjningen avseende både fler platser och högre kvalitet inom utbildning för vuxna. Den kommunala vuxenutbildningen ska erbjuda utbildningsplatser med ett tydligt fokus på yrkesutbildningar i samverkan med det regionala näringslivet. Den kommunala vuxenutbildningens organisatoriska samverkan med övrig gymnasieverksamhet ska stärkas. Verksamheten ska organiseras så att insatserna kan pågå parallellt. Vuxenutbildningen och Arbetsförmedlingen ska samordna sitt utbildningsutbud och innehåll.*

Uppföljning: (ALN, UN)

Arbetslivsnämnden: Vuxenutbildningen har inom givna ramar arbetat för att i så stor utsträckning kunna erbjuda medborgarna i Södertälje utbildning. Implementeringen av ett systematiskt kvalitetsarbete pågår. Sedan den 1 september 2016 tillhör vuxenutbildningen utbildningskontoret. Vuxenutbildningen och Arbetsförmedlingen samordnar traineetjänster och utbildningskontrakt i kommunen inom ramen för DUA (Delegationen för unga i arbete). Traineetjänster är till för ungdomar som har en avslutad gymnasieutbildning men som inte har kommit in på arbetsmarknaden utan har varit arbetslös minst 3 månader. Deltagaren anställs med en tidsbegränsad anställning och ska påbörja en reguljär yrkesutbildning på gymnasienivå på minst 25 % inom trainejobbets yrkesområde. Utbildningskontrakt är till för ungdomar (20-24 år) som inte har en avslutad gymnasieutbildning där utbildningen kan kombineras med praktik.

Utbildningsnämnden Torekällgymnasiet har tillsammans med den kommunala vuxenutbildningen skrivit fram en gemensam ansökan om att få bli certifierade som vård- och omsorgscollege. Målet är att erbjuda en kvalitetssäkrad utbildning med fler yrkesutgångar och alternativa studievägar både inom gymnasieskolan och inom vuxenutbildningen. Beviljas ansökan kommer detta att leda till ytterligare branschsamverkan i form av exempelvis Svensk Vård (branschorganisation) och Södertälje Sjukhus. Detta är ett exempel på god samverkan mellan gymnasieskolan och den kommunala vuxenutbildningen. Inom gymnasieskolan pågår ett stort arbete med att förstärka branschkopplingen och då särskilt inom yrkesprogrammen. Torekällgymnasiet planerar att bli en branschrekommenderad skola inom byggsektorn och maskinförarsektorn. Förhoppningen är att detta genom en ökad samverkan och samordning även ska leda till att den kommunala vuxenutbildningen ska kunna erbjuda utbildningsplatser med ett tydligt fokus på yrkesutbildningar i samverkan med det regionala näringslivet.

Uppföljning av övrig inriktning i Mål och budget

1. *Arbete ska bedrivas för att inom kommunens verksamheter och bolag ta fram anpassade platser för praktik, extratjänster och andra insatser.*

Uppföljning: (ALN)

Arbetslivsnämnden: Strävan att finna ordning i systemet för placeringar inom kommunen som tex extratjänster, språkpraktik och FAS3 har utöver med Arbetsförmedlingen skett tillsammans med fackliga representanter, HR, utbildningskontoret och socialkontoret.

-
2. *Yrkehögskolan, näringslivet i Södertälje och Campus Telge ska samverka i arbetet att erbjuda högre utbildning.*

Uppföljning: (ALN, KS/näringsliv)

Sedan den 1 juni 2016 tillhör Yrkehögskolan Campus Telge, som i sin roll som utbildningsanordnare samverkar med näringslivet i Södertälje.

Lägesbedömning sammantaget för området Arbete och försörjning: Ok

---

Omsorg om barn, ungdomar och vuxna

KF-mål 1

Andelen öppenvårdsinsatser ska öka i förhållande till slutenvårdsinsatser.

Uppföljning: (SN)

Genom satsningen på Krisstödjare, som arbetar intensivt i familjer där barn bevittnat våld, har flera placeringar undvikts. Den interna öppenvården fortsätter att utvidgas med insatser, som stöds av program, som rekommenderas i nationella riktlinjer alternativt stöds med uppbyggnad av lokal evidens.

Genom de strategiska uppdragen har satsningen inom våra egna verksamheter beslutat om en gemensam modell att arbeta med, ett familjeorienterat arbetssätt, som gynnar samverkan och stödjer familjer med behov av stöd på hemmaplan. Arbete pågår med att ta fram och implementera en process för samordnat arbete i familjer, där det finns missbrukande föräldrar. Under hösten kommer en likande process att utvecklas för samordnat arbete i familjer, där en eller båda föräldrarna har en psykisk ohälsa eller psykisk funktionsnedsättning.

Lägesbedömning i bokslutet 2016 för målet: **Ok**

Uppföljning av Inriktning i Mål och budget

1. *Insatser för barn och ungdom ska i första hand ges med utgångspunkt från befintliga nätverk och med tidiga insatser i öppenvård på hemmaplan. De kommunala verksamheterna och de externa aktörerna ska samverka för att alla barn och ungdomar ska klara skola och yrkesliv och vid behov få tillgång till individuellt stöd.*

Uppföljning: (SN)

Se ovan under KF-mål 1

-
2. *Inriktningen inom vuxenvården ska vara stöd på hemmaplan i samverkan med andra aktörer.*

Uppföljning: (SN)

Se ovan under KF-mål 1

-
3. *Det förebyggande arbetet inom de olika verksamheterna ska utvecklas så att mer omfattande åtgärder kan undvikas. Detta stärker familjers egna förutsättningar att leva ett självständigt liv. Arbetet med stöd för familjer och barn i utsatta situationer ska fortsätta. Allt arbete ska utgå från barnens perspektiv.*

Uppföljning: (SN)

Se ovan under KF-mål 1

KF-mål 2

Fler brukare får ett sammanhållet stöd utifrån individuella behov.

Uppföljning: (SN)

Arbete pågår med att ta fram och implementera en process för samordnat arbete i familjer, där det finns missbrukande föräldrar. Även ett arbete att ta fram en process, i de fall där en eller båda föräldrarna har en psykisk ohälsa eller psykisk funktionsnedsättning, kommer påbörjas under hösten.

Lägesbedömning i bokslutet 2016 för målet: **Har brister**

Åtgärder för att förbättra måluppfyllelsen:

För att underlätta arbetet och öka antalet Samordnade individuella planer (SIP) deltar Socialpsykiatrien tillsammans med landstingets Psykiatricentrum, Södertälje i ett pilotprojekt gällande utformning av digitala SIP:ar som SKL ansvarar för. Resultatet kommer att märkas först 2017, men förväntas ge en ökad måluppfyllelse.

Uppföljning av Inriktning i Mål och budget:

1. *Samverkan mellan olika aktörer ska fortsatt förbättras för alla målgrupperna barn, ungdomar och vuxna. Barnperspektiv ska särskilt beaktas.*

Uppföljning: (SN)

Se ovan under KF-mål 2

KF-mål 3

Brukarinflytandet ska öka.

Uppföljning: (SN)

Målet mäts i de individuella genomförandeplanerna som följs upp regelbundet. Genomförandeplanen är det verktyg, verksamheterna har gemensamt med brukaren för att dokumentera de konkret beskrivna aktiviteterna, som planeras tillsammans med brukaren. Att göra brukaren delaktig i sina mål och delmål är avgörande för att lyckas med insatsen.

I de fall genomförandeplanerna inte skrivs i den utsträckning som planerat, får det negativa konsekvenser på målet. Variationerna mellan de olika enheterna påverkar även måluppfyllelsen.

Lägesbedömning i bokslutet 2016 för målet: *Har brister*

Åtgärder för att förbättra måluppfyllelsen:

Verksamheterna behöver förbättra sin struktur och det systematiska arbetet för att upprätta och följa upp genomförandeplanerna. Arbetet är prioriterat pågår med att öka antalet genomförandeplaner därav förväntas målnivån uppnås

Uppföljning av Inriktning i Mål och budget:

1. *Metoder och arbetssätt inom verksamhet för barn, ungdomar och vuxna ska så långt som möjligt baseras på evidens. Barn, ungdomar och vuxna ska ges stor möjlighet till delaktighet i utredning, planering och genomförande av insatser.*

Uppföljning: (SN)

Ingår i svaret under KF-mål 1 och KF-mål 3

Lägesbedömning sammantaget för området Omsorg om barn, ungdomar och vuxna: *Har brister*

Verksamhet för personer med funktionsnedsättning

KF-mål 1

Alla brukare ska ha en rättsäker handläggning

Uppföljning: (OMS)

Myndigheten har t o m andra delåret 2016 bara haft fem ej verkställda beslut per månad, gällande daglig verksamhet och boende. Under sommarmånaderna har andelen utredningar och uppföljningar varit lägre, dels på grund av att myndigheten haft lägre bemanning, men också på grund av att brukarna, under sommarmånaderna är upptagna eller bortresta i större utsträckning än annars. Det är då svårt att boka in uppföljningsmöten. Mot bakgrund av detta förväntas måluppfyllelsen öka under hösten.

Både på Myndigheten och i VFF's verksamheter har verkställighetsprocessen visualiserats. Myndigheten har processen på sin drifttavla. VFF har lagt in samtliga verkställighetsprocesser i det digitala ledningssystemet.

*Lägesbedömning i bokslutet 2016 för målet: **Ok***

Åtgärder för att förbättra måluppfyllelsen:

Uppföljning av Inriktning i Mål och budget

- 1. Biståndsbedömningens kvalitet och organisation ska utvecklas genom ett systematiskt kvalitetsarbete. Under perioden prioriteras, uppföljning av beslutade insatser och intern samverkan mellan myndighetens enheter.*

Uppföljning: (OMS)

Se ovan under KF-mål 1

-
- 2. De insatser som erbjuds ska vara av hög kvalitet och grundas på bästa tillgängliga kunskap och erfarenhet. Metoder och arbetssätt ska så långt som möjligt baseras på evidens. Insatserna ska på ett systematiskt sätt följas upp för att säkerställa att mål och syfte med insatsen uppfylls.*

Uppföljning: (OMS)

På daglig verksamhet är andelen med formell kompetens högre än i övriga verksamheter. Inom personlig assistans är andelen med formell kompetens lägre än i övriga verksamheter. De handläggare som arbetar på Myndigheten är alla socionomer, jurister eller beteendevetare. Utvecklingen av arbetet med ICF ska fortsätta. Representanter från både Myndigheten för äldre och funktionsnedsatta och den egna utföraren kommer att gå på Socialstyrelsens introduktion i det nya arbetssättet enligt IBIC (ett behovsinriktat och systematiskt arbetssätt med strukturerad dokumentation av behov, mål och resultatet i handläggningen, genomförandet och uppföljningen av vård, stöd och omsorg). Antalet stödpedagoger har ökat och verksamheten arbetar med att rekrytera och tillsätta stödpedagoger vid vakanser.

-
- 3. Myndighetsbeslut ska följas upp en gång per år. Bedömningen av insatsnivåer i boende och dagligverksamhet ska utvärderas årligen.*

Uppföljning: (OMS)

Se ovan under KF-mål 1

KF-mål 2**Brukarinflytandet ska öka.****Uppföljning: (OMS)**

Målet mäts genom andelen genomförandeplaner, där insatsen utförs enligt plan. Resultat är 99 %, men det kan finnas en risk att avvikelser från genomförandeplan inte alltid rapporteras. Andelen nöjda kunder mäts i delårsuppföljningen genom resultat från mikroundersökningar utförda på korttidsboende och daglig verksamhet. Dessa små undersökningar mäter nöjdheten efter varje besök eller vistelse. Mer omfattande undersökningar kommer att genomföras under hösten och resultatet av dessa kommer att redovisas i bokslutet.

Lägesbedömning i bokslutet 2016 för målet: *Har brister*

Åtgärder för att förbättra måluppfyllelsen:

Till årsbokslutet kommer mätetalet även att inkludera brukare på Verksamheten för funktioner och måluppfyllelsen kommer då att öka.

Uppföljning av Inriktning i Mål och budget

1. *Metoder för delaktighet och inflytande behöver vidareutvecklas så att brukarna i högre grad ska kunna påverka sin vardag och på så sätt uppleva att de så långt som möjligt får ett självständigt liv.*

Uppföljning: (OMS)

Brukarundersökningar ur ett nöjdhetsperspektiv skall utvecklas. En brukarundersökning, som har anpassats till brukarnas förmåga att besvara enkäten, har gjorts i juni och juli. Ytterligare en brukarundersökning kommer att göras i november månad.

KF-mål 3**Fler brukare får ett sammanhållet stöd utifrån individuella behov.****Uppföljning: (OMS)**

Myndigheten mäter hur många brukare, som erbjudits en individuell plan. 90 % av brukarna har fått detta erbjudande, vilket ligger något under målnivån. Rutinen är, att när beslutet kommuniceras, får brukaren information om, att de har rätt att få en individuell plan.

För att säkerställa att fler brukare ska få ett sammanhållet stöd utifrån individuella behov, mäts även hur stor andel brukare inom socialpsykiatri, som har en samordnad individuell plan (SIP). Vid årsskiftet saknade alla brukare en sådan, men nu har 17 % fått en SIP.

Alla enheter, utom en, har vid delårsuppföljningen utbildat nyckelpersoner inom anhörigstöd.

Flera olika typer av samverkanmöten hålls med VFF. Myndigheten och VFF har ett mycket gott samarbete. De möten som hålls, är bland annat "primöten" och fördelningsmöten. Myndigheten har även planerat in möten med Försäkringskassan.

Gruppen med autismspektrumtillstånd skall återgå till myndigheten under hösten och då kommer nya samverkansformer att tas fram.

Lägesbedömning i bokslutet 2016 för målet: *Har brister*

Åtgärder för att förbättra måluppfyllelsen:

Verksamheten kommer att repetera vikten av att detta genomförs enligt rutin, då resultatet vid delårsuppföljningen delvis kan bero på att nyanställda inte haft kunskap om förfarandet. Troligtvis kommer måluppfyllelsen att öka till årsskiftet. Myndigheten kommer att se över dessa ärenden i mitten på september och får då fortsätta arbetet med att ta fram SIP:ar.

Anhörigutbildningen är i tre steg och det är få personer, som gått alla steg. Det beror på, att utbildningen enbart är en gång per termin. Anhörigkonsulenterna påbörjade utbildningarna våren 2015, så alla har inte hunnit igenom utbildningen. Personal har också hunnit sluta och ny personal har börjat, så det är svårt att få exakta siffror. Alla enheter, förutom Cederströmska, en enhet som ansvarar för personlig assistans och korttidsboende för barn och boendestödsenheten, har dock någon som gått utbildningen. Medarbetare på Cederströmska kommer ha möjlighet att gå på höstens utbildningar.

Uppföljning av Inriktning i Mål och budget

1. *Brukaren ska ges förutsättningar till ett självständigt liv genom rätt insatser för att i första hand klara eget boende. Brukaren ska ges möjlighet till rörlighet mellan olika insatser och boendeformer.*

Uppföljning: (OMS)

Brukaren ska ges möjlighet till rörlighet mellan olika insatser och boendeformer. Under året skall en kartläggning göras av brukarnas rörlighet mellan insatser och boendeformer som en grund för kommande analys och utveckling. Brukarna har möjlighet att byta boende, om de så önskar. Det är dock inte så vanligt att brukarna önskar byta boende. Önskar brukarna byta insats, måste behovet utredas.

-
2. *Samverkan mellan myndighet och utförare ska fortsätta utvecklas så att brukarna får bästa möjliga stöd utifrån sina behov. För att kunna ge brukaren ett sammanhållet stöd utifrån individuella behov ska det finnas en samsyn kring brukarens behov mellan olika aktörer. Nuvarande och nya samverkansformer med andra aktörer ska utvecklas.*

Uppföljning: (OMS)

Se ovan under KF-mål 3

-
3. *Inriktningen inom socialpsykiatri ska vara att ge stöd på hemmaplan i samverkan med andra aktörer.*

Uppföljning: (OMS)

Se ovan under KF-mål 3

KF-mål 4

Kompetensen för medarbetaren ska öka för att kunna se brukaren i ett helhetsperspektiv.

Uppföljning: (OMS)

Handläggarna på myndigheten är utbildade socionomer, jurister eller beteendevetare. 90 Procent har LSS-handläggartutbildning från Socialstyrelsen. Det är en utbildning som Socialstyrelsen tyvärr inte anordnar längre. Verksamheten undersöker därför möjligheterna att köpa in en uppdragsutbildning för Södertäljes handläggare framöver. Man använder sig mycket av domar inom området för att fördjupa handläggarnas kunskaper och öka kompetensen kring rättsäker handläggning. Att arbeta som LSS-handläggare är ett tungt uppdrag och en utsatt yrkesroll. Många slutar på grund av att de inte mår med det. För att öka personalkontinuiteten får handläggarna handledning varannan vecka. Handläggarna använder också ett så kallat bemötandespel, som innehåller diskussionsfrågor, som kan uppstå i mötet med klienter, med kollegor eller med chefer. I framtiden är det även önskvärt att handläggarna får möjlighet till debriefing (krishantering) i direkt anslutning till svåra möten.

Lägesbedömning i bokslutet 2016 för målet: *Ok*

Åtgärder för att förbättra måluppfyllelsen:

Ny utbildningsinsats kommer att genomföras under hösten. Utbildningsinsatsen finansieras av statsbidrag. Under hösten kommer 50 medarbetare (35 från egen regi och 15 från privata utförare) att gå fördjupningsutbildning på Torekällgymnasiet. Föreläsningar och seminarier har också planerats in under hösten 2016. 90 Procent av handläggarna på Myndigheten för äldre och funktionsnedsatta har LSS-handläggartutbildning från Socialstyrelsen. Det är en utbildning, som Socialstyrelsen tyvärr inte anordnar längre. Myndigheten undersöker därför möjligheterna att köpa in en uppdragsutbildning för Södertäljes handläggare framöver.

Uppföljning av Inriktning i Mål och budget

1. *Rätt kompetens är viktigt och nödvändigt för de som handlägger beslutat om insatserna och för den medarbetare som ger stöd, service och omsorg. Med rätt kompetens kan medarbetaren besluta om och ge insatser av god kvalitet utifrån ett helhetsperspektiv. Kompetensutveckling som matchar krav och behov ska genomföras, för att kunna utföra uppdraget med kvalitet.*

Uppföljning: (OMS)

Se ovan under KF-mål 4

Uppföljning av övrig inriktning i Mål och budget

1. *I omsorgsverksamhet där hjälpmedel är en självklar del av vardagen kan välfärdsteknologin utvecklas för att både bibehålla och utveckla självständighet samt uppleva trygghet. Användande av vårdhundar kan vara ett värdefullt komplement för ökat välbefinnande.*

Uppföljning:

Olika lösningar inom välfärdsteknologin inventeras (Ett APT-kit har tagits fram för att illustrera olika tekniska lösningar som finns tillgängliga). Presentationsmaterial som beskriver välfärdsteknologi finns att tillgå. Den 31/10 ska alla resultatenhetschefer ha gått igenom materialet med sina medarbetare. En utvärdering av vårdhunden, som komplement i vård- och omsorgsverksamheten, har genomförts. Utvärderingen kommer att presenteras för omsorgsnämnden under hösten 2016.

Uppföljning av övrig inriktning i Mål och budget

2. *I omsorgsverksamhet där hjälpmedel är en självklar del av vardagen kan välfärdsteknologin utvecklas för att både bibehålla och utveckla självständighet samt uppleva trygghet. Användande av vårdhundar kan vara ett värdefullt komplement för ökat välbefinnande.*

Uppföljning: (OMS)

Lägesbedömning sammantaget för området Personer med funktionsnedsättning: *Ok*

Äldreomsorg

KF-mål 1

Brukarinflytandet ska öka.

Uppföljning: (ÄON, KDN)

Målet mäts genom att verksamheterna följer upp hur väl de lokala värdighetsgarantierna efterlevs avseende trygghet och delaktighet. Hemtjänst och vård- och omsorgsboende når upp till målet men myndighetens mätetal ligger strax under. På vård och omsorgsboende mäts om brukarna erbjuds utevistelse, individuella aktiviteter och social samvaro i enlighet med upprättad genomförandeplan. Målnivån uppnås inte för dessa mätetal. Mätningarna visar att samtliga hemtjänstbrukare har varit delaktiga i upprättandet av sin genomförandeplan. Hemtjänsten når dock inte upp till målnivån, att brukare med omfattande omvårdnadsbehov endast ska möta 11 personer på 14 dagar. Både hemtjänst och vård- och omsorgsboende mäter upplevd delaktighet med resultaten från socialstyrelsens nationella brukarundersökning ”Så tycker de äldre om äldreomsorgen”. Dessa resultat publiceras först i oktober.

Lägesbedömning i bokslutet 2016 för målet: Ok

Åtgärder för att förbättra måluppfyllelsen:

Många handläggare på myndigheten är relativt nyanställda. Myndigheten kommer därför att arbeta med en förnyad implementering av värdighetsgarantierna och tillse att dessa alltid är en del av introduktionen som ges till nyanställda.

Inom vård- och omsorgsboende pågår kontinuerligt arbete med att förbättra genomförandeplanerna. Det har hittills under året gjorts insatser för att förbättra dokumentationen. Ytterligare aktiviteter och utbildningsinsatser finns inplanerade under hösten 2016.

I och med digitaliseringen av hemtjänstens planering samt tid och insatsregistrering kommer personalkontinuiteten att kunna följas mer kontinuerligt. Det kommer att medföra att det är lättare att justera och göra förändringar för att höja personalkontinuiteten. Personalkontinuiteten kommer att mätas ytterligare en gång, under oktober 2016.

Uppföljning av Inriktning i Mål och budget:

1. *Genom att äldreomsorgen arbetar enligt den lokala värdighetsgarantin ska de äldre ges möjlighet till självbestämmande, delaktighet, trygghet och integritet.*

Uppföljning: (ÄON, KDN)

Se ovan under KF-mål 1.

2. *En av äldreomsorgens viktiga uppgifter är att förebygga ensamhet och isolering genom ett förebyggande arbete. Detta kan exempelvis ske genom olika aktiviteter såsom Kultur 365, att kunna äta tillsammans, anhörigstöd samt vårdhundar.*

Uppföljning: (ÄON, KDN)

En utvärdering av vårdhunden har genomförts och utvärderingen har visat på övervägande positiva resultat. Arbetet med vårdhund inom äldreomsorgen kommer att fortsätta under 2017.

KF-mål 2

Fler brukare får ett sammanhållet stöd utifrån individuella behov.

Uppföljning: (ÄON, KDN)

94 procent av de boende på kommunens vård- och omsorgsboenden har en fått en teambaserad riskbedömning, vilket inte riktigt når upp till målnivån 95-100 procent. Däremot är andelen boende som har fått planerade

åtgärder utförda 97 procent, vilket ligger inom ramen för 2016 års målnivå. Strukturen för vårdplaneringsmöten är väl implementerad och följs dagligen på Myndighetens drifttavlor. Myndigheten har ett, väl fungerande, samarbete med Södertälje sjukhus och samverkansmöten hålls regelbundet.

Lägesbedömning i bokslutet 2016 för målet: *Ok*

Åtgärder för att förbättra måluppfyllelsen:

Legitimerad personal, på vård- och omsorgsboende, arbetar med att, på ett mer systematiskt sätt, dokumentera teambaserade riskbedömningar och utförda åtgärder.

Uppföljning av Inriktning i Mål och budget:

1. *Äldre personer som behöver kommunens stöd ska bemötas utifrån sina individuella behov. Anhöriga som hjälper en närstående ska få stöd. Vård- och omsorgsboenden och hemtjänst ska säkra god livskvalité för de äldre, exempelvis genom social samvaro och valfrihet i tjänsternas innehåll.*

Uppföljning: (ÄON, KDN)

Se ovan under KF-mål 1.

-
2. *Antalet äldre med fler sjukdomar ökar och allt fler av dessa bor kvar hemma. För de multisjuka äldre som har behov av stöd från olika aktörer behövs en sammanhållen vård och omsorg och därför behöver samverkan med bland annat landstinget och berörda enheter inom socialtjänsten fortsätta att utvecklas.*

Uppföljning: (ÄON, KDN)

Nestor FoU leder samverkansgrupper där kommuner och landstinget samverkar bland annat runt att ta fram en struktur för vårdplaneringsmöten utifrån SVEA´s verktyg.

Myndigheten har möjlighet att använda sig av videoteknik vid vårdplaneringsmöten men då flera sjukhus saknar de tekniska förutsättningarna behöver arbetet med att bygga upp en fungerande struktur för nyttjandet av videoteknik fortsätta.

-
3. *Äldreomsorgen ska utvecklas för att i högre grad möta behoven hos äldre personer med social problematik, som till exempel missbruk eller psykisk funktionsnedsättning.*

Uppföljning: (ÄON, KDN)

På Myndigheten arbetar två handläggare som är specialiserade mot social problematik som missbruk eller psykisk funktionsnedsättning. Dessa två handläggare har arbetat länge och har stor erfarenhet av målgruppen. Nya ärenden med social problematik fördelas direkt till dessa två handläggare.

KF-mål 3

Kompetensen för medarbetaren ska öka för att kunna se brukaren i ett helhetsperspektiv.

Uppföljning: (ÄON, KDN)

Medarbetarna på kommunens vård- och omsorgsboenden kommer under året att genomgå såväl grundutbildning som fördjupningsutbildning inom området hot och våld i nära relation. Dessa utbildningar har redan genomförts bland medarbetarna i hemtjänsten. Alla biståndshandläggare, utom en, har genomgått webbutbildningen Demens-ABC. Inga medarbetare kommer under året att gå utbildningar i ÅBIC då implementeringsprojektet pausats under 2016. I och med införandet av det nya lönesystemet finns det i dagsläget ingen möjlighet att ta fram uppgifter om hur stor andel av medarbetarna inom hemtjänst och vård- och omsorgsboende som har adekvat utbildning.

Lägesbedömning i bokslutet 2016 för målet: *Har brister*

Åtgärder för att förbättra måluppfyllelsen:

Det är angeläget att en inventering av antalet medarbetare med adekvat utbildning genomförs då verksamheterna måste kunna säkerställa att tillräckligt många medarbetare har den kompetens som uppdraget kräver.

Uppföljning av Inriktning i Mål och budget:

1. *Att ha rätt kompetens är viktigt och nödvändigt för den personal som ska ge stöd, service och omsorg i verksamheter. Äldreomsorgen står inför en tuff utmaning att hitta och rekrytera personal med rätt kompetens. Arbetet ska inriktas mot att ytterligare höja kompetensen för personalen samt öka personalkontinuiteten.*

Uppföljning: (ÄON)

Se ovan

Uppföljning av övriga inriktningar inom området äldreomsorg

1. *Äldreomsorgen ska följa aktuell forskning inom området för att implementera ny kunskap. Utifrån de nationella riktlinjerna behöver särskilda åtgärder vidtas för att möta en ökande grupp av personer med demensproblematik och insatserna ska så långt som möjligt baseras på evidens.*

Uppföljning: (ÄON, KDN)

Nestor FoU har under 2016 stöttat äldreomsorgen vid implementering av det lokala vård- och omsorgsprogrammet för demenssjuka. Ett antal aktiviteter har genomförts, bland annat de utbildningar som kommunens egna demensteam håller i samt cafémöten, för medarbetare, i Nestors regi.

Kommunens samtliga vård- och omsorgsboenden registrerar i BPSD-registret men de har kommit olika långt i arbetet med att använda vårdåtgärder enligt den evidensbaserade arbetsmodellen. Arbetet med BPSD registret stödjer också förankringen av demensriktlinjerna och det lokala vårdprogrammet. Resultatområdena kommer under hösten 2016 att göra en kartläggning för att se på vilket sätt arbetet kan vidareutvecklas

---

2. *Antalet äldre ökar och därmed behovet av ytterligare vård- och omsorgsboenden. Utvecklingen behöver följas noggrant så att utbyggnadstakten motsvarar behoven.*

Uppföljning: (ÄON, KDN)

Varje år tas en boendeplan fram utifrån aktuell befolkningsstatistik som fattas beslut av nämnden. Under 2017 ska Wijbacken utökas med nio platser och under 2018 kommer det nya boendet i Björkmossen att färdigställas med 54 platser.

---

3. *Välståndsteknologin kommer att behöva utvecklas för att klara den ökande efterfrågan på äldrevård.*

Uppföljning: (ÄON, KDN)

Under 2016 har arbetet med att införa mobil, digital dokumentation för legitimerad personal fortgått. Tester för att legitimerad personal ska kunna komma åt Procapita mobilt, på surfplatta, har påbörjats. Testerna har försenats, framför allt, på grund av tekniska problem.

I juni tog äldreomsorgsnämnden beslut om att avbryta upphandlingen av planeringssystem samt tids- och insatsregistrering med digitala lås och istället nyttja befintliga optioner i avtalet med Tieto. Ett förfrågningsunderlag har skickats till Tieto utifrån de rådande förutsättningarna. Inkommer Tieto med en offert som kommunen accepterar kan troligtvis planeringsverktyget driftsättas omgående för den egna hemtjänsten och tids- och insatsregistrering kan införas för de externa utförarna under hösten 2016. Det mobila arbetssättet ska sedan vara helt i drift under den första delen av 2017. Om kommunen inte accepterar offerten måste tidsplanen revideras på grund av att ny upphandling behöver genomföras.

Lägesbedömning sammantaget för området Äldreomsorg: **OK**

Kultur och fritid

KF-mål 1

Variationen inom utbudet för barn och ungdomar ska öka

Uppföljning: (KFN, KDN)

Genom medel "Sommarlovspengar" från Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor (mucf) har ungdomar i Södertälje kunnat ta del av ett extra digert utbud av arrangemang och aktiviteter.

- **G-kraftbussen med Kultur 365:** Kultur 365 har turnerat med buss och där tagit med kultur, upplevelser och generationsmöten till alla bostadsområden och kommunalar i Södertälje. Aktiviteten har riktats till barn och unga med olika sociala bakgrunder.
- **Simskola:** Södertälje Simsällskaps satsning för simkunnighet! Projektet har vänt sig till alla icke simkunniga och byggde på en frivillig drop-in simskola.
- **Pröva på olika idrotter – dagkollo:** Ungdomar har fått prova på olika idrotter och lekar tillsammans med föreningen Idrott Utan Gränser. Ingen föransökan har krävts, drop in.
- **Racketvecka med bowling:** Ungdomar har fått prova på tre olika aktiviteter: *Tennis, badminton och bowling i Södertälje Bollhall.*
- **Äventyrsvecka på Gillberga friluftsgård – för ungdomar med funktionshinder:** För elever på särskolans låg- och mellanstadier (Stålhamra- och Fornbackaskolan). En häftig vecka där inget har varit "O-möjligt". Deltagarna har fått testa prova och undersöka.
- **Konstkollo med konsthallen:** Södertäljes barn och ungdomar inbjöds till gratis konstkollo. Tillsammans med konstnärer lär de sig att måla, teckna och skapa. Kurserna leddes av erfarna konstnärer ihop med konsthallens pedagog Sarah Guarino Florén. Veckan avslutades med en vernissage. Alla kurser var gratis.
- **Fri entré för barn och barnfamiljer under 1800-talsveckan:** Barn och barfamiljer bjöds på fri entré under den utökade 1800-talsveckan på Torekällberget.
- **LajLaj-festivalen för barn 9-12 år gratis:** Kulturskolans LajLaj-festival blev en härlig provapåvecka där kulturaktiviteter som musik, dans, animerad film, teater och konst varvades med utelekar!
- **Konstkollo med Grafikens Hus:** MakerSommar genomfördes som ett skaparläger för barn och ungdomar. Ett unikt dagkollo där deltagarna fick utforska den digitala och konstnärliga världen. "Kan vi väcka liv i gamla leksaker? Kan vi bygga robotar som ritar egna teckningar? Kan vi skapa konst genom programmering? Dagkollot är gratis. Lunch, mellanmål, fika och t-shirt ingår".
- **Bikupor och odling i staden:** Deltagarna fick lära sig hur viktiga bina är för vår jord. De som ville fick vara med och öppna en bikupa för att se hur det fungerar i ett bismåll. Ledarna berättade också om hur odling går till och deltagarna fick prova att odla lite själv.
- **Sommarbibliotek i Hovsjö:** Den 27 juni öppnade ett sommarlovsbibliotek i Hovsjö Hub som var öppet för skollediga barn och deras vuxna. Den somrigaste, roligaste och härligaste läsningen valdes ut och det bjöds på workshops, sagostunder och pyssel.
- **"Sommarboken" med avslutningsfestival på kommunens alla bibliotek:** Från och med 30 maj kunde alla lässugna barn och ungdomar hämta ut ett sommarbokspaket på sitt bibliotek. De kunde rösta på sin favoritbok och få en bok och en inbjudan till Sommarboksfesten den 2 september på
- **Utöver projektet sommarlovsaktiviteter:**
  - Ny utrustning för klättring – en s.k. klättersvamp – har byggts vid Sydpoolen som komplettering till det som redan finns i form av skatepark och parkour. Arbetet har påbörjats för att bygga en anläggning för spontanidrott i Västergård.
  - Kulturskolan har infört rock- och popbandskurser. Vattensport har införts på fritidsgårdarna. Biblioteket har utvecklat sin programverksamhet för barn.
  - Enhörnas bibliotek ökar öppethållandet med en eftermiddag i veckan.
  - I Hölö har anordnats moppeorientering i samarbete med polisen och fritidsgården har startat den öppna verksamheten för hög och mellanstadiet på eftermiddagar.
  - I Järna ger kulturskolan teaterutbildning grund i Ådalskolans aula. Järna får också ny uterink, och Futurum rustas för utökat utbud på scen. Ung fritid deltar i Pridefestivalen och Järna fritidsgård höll i arrangemanget. Järna fritidsgård och Futurum genomgår en utveckling som innebär stora förändringar i Fritidsgårdens eget verksamhetsinnehåll och kulturverksamheten i samma hus. En förändring som redan har gett resultat av ökade fritidsgårdsbesök.

Lägesbedömning i bokslutet 2016 för målet: **Bra**

Uppföljning av Inriktning i Mål och budget

1. *Ung Fritid ska fortsätta sitt arbete för att förbereda unga för vuxenlivet genom att utveckla moderna mötesplatser och driva ungdomsfrågor för alla unga i hela kommunen. Jämställdhetsarbetet ska stärkas*

och utvecklas för att verksamheterna ska attrahera både tjejer och killar i lika hög utsträckning. Arbetet ska fortsätta med nämndöverskridande samarbeten och samverkan med externa aktörer för att skapa nya upplevelser för, och locka fler, unga.

Uppföljning: (KFN, KDN)

Utbudet av möjliga fritidsaktiviteter för dagens unga är stort, men kan inte sällan begränsas av den enskildes ekonomi. Vad som lockar förändras ständigt och kommersiella krafter bidrar till detta. Ung fritids arbete med fritidsgårdar som öppna mötesplatser är därför viktiga för att skapa alternativ för ungdomar som alla kan ta del av. Mötesplats Enhörna har ökat antalet besök och öppettid mellan åren 2013 och 2015.

2. Kulturskolan fortsätter att utveckla sin nya undervisningsmodell med syfte att öka deltagandet i skolans utbud och bredda basen för verksamheten. Samtidigt läggs också en metodisk grund för att stötta elever med olika ambitionsnivåer. Nova ska under perioden ytterligare utvecklas mot en livaktig scen och mötesplats för ungdomar upp till 25, men också för att bereda plats för kulturyttringar och föredrag.

Uppföljning: (KFN, KDN)

En uppföljning och utvärdering av den nya modellen kommer att göras inför år 2017. Sedan tidigare finns KAPIS på kulturskolan för mer avancerade elever. Nova har utvecklats till en öppen scen för utställningar med unga konstnärer och låter unga uppträda med teater, föreläsningar, poesi och musik i alla former. Nova fungerar också mer allmänt som ett café och en mötesplats för kulturintresserade ungdomar.

KF-mål 2 Flickors deltagande i idrottsaktiviteter ska öka

Uppföljning: (KFN, KDN)

Statistiken visar att flickors deltagande i aktiviteter har ökat stadigt sedan 2012

Bidragsberättigade aktiviteter

År	2012	2013	2014	2015	2016
Aktiviteter					
Vår flickor antal	60 333	72 385	82 557	86 975	95 834
Vår pojkar antal	103 505	130 922	152 006	172 773	168 919
Summa vår	163 838	203 307	234 563	259 748	264 753
Vår andel flickor %	36,8%	35,6%	35,2%	33,5%	36,2%
Höst flickor antal	48 705	71 969	76 317	83 091	
Höst pojkar antal	83 837	129 151	138 835	153 656	
Summa höst	132 542	201 120	215 152	236 747	0
Höst andel flickor %	37%	36%	35%	35%	
S:a år flickor	109 038	144 354	158 874	170 066	95 834
S:a år pojkar	187 342	260 073	290 841	326 429	168 919
Summa år total	296 380	404 427	449 715	496 495	264 753
% andel flickor helår	37%	36%	35%	34%	36%

Statistik på antalet enskilda individer som deltar visar, att flickors andel per 31 augusti är 43 %. I beräkningen andel individer har det pendlat mellan 43 % och 45 % under åren 2012-2016. Flickor som deltar i idrott är som andel individer närmare andelen pojkar, men pojkarna deltar i aktiviteter fler gånger/individ.

Lägesbedömning i bokslutet 2016 för målet: **Bra**

Åtgärder för att förbättra målfyllelsen:

Pågående arbete med riktade stöd till föreningslivet, anpassat urval och utformning utifrån flickors intressen vid utbyggnad av idrottsanläggningar ska fortsätta.

Uppföljning av Inriktning i Mål och budget

1. *Arbetet med kultur och fritid genomsyras av ett jämställt arbetsätt. Insatser för att öka flickors deltagande inom idrotten fortsätter och lokaler och anläggningar ska utformas och anpassas med särskild hänsyn till ett jämställt utbud.*

Uppföljning: (KFN, KDN)

I planerad utbyggnad av idrottsanläggningar har flickors intressen fått ökat inslag. Den planerade gymnastik- och friidrottshallen och stallbyggnad vid Billsta i Järna är exempel på detta. Hänsyn till jämställdhet är och har varit viktigt vid utbyggnad av anläggningar för spontanidrott.

KF-mål 3

Södertäljebornas nyttjande av kultur- och fritidsutbudet ska öka.

Uppföljning: (KFN, KDN)

Bokning av de idrottsanläggningar som valts för uppföljning ökar totalt med 26 %. Bidragsberättigade registrerade aktiviteter ökar ständigt för både flickor och pojkar, totalt 1,9 %. Besökare på stadsscen och övriga program ökar 3,7 %. Kultur 365 ökar 2,4 %. Besöken på stadsbiblioteket minskar med 0,2 %. Besöken på Konsthallen minskar med 4,7 %. Torekällberget minskar med 13,9 %. Fritidsgårdarna minskar med 5,9 % (Geneta har haft stängt fr.o.m. mars) Bibliotekens utlåning minskar med 1,3 %.

Lägesbedömning i bokslutet 2016 för målet: **Ok**

Åtgärder för att förbättra målpuffyllelsen:

Effekter av brohaveriet kan inte uteslutas speciellt avseende Torekällberget och konsthallen. Det ska noteras också att de senaste åren har värdena påfritidsgårdsbesök och bibliotekens utlåning och besök ständigt har stigit till hög nivå. Annars handlar det förstås om att ha en bra verksamhet med ett innehåll som efterfrågas.

Uppföljning av Inriktning i Mål och budget

1. *Södertälje kommun ska genom den egna verksamheten, föreningsliv och organisationers arbete stärka invånarnas möjlighet till en rik och meningsfull fritid. Barn och ungdomars deltagande i föreningslivet prioriteras. Föreningslivet ska, i samverkan med skolan, fungera som mötesplats för barn från olika delar av samhället och nå alla grupper av ungdomar, även nytillkomna.*

Uppföljning: (KFN, KDN)

Den angivna inriktningen genomsyrar kultur- och fritidsverksamheten. De dialoger med föreningarna som kultur- och fritidskontoret och nämndens ledamöter har syftar primärt till att förtydliga och skapa konsensus för berörda om innebörden av denna inriktning.

2. *Personer med funktionsnedsättning ska ges utökade förutsättningar och möjligheter att ta del av kultur- och fritidsutbudet.*

Uppföljning: (KFN, KDN)

Kultur- och fritidskontoret har en enhet speciellt inriktad på målgruppen. Arbetsättet är att dels ordna särskilt anordnade aktiviteter men också att stimulera och stödja berörda att delta i det allmänna utbudet. Tellegymnasiets sporthall har handikappanpassats. Handelsboden på Torekällberget och dess lekmiljö har handikappanpassats. Billsta stallbyggnad blir handikappanpassad. Spontanidrottanläggningar för motion anpassas med inslag för att möjliggöra deltagande av personer med funktionshinder.

3. *Södertälje kommun ska genom den egna kulturprogramsverksamheten erbjuda medborgarna programaktiviteter av hög kvalitet, för alla åldrar och i hela kommunen. Kultur- och fritidsnämnden och kommunalnämnderna ska vara möjliggörare för arrangörer och föreningar som vill ta initiativ och genomföra kulturprojekt, verksamhet och evenemang. Arbetet med att utveckla teaterverksamheten i Södertälje mot en uppdragsteater ska fortsätta.*

Uppföljning: (KFN, KDN)

Kontoret är väl anpassat organisatoriskt och har ett väl utvecklat samarbete med föreningsliv och externa intressenter för att arbeta med den inriktningen. Ett kulturpolitiskt program tas fram under året med bl.a. förslag om hur teaterverksamheten i kommunen kan utvecklas. Futurum i Järna rustas för ett utvecklat utbud. Fritidsgårdsverksamheten i samma hus får sin verksamhet mer inriktad på kultur och kreativitet. Bland annat har ett arbete med att skapa ett makerspace påbörjats.

KF-mål 4

Andelen Södertäljebor som är nöjda med kultur- och fritidsutbudet ska öka.

Uppföljning: (KFN, KDN)

Den senaste medborgarundersökningen som gjordes år 2015 visade ett ökat nöjdindex avseende kultur och fritid för Södertälje. Nästa undersökning görs år 2017.

*Lägesbedömning i bokslutet 2016 för målet: **Ok***

Åtgärder för att förbättra måluppfyllelsen:

Ökad lyhörd dialog med allmänhet och brukare är ett utvecklingsområde för kultur- och fritidsverksamhet.

Uppföljning av övriga inriktningar inom området Kultur och fritid

1. *Biblioteken i Södertälje ska fortsätta utvecklas enligt de inriktningar som biblioteksplanen från 2014 anger. Den strukturplan som tagits fram som ett uppdrag formulerat i biblioteksplanen ska implementeras i takt med att beslut härom fattas. Befintliga samarbeten med externa aktörer så som Röda korset, BVC, Berättarministeriet och Svenska med baby ska fortgå och nya samarbeten ska etableras. Det nationella projektet Bokstart ska fortsätta under 2016, finansierat av Statens kulturråd.*

Uppföljning: (KFN, KDN)

Planerade aktiviteter är påbörjade och pågående samarbeten och projekt fortsätter. Under sommaren har uppskattad ny biblioteksverksamhet varit i gång i Hovsjö. Samarbetet med nämnda externa aktörer pågår. Programverksamheten i stadsbiblioteket har utökats.

2. *Kultur- och fritidsverksamheten ska bidra till en levande stadskärna i Södertälje, mötesplatser och aktivitet i Järna (såsom exempelvis Gula villan) samt vara sammanhangsskapare för hela kommunen.*

Uppföljning: (KFN)

Järna. Stödet till Kringelefestivalen har fortsatt. Under den genomförda festivalen 2016 har kommunens närvaro varit inriktad på dialog med besökarna om hur staden ska kunna utvecklas och öka sin attraktion med avseende på utövande och upplevelser av kultur.

3. *Kultur 365 ska fortsätta skapa nya perspektiv och synsätt för fysisk aktivitet, social tillvaro och kulturellt tänkande för seniorer. Projektet PlaymÅkers syfte är att skapa en generationsbrygga och samtidigt vara en katalysator för nya upplevelser med ny kulturteknik för äldre. Syftet är också att unga ska intressera sig för att arbeta i äldreomsorgen.*

Uppföljning: (KFN, KDN)

Verksamheten fortsätter med fortsatt stöd från äldreomsorgsnämnden. Under sommaren har projektet G-bussen genomförts med stöd av Sommarlovspengar från Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor (mucf). Ett projekt i sammanhanget som är riktat i första hand till unga. Syftet är också att skapa möten mellan äldre och unga i Södertälje.

*Lägesbedömning sammantaget för området Kultur och fritid: **Ok***

Samhällsbyggnad och offentlig miljö

KF-mål 1:

Medborgarnas uppfattning om Södertälje som en plats att bo och leva i ska förbättras (Bostäder, kommunikationer, gator och vägar, gång- och cykelvägar, trafiksäkerhet och parker)

Uppföljning: (SBN, TN, KDN)

Medborgarnas uppfattning om Södertälje mäts med SCB:s medborgarundersökning som kommunen genomför vartannat år. Den senaste undersökningen genomfördes våren 2015 då samtliga områden fick ett något bättre betyg än 2013 utom inom området bostäder.

Det sammanfattande betygsindexet Nöjd-Region-Index (NRI) för hur medborgarna bedömer Södertälje kommun som en plats att bo och leva på blev 44 vilket är lägre än genomsnittet för deltagande kommuner (60) men högre än kommunens resultat 2011 (41) och 2013 (42). Jämfört med genomsnittresultatet är betygsindexet för faktorn Utbildningsmöjligheter och Kommersiellt utbud högre, medan faktorn Bostäder och Trygghet är lägre för Södertälje kommun. Det är alltså främst förbättringar av betygsindexen för faktorerna Trygghet samt Bostäder som kan höja helhetsbetyget Nöjd-Region-Index. Betygsindex för trygghet i Södertälje har ökat från 2011 (37) och 2013 (41) till 2015 (45).

Nästa undersökning genomförs 2017.

*Lägesbedömning i bokslutet 2016 för målet: **Ok***

KF-mål 2

Antalet nytillkomna bostäder per år ska öka.

Uppföljning: (SBN, KDN, TN)

Fram till augusti i år har 240 bostäder färdigställts varav 148 i småhus och 92 i flerbostadshus. De områden i vilka flest lägenheter färdigställdes var Ritorp (73 st) och Glasberga sjöstad (34 st). I kvarteret Tjädern färdigställdes ett flerbostadshus med 44 lägenheter. Inga specialbostäder (bostäder för äldre-/funktionshindrade eller studenter) färdigställdes. Enligt bostadsbyggnadsantagandena som gjordes i samband med befolkningsprognosen och som antogs av KS i maj, kommer 251 bostäder, varav 219 i enbostadshus och 32 i flerbostadshus att färdigställas. Under 2015 färdigställdes 263 bostäder varav 211 i småhus och 52 i flerbostadshus. Kontoret bedömer nu i augusti/september att antalet färdigställda bostäder kommer att överstiga bedömningen från i våras.

*Lägesbedömning i bokslutet 2016 för målet: **Ok***

KF-mål 3:

Tjänster och uppdrag inom samhällsbyggnadsprocessen som uppfyller kommunens garantitider och ambitioner i strategiska styrdokument ska ligga kvar på hög nivå.

Uppföljning: (SBN, KDN, TN, MN)

Felanmälan

Alla inkomna felanmälningar registreras i ärendehanteringssystemet Infracontrol. För de kategorier som har en beslutad garantitid, för närvarande klotter och belysning, ska ärendet behandlas och slutföras inom denna garantitid. Målet för Tekniska nämnden är att 90 % ska få svar/besked/ätterrapportering inom angiven tid senast 2018. Registrerade anmälningar om klotter hanteras och kvitteras direkt av entreprenören för klottersanering. Cirka 90 % av skyltarna måste dock ersättas av nya eftersom reflexen på skyltarna blir förstörd vid rengöring. Utöver att hantera inrapporterade ärenden görs kontinuerlig rondering (3 ggr/vecka) i centrum samt i ytterområdena. Områden där klotter är vanligt förekommande, ronderas oftare. Enligt statistik från ärendehanteringssystemet har 175 anmälningar om klotter inkommit tom. augusti i år och samtliga (100 %) avslutades inom garantitiden på 36 h. Klotter med rasistisk innebörd saneras alltid direkt.

Kommunens belysningsgaranti innebär att en trasig glödlampa ska bytas ut inom 15 dagar från anmälan. Garantin gäller dock bara ljuskällan och ofta finns det andra orsaker till att det inte lyser, t.ex. en trasig armatur eller ett elfel som innebär att flera lampor är släckta inom ett och samma område. Många felanmälningar gäller påkörda lyktstolpar vilket innebär utredningsarbete och längre åtgärdstid. I augusti var svarstiden i genomsnitt 17 dagar för belysningsärenden. Åtgärdandetiden beror till stor del på vilket typ av belysningsfel det handlar om och hur snabbt kommunens entreprenör och Telge nät kan agera.

Markupplåtelser

Enligt kommunens tjänstegaranti för markupplåtelser ska 80 % av remissyttranden besvaras senast 5 arbetsdagar efter det att polisens remissförfrågan inkommit till kommunen. Av de 103 ansökningar om markupplåtelser som inkommit till kontoret till och med augusti omfattas 88 st av tjänstegarantin. För 100 % av dessa har yttranden lämnats inom garantitiden.

Bättre företagsklimat

Den senaste undersökningen avser den myndighetsutövning som skedde i Södertälje kommun år 2015. I den hamnar Södertälje kommuns totala Nöjd-Kund-Index (NKI) på 68. I jämförelse med resultatet från 2014 har kommunen ökat sitt NKI-värde från 62 till 68, dvs. med sex enheter. NKI-värdena för fem av sex myndighetsområden har också ökat. Den största ökningen visas för området Markupplåtelse som ökade med hela 19 enheter från föregående år, från ett NKI-värde på 63 till 82. Detta är långt över genomsnittet (68) för samtliga medverkande kommuner.

Tabell: NKI per myndighetsområde 2012, 2014 och 2015

Myndighetsområde	NKI 2012	NKI 2014	NKI 2015	Förändring 2014-2015
Brandtillsyn	79	78	85	+7
Bygglov	56	53	63	+10
Markupplåtelse	68	63	82	+19
Miljö- och hälsoskydd	65	65	74	+9
Livsmedelskontroll	65	65	63	-2
Serveringstillstånd	65	58	69	+11
Totalt	67	62	68	+6

Samtliga sex serviceområden (information, tillgänglighet, bemötande, kompetens, rättsäkerhet och effektivitet) ges ett högre index i årets undersökning i jämförelse med resultaten från 2014. De största förbättringarna visas för kompetens, rättssäkerhet och effektivitet som ökat med åtta enheter.

Miljönämndens verksamhetsplan innehåller mål för handläggningstider i ärenden om enskilda avlopp. Två av tre uppsatta mål har uppnåtts, samt nästan det tredje. Målen är:

- Total tid från inkommet ärende till beslut max 10 v i 75 % av alla ärenden. Uppnått i 72 % av ärendena.
- Tid från komplett ärende till beslut max 4 v i 95 % av alla ärenden. Uppnått i 100 % av ärendena.
- Återkoppling i tillsynsärenden inom 15 arbetsdagar efter inspektion. Uppnått i 97 % av ärendena.

Lägesbedömning i bokslutet 2016 för målet: Ok

Uppföljning av Inriktning i Mål och budget

1. *Stadsutvecklingen ska ske med ett brett perspektiv så att medborgarnas och företagens olika behov beaktas i ett tidigt skede i samhällsbyggnadsprocessen. Processen ska utvecklas och bli mer transparent för att underlätta för fler byggherrar och fastighetsägare att genomföra projekt och för att södertäljeborna ska ha en inblick i vad som planeras och goda möjligheter att delta i processerna. Planberedskapen för nya bostäder, förskolor, skolor, stödboenden, andra offentliga lokaler/anläggningar samt företagsmark ska möta efterfrågan. Nyttillkomna bostäder ska möta efterfrågan från olika målgrupper.*

Uppföljning: (SBN, KDN)

Arbetet med en Teknisk handbok har påbörjats för att kvalitetssäkra arbetet med tekniska lösningar, drift- och genomförandefrågor samt byggnation av kommunal infrastruktur, och en Kommunikationsstrategi håller på att tas fram för att förbättra och underlätta den interna och externa kommunikationen i samtliga samhällsbyggnadsprojekt.

Implementering av Projektorienterat arbetssätt fortgår vilket bland annat har resulterat i en gemensam projektportfölj för hela kontoret tillsammans med nya rutiner för bedömning av och prioritering mellan nya projekt. En kontorsövergripande förprövningsgrupp har tillsatts för att stötta kontorets ledningsgrupp att göra kvalitetssäkrade bedömningar av inkommande förfrågningar, förslag på exploateringar och ansökningar om planbesked, med utgångspunkt från översiktplanen och andra relevanta styrdokument.

Arbetet med att införa en gemensam kartplattform för Södertörnskommunerna går mot sitt slut och man planerar driftsättning av det nya kartsystemet i slutet av 2016. Arbetet med e-tjänster, digital nämndhantering, digitalisering av ärendeflöden samt fortsatt utveckling av ärendehanteringssystemet Public 360 fortlöper också enligt plan.

Projektet "En effektivare samhällsbyggnad process", som har genomförts i samarbete mellan Kiruna kommun och Södertälje kommun, har avslutats och slutrapporterats till Boverket i augusti. Det övergripande syftet med projektet har varit att skapa ett mer tillgängligt och effektivt sätt att kommunicera med berörda målgrupper gällande samhällsbyggnadsprocessen. Slutresultatet från projektet är bland annat ett informationsmaterial riktat till intressenter och exploatörer med syfte att underlätta för byggherrar att genomföra projekt i kommunen. Utöver informationsmaterialet har även ett antal nya rutiner arbetats fram.

Kontoret ser framöver ett stort behov av kompletterande planeringsunderlag för att kartlägga och tillgodose det ökade behovet av bostäder och verksamhetslokaler. Därför kommer ett stort fokus i det kommande utvecklingsarbetet att ligga på att starta upp arbetet med en Utbyggnadsstrategi, en förstärkt Markanvisningspolicy samt en Lokalstrategi för Skolor och förskolor, Äldreboende respektive Studentbostäder.

Uppföljning av övriga inriktningar inom området Samhällsbyggnad och offentlig miljö

1. *Södertäljes strategiska infrastruktur- och trafikfrågor ska tydliggöras för statliga och regionala myndigheter för att förbättra Södertäljes tillgänglighet för människor och företag, både genom Södertörnsamarbetet och eget arbete. Aktuella projekt är Ostlänkens dragning och utbyggnad, Södertälje kanal och sluss, farleden till Landsort, Resecentrum, trafikförbättringar i kollektivtrafiken med SL och upphandlad bussoperatör, samt elvägen mellan centrum och Södertälje Syd.*

Uppföljning: (SBN, TN)

I samband med överenskommelsen av Sverigeförhandlingen har kommunen förbundit sig att förskottera 93,2 Mkr (1000 kr per invånare) och betala 47,5 Mkr i medfinansiering, samt att bygga 15 000 nya bostäder i Södertälje tätort fram till år 2035. Detta ligger i linje med gällande KF-mål att bygga 20 000 nya bostäder inom hela Södertälje kommun.

Arbete pågår med att teckna ett samverkansavtal där alla inbördes parter medverkan slås fast. En viktig del i arbetet är att definiera bytespunkt Södertälje C för att få tillgång till medfinansieringspengar i den kommande länstransportplanen. Ett gestaltningsförslag för stationsområdet har tagits fram och en överenskommelse har träffats med Trafikverket för tillgång till mark för byggande av Tingsrätten 2017.

Samordningen mellan Sjöfartsverket och Södertälje kommun inför ombyggnation av Södertälje kanal och sluss pågår och Sjöfartsverket har inlett de förberedande arbetena.

Kommunens fortsatta ambitioner inom spårtaxiutveckling baserat på tidigare utredningar. Huvudtanken är att utarbeta ett förslag där kommunen varken äger, finansierar eller driver en spårtaxilösning utan att detta sker helt genom SLL och andra aktörer. Kontoret ser det som en förutsättning för att fortsatt prioritera spårtaxiutveckling att SLL visar sig beredda att ta en aktiv roll i frågan.

-
2. *En trafik- och parkeringsstrategi för tätorten ska implementeras. För främjande av miljövänliga transporter behöver tillgången till laddstolpar för elbilar utökas och information om var de finns tydliggöras.*

Uppföljning: (SBN, TN)

En parkeringsstrategi för tätorten är färdig och man beräknar kunna starta arbetet med en parkeringsstrategi utanför tätorten så fort tätortsstrategin är antagen i KF. Trafikstrategin för tätorten har fått göra ett omtag under året för att omfatta utvecklingen av Norra stadskärnan och minska sårbarheten gällande trafik över kanalen. Just nu pågår trafiksimuleringar för kritiska stråk och målpunkter i tätorten som underlag för det fortsatta arbetet med

strategin. Parallellt med detta utreder kontoret problematiken med förhöjda partikelhalter på de mest utsatta gatorna i tätorten med syfte att hitta en långsiktig lösning för att förbättra luftkvaliten.

Ett samverkansprojekt kring induktiv laddning pågår där Scania, Vattenfall, KTH och SLL är projektparter. Laddning kommer att ske av buss linje 755 från och med oktober i år och en laddstation kommer att installeras i Astrabacken samtidigt som nya träd planteras på platsen. En utvärdering av befintliga laddstolpar för elbilar ska genomföras innan ytterligare utbyggnad kan ske. En karta med information om samtliga laddplatser kommer att läggas ut på kommunens nya webbplats innan årsskiftet.

-
- 3. Arbetet med att utveckla stadskärnan enligt stadskärnoprogrammet är prioriterat och ska bedrivas genom Södertälje City i samverkan. En av målsättningarna är att Södertälje ska bli utsedd till årets stadskärna 2018. Offentliga och privata intressen i samverkan ska öka möjligheterna att skapa ett mer levande centrum och få fler att välja Södertälje för att besöka, bo, arbeta eller etablera verksamhet i. Inom ramen för samverkansprojektet genomförs omfattande utveckling och förnyelse av den fysiska miljön, men även åtgärder för att stärka upplevelsen av ett rent och trivsamt centrum.*

Uppföljning: (SBN, TN)

Arbetet med att planera för och utveckla stadskärnan utgår från stadskärnoprogrammet ”Södertälje stadskärna 2009-2029” och genomförs i samverkan mellan kommunen, fastighetsägarna, näringslivet och centrumföreningen. Arbetet är indelat i fyra delområden: Stadens liv och innehåll, Förnyelse i stadskärnan, Förnyelse av slussholmen och kanalen, samt Stadens hållbara kommunikationer. Det politiska utskottet för Södertälje City i samverkan har beslutat om ett 30-tal delprojekt som ska genomföras under en fyraårsperiod (2015-2018). Under året har uppdraget och omfattningen som formulerades i stadskärnoprogrammet utökats till att även innefatta Norra stadskärnan och Södertälje Science park.

Många projekt pågår parallellt och arbetet kräver mycket utredning och dialog kring stadens möjligheter och förutsättningar. De statliga och regionala infrastrukturprojekt som pågår, Sjöfartsverkets ombyggnation av Södertälje kanal och sluss samt ombyggnad av Södertälje C, har stor inverkan på hela stadskärnutvecklingen. En utmaning i arbetet är det faktum att många projekt är tätt kopplade till och beroende av varandra, vilket gör att det ställs extra höga krav på synkronisering och samordning mellan de många delprojekten.

Kontoret har under året arbetat med att tydliggöra samverkansorganisationen internt tillsammans med de medverkande kontoren på kommunen. Från och med september är även en ny samordnarroll för kommunens del i SCiS tillsatt för att driva utvecklingsarbetet vidare. Kringelfestivalen är en viktig del i Södertälje City i samverkan och fungerar som ansiktet utåt gentemot Södertäljeborna och besökare. Under festivalen har alla parter som är involverade i stadskärnutvecklingen möjlighet att informera om sin verksamhet och kommunicera vad som händer i stadskärnan just nu, och de riktade dialogaktiviteter som genomförs utgör en viktig grund för det fortsatta arbetet. Dialogen under årets Kringelfestival handlade om kulturens betydelse i stadsutvecklingen, över tretusen synpunkter inkom på detta tema.

-
- 4. Områdena Ronna, Fornhöjden, Geneta och Hovsjö ska enligt stadsutvecklingsstrategin utvecklas i samarbete med de fastighetsägare och de lokala aktörer som verkar i området. Strategin förutsätter att alla aktörer deltar i samverkansarbetet samt att respektive nämnder och bolag avsätter resurser för detta. Utgångspunkten är att de riktade satsningar som görs ska understödja det samlade arbetet med stadsdelsutvecklingen..*

Uppföljning: (SBN, TN)

Stadsutvecklingsstrategin innebär att kommunen utifrån översiktsplanen övergår till att ta ett samlat grepp kring arbetet med stadsutvecklingen och att arbetet tydligare utgår från Mål & budget och nämndernas verksamhetsplaner. För att alla berörda nämnder ska kunna medverka i stadsutvecklingsprojekten ska frågorna samberedas för kommunens del på kontorsnivå.

Strategin utvärderades under 2015 och nu har arbetet lyfts till kommunledningsgruppen för diskussion om nästa steg. Det fortsatta arbetet kommer att fokusera på att koordinera kommunens gemensamma resurser, nyttja redan befintliga konstellationer och det som redan görs för att få större effekt av olika utvecklingsinsatser.

5. *Det är prioriterat att i enlighet med översiktsplanen utveckla tyngdpunkterna på landsbygden. Kommunen ska därför arbeta för att de fördjupade översiktsplanerna för Järna och Ytterenhörna samt ortsanalyserna för Hölö och Mölnbo förverkligas.*

Uppföljning: (SBN, KDN)

Översiktsplanens inriktning för utveckling av landsbygden är att i första hand lokalisera ny bebyggelse i direkt närhet till Järna, Hölö, Mölnbo tätorter samt Ekeby-Tuna-Sandviken tätorter i Enhörna. All storskalig utbyggnad ska lokaliseras i lägen med god tillgänglighet till kollektivtrafik, och det är dessutom viktigt att beakta jordbruksmarkens värden vid avvägning mot annan markanvändning.

Enhörna:

Enligt fördjupad översiktsplan för Ytterenhörna (2009) föreslås Ekeby få nya bostäder, förskola och eventuellt ett område för mindre företagsetableringar och Sandviken föreslås få bevarandeområden, områden med befintlig bebyggelse som får större byggrätt och nya områden. Kontoret har under året arbetat med detaljplanering av Sandvikenområdet med syfte att möjliggöra cirka 290 nya bostäder samt anslutning av befintlig bebyggelse i Sandviken till kommunalt VA. Kontoret utreder även en eventuell etablering av nytt motorcentrum i Enhörnagropen samt en möjlig exploatering kring väg öster om Ekeby vilket skulle möjliggöra ca 300-400 nya bostäder. Detaljplanen för att möjliggöra en ny skola i Enhörna har blivit överklagad i samtliga rättsinstanser och ärendet ligger nu hos högsta domstolen. Arbetet med detaljplanen Barnflickan 2 avseende småskaliga flerfamiljshus i Ekeby har avstannat pga. av projektekonomiska skäl hos Telge fastigheter.

Järna:

Fördjupad översiktsplan för Järna tätort med omgivning (2014) slår fast att Järnas småstadskaraktär ska vidareutvecklas genom förtätning och utveckling av centrum och längs huvudstråk. Principen är att nya utbyggnadsområden i första hand ska lokaliseras inom tre km radie från Järna station. Just nu pågår detaljplanering av flera områden i Kallfors vilka tillsammans möjliggör ca 200 nya bostäder. Kontoret har också arbetat med en detaljplan för Farstanäs med syfte att utveckla befintlig campingverksamhet samt detaljplan för Ytterjärna konsthall och konferens. Båda planeras att ställas ut under hösten.

Hölö-Mörkö:

Enligt ortsanalysen för Hölö (2009) ska utbyggnad av bostäder i första hand ske i eller i direkt anslutning till tätorten för att hålla samman bebyggelsen och därmed ge förutsättning för god offentlig och kommersiell service samt hållbart resande. I andra hand bör bebyggelse placeras i anslutning till befintliga kollektivtrafikstråk. Utvecklingen av kommundelen koncentreras till Wij-området vilket ligger i linje med ortsanalysen. Detaljplanearbetet pågår med syfte att möjliggöra en etablering av ca 100-200 bostäder och en förstärkning av Hölö som tyngdpunkt. En blandning av upplåtelseform i Wij-området gör det möjligt att erbjuda olika boendeformer. Flera exploatörer är intresserade av att bygga.

Vårdinge-Mölnbo:

Ortsanalysen för Mölnbo (2008) förordar att eventuella utbyggnadsområden bör ligga i anslutning till eller inne i Mölnbo, så nära kollektivtrafik och centrum som möjligt, att särskild hänsyn bör tas till den kulturhistoriska miljön och landskapsbilden, och att ny bebyggelse inte bör lokaliseras på öppen åkermark. Kontoret arbetar med exploatering av fastigheten Skolbänken vilket innebär en förtätning i Mölnbo tätort med ca 30 nya bostäder. Planering av eventuell exploatering Visbohammar pågår.

-
6. *Järna förändras. Den unika och spännande kommundelen är ett samhälle där många vill leva hela sitt liv, men är också ett populärt besöksmål. Järna har ca 10 000 invånare och är därmed större än flera svenska kommuner. En särskild utredning "Framtid Järna" ska under 2016 genomföras avseende mötesplatser, bibliotek, bostadsutveckling, centrumutveckling och besöksmål. Detta arbete ska resultera i ett program för Järna som en växande del av Södertälje kommun och beaktas i kommande Mål- och budget.*

Uppföljning: (SBN, KDN)

Inom ramen för centrumutvecklingen i Järna tätort har kontoret haft en workshop med Järna kommunalnämnd som ett led i arbetet med att identifiera en tydlig målbild för vad Järna är och hur man ser på den framtida utvecklingen.

---

7. *Kommunen ska verka för att öka andelen gående, cyklande och kollektivt resande i samverkan med ansvariga aktörer på trafikområdet. I enlighet med cykelplanen genomförs fortsatta investeringar för en ökad andel cyklande, genom upprustning av befintliga cykelbanor, samt anläggning av nya banor.*

Uppföljning: (SBN, TN, KDN)

Genomförandet av cykelplanen fortlöper enligt tidplan. Sommarens problem med motorsvägsbron har resulterat i att man har fått skjuta på delprojektet Mälarrampen. Södertälje kommun ingår i ett samarbetsprojekt med Scania och KTH inom områdena Mobility management, Living Lab Södertälje, Smart Cities och Connected Mobility Arena med syfte att främja andelen gående, cyklande och kollektivt resande. Detta kommer att vara ett viktigt utvecklingsområde framöver och är tätt kopplat till kommunens trafikstrategiarbete. Ett kommuninternt arbete för hållbart resande pågår också där bland annat utvärdering och utveckling av kommunens bilpool ingår.

---

8. *Satsningar på trafiksäkerheten ska fortsätta för att minska olyckor och öka tryggheten, främst för gång- och cykeltrafikanter men även för bilister.*

Uppföljning: (TN, KDN)

I utbyggnaden av cykelplanen sätts behovet av trygghet och säker trafikmiljö för gående och cyklister i fokus. Om det är möjligt görs utbyggnaden alltid som en kombinerad gång- och cykelbana för att på ett kostnadseffektivt sätt skapa en säker och trygg trafikmiljö för gående och cyklister. I detaljplanearbetet läggs stort fokus på dessa frågor och även i satsningen på vintervägnätet är gång- och cykelbanor prioriterade. Parallellt med det löpande arbetet med specifika trafiksäkerhetsåtgärder arbetar kontoret med flera strategiska projekt med fokus på att förbättra trafiksäkerheten. Ett skolvägsprojekt pågår där kontoret genomför åtgärder för att göra skolbarns vägar till och från skolan säkrare. Åtgärderna baseras på en webbaserad trafiksäkerhetsanalys. Arbetet med en hastighetsplan samt en trafiksäkerhetsplan har också påbörjats.

---

9. *Arbetet med Almnäs ska fortsätta i samverkan med övriga aktörer i området. Almnäs har ett av Sveriges bästa lägen för företagsetableringar, området har även förutsättningar att bli ett miljömässigt föredöme avseende hur ett hållbart logistik- och industriområde utvecklas.*

Uppföljning: (TN, KDN)

För att möta efterfrågan på verksamhetsmark arbetar kontoret med utveckling av både Morabergsområdet och Almnäs. I Almnäs pågår just nu flera detaljplaneprojekt med syfte att möjliggöra industri med inriktning mot logistik. Inom området har två detaljplaner vunnit laga kraft under året. En omfattande trafikutredning pågår för att utreda förutsättningar för en förbättrad framkomlighet och tillgänglighet i och runt Morabergs handelsområde, vilket är en förutsättning för att utöka handelsområdet.

---

10. *Det är viktigt att värna jordbruksmarken i enlighet med översiktsplanens intentioner så att beroendet av att importera livsmedel inte ökar. Behovet av lokal- eller närodlat kommer med all sannolikhet att öka i framtiden och det är angeläget att vara förberedd på den utmaningen. Fler odlingslotter och kolonilotter samt möjliggörande av stadsodling ska kunna tas fram inom kommunen för att möta efterfrågan. Den strategiska inriktningen för kommunens brukbara mark ska vara en successiv övergång till ekologisk produktion. En odlingsstrategi ska därför tas fram för att bland annat hitta lämpliga platser i kommunen för detta.*

Uppföljning: (TN, KDN)

Kontoret har påbörjat arbetet med att ta fram en odlingsstrategi som ska omfatta all jordbruksmark i kommunen och andra lämpliga ytor för odling i tätorten med omnejd. Projektet är uppdelat i två etapper. Den första etappen ska vara klar under 2016. Den ska innehålla ett förslag på struktur och innehåll i odlingsstrategin, framtidsscenarioer, förutsättningar och former för olika typer av odling samt behov av reglering av marken. Sedan 2015 deltar Södertälje även i EU-projektet Agri-Urban där 11 städer/regioner i Europa samarbetar kring utmaningen att skapa fysiska platser och förutsättningar för att öka sysselsättningen inom livsmedel och jordbrukssektorn, samtidigt som möjlighet till stadsnära odling förstärks. Det fortsatta arbetet kommer att ske i nära koppling till projekten Matlust, MAP2020 och Odlingsstrategin.

Lägesbedömning sammantaget för området Samhällsbyggnad och offentlig miljö: Ok

---